

STEVEN SPIELBERG DIGITAL YIDDISH LIBRARY

NO. 06092

BER BOROKHOV IN DER HAYM

NATIONAL YIDDISH BOOK CENTER
AMHERST, MASSACHUSETTS

NATIONAL YIDDISH BOOK CENTER
AMHERST, MASSACHUSETTS
413 256-4900 | YIDDISH@BIKHER.ORG
WWW.YIDDISHBOOKCENTER.ORG

MAJOR FUNDING FOR THE
STEVEN SPIELBERG DIGITAL YIDDISH LIBRARY
WAS PROVIDED BY:

Lloyd E. Cotsen Trust
Arie & Ida Crown Memorial
The Seymour Grubman Family
David and Barbara B. Hirschhorn Foundation
Max Palevsky
Robert Price
Righteous Persons Foundation
Leif D. Rosenblatt
Sarah and Ben Torchinsky
Harry and Jeanette Weinberg Foundation
AND MEMBERS AND FRIENDS OF THE
National Yiddish Book Center

The *goldene pave*, or golden peacock, is a traditional symbol of Yiddish creativity. The inspiration for our colophon comes from a design by the noted artist Yechiel Hadani of Jerusalem, Israel.

The National Yiddish Book Center respects the copyright and intellectual property rights in our books. To the best of our knowledge, this title is either in the public domain or it is an orphan work for which no current copyright holder can be identified.

If you hold an active copyright to this work – or if you know who does – please contact us by phone at 413-256-4900 x153, or by email at digitallibrary@bikher.org

בער באראכאוז אין דער היום

די ערדישע רעשמן
פון בער באַראַכאָוז
זענען געבראכט געוואָרן
קײן ישראל

ההסתדרות הכללית של העובדים העברים בארץ-ישראל
הועד הפועל

תל-אביב, ניסן תשכ"ה
(ט"ז אי 1965)

נדפס בדפוס קואופרטיבי „אחדות" בע"מ, תל-אביב

אינעם העפט

פון קיעוו קיין כנרת

7	פון דער פרעמד אינעם פאטערלאַנד
10	זיצונג פון געזעלשאַפטלעכן קאמיטעט
18	דער אַרון קומט אָן
21	מאַסן גייען פאַרביי פאַרן אַרון
		די אזכרה פארן ועד הפועל
28	דוד בן־גוריון
23	אהרן בעקער
39	דער לוויה־צוג

רעדעס אויפן בית־עלמין אין כנרת

42	יצחק טאַבענקין
49	יעקב עמית
56	זלמן שזר
65	צו אייביקער רו
68	פאַלטאַווע—קיעוו—כנרת / י. זרובבל

פון זיין לעבן און זיינע ווערק

83	די ביאָגראַפיע פון בער באַראַכאָוו
88	פון זיינע ווערק

**די מיטגלידער פונעם געזעלשאַפטלעכן קאָמיטעט אַראָפּצוברענגען
די שטערבלעכע רעשטן פון בער באַראַכאָוו ז"ל**

ד. בן-גוריון	מ. חדש	ישראל סטאַלאַרסקי (פ. שטאַטן)
א. אבן	א. חושי	מ. ערעם
ז. אַבראַמאָוויטש	י. חזן	ח. פינקעלשטיין (אַרגענטינע)
ז. און	י. טאַבענקין	צבי פיינגערש (אַרגענטינע)
ב. אידלסאָן	ל. טאַרנאַפּאַלער	ב. צוקערמאַן
מ. איש-שלום	מ. יערי	א. ציזלינג
י. אַפּלבוים	מ. יאַרבּלום	מ. קול
מ. אַרנב	י. ישעיהו	פנחס קרוזאָ (פ. שטאַטן)
י. ארזי	ק. לוז	ד"ר י. קרוק
ז. ארן	ב. לאַקער	י. קושניר
ל. אשכול	מלכה לאַקער	אריה קראַניש (קאַנאַדע)
ש. בן-צבי	צ. לוריא	א. רייס
א. בעקער	ד. לייבל	ח. שורר
י. ברי-יהודה	ב. לין	זלמן שזר
ר. ברקת	י. לעשטשינסקי	רחל שזר
פ. גאַלדמאַן (פ. שטאַטן)	קלאַראַ לעוו (פ. שטאַטן)	ב. שחר
י. גלילי	גאַלדע מאיר	ד"ר ש. שטיין (פ. שטאַטן)
יחיאל גרין (קאַנאַדע)	ר. מאהלער	פנחס שטיינאוואקס (פ. שטאַטן)
א. האַרצפּעלד	י. מרום	ע. שידלאָווסקי
ג. הרפז	יצחק מאור	י. שמחוני
ח. וואַרנאָגער (אורוגוואי)	ג. ניר-ראַפּאַלקעס	ל. שמעוני
הלל זיידל	מ. נמיר	פנחס שניאורסאָן
הערמאַן זיידל (פ. שטאַטן)	י. נתני (ענגלאַנד)	אבהרם שענקער
מ. זינגער	ש. נצר	ז. שפר
י. זרובבל	מ. סורקיס	מ. שרת

מיט די פּראָגן פון שטעלן די מצבת אויפן קבר פון בער באַראַכאָוו האָט זיך באַשעפּטיקט אַ ספּעציעלע קאָמיסיע, געוויילט דורך דער ועדה המרכזת פון דער הסתדרות. אָט זענען די נעמען פון אירע מיטגלידער: שושנה באַראַכאָוו; דוד באַראַכאָוו; יעקב זרובבל; מרדכי חדש; דער סקולפּטאָר משה ציפּער; אנשל רייס, פ. שניאור-סאָן; דער אַרכיטעקט אריה שרון; ישעיהו אברך (דער פּאַרויצער).

פון קיעוו
קייז כנרת

דער לוויה-צוג
פון
בער באראכאוו

וועט ארויס היינט, 8.30 אין דער פרי, פונעם הויז פון ועד הפועל
פון דער הסתדרות צום בית-עולם אין כנרת.

אויפן פלאץ פארן ועד הפועל, איידער דער צוג וועט רירן,
וועלן רעדן:

דער פרעמיער-מיניסטער דער סעקרעטאר פון דער הסתדרות
דוד בן-גוריון אהרן בעקער

דער צוג וועט זיך ציען דורכן כביש נתניה, צומת חדרה, ואדי ערה,
וועט זיך פארהאלטן ביים קבוץ מרחביה און ביים קבוץ עין-חרוד און
וועט ממשיך זיין דעם וועג קיין כנרת.

11.30 פארמיטיק וועט דער ארון אויסגעשטעלט ווערן אין „אהלו“.

אויפן פלאץ פארן „אהלו“ וועלן מספיד זיין:

יצחק טאבענקין, יעקב עמית, זלמן שזר

1 אזייגער נאכמיטיק וועט פארקומען די קבורה-צערעמאניע אויפן
בית-עולם פון דער קבוצה כנרת.

זלמן שזר

פארזיצער פון געזעלשאפטלעכן קאמיטעט

אראפצוברענגען די שטערבלעכע רעשן פון

בער באראכאוו

די מעלדונג, וואָס איז דערשינען אין די צייטונגען ז' ניסן תשכ"ג (3.4.1963)

פון דער פרעמד - אויף דער ערד פונעם פאטערלאנד

דעם 3טן אפריל 1963, קנאפע 46 יאָר נאָך זיין טויט, איז דער גרויסער לערער פון דער ציוניסטיש־סאָציאליסטישער באַוועגונג, בער באַראַכאָוו, געבראַכט געוואָרן צו קבר ישראל אין דעם באַדן פון ישראל. זיינע שטערבלעכע רעשטן, וואָס האָבן פון דעצעמבער 1917 געפונען זייער אָרט אויפן יידישן בית־עולם אין קיעוו, זענען מיט גרויס כבוד געבראַכט געוואָרן אין לאַנד אַריין און האָבן געפונען זייער איי־ביקע רו — נאָך אַ גיאָנטישער, איינדרוקפולער לוויה — נעבן די קברים פון נ. סירקין, א. ד. גאַרדאַן און בערל קאַצענעלסאָן — אויפן בית־עולם פון דער קבוצה כנרת.

די אַקציע האָט זיך אָנגעהויבן אייניקע חדשים פריער, ווען זיין משפּחה אין לאַנד — די אַלמנה ליובאַ, די טאָכטער שושנה און דער זון דוד — איז געוואָר־געוואָרן וועגן דעם באַשלוס פון דער קיעווער שטאַט־פאַרוואַלטונג צו ליקווידירן דעם אַלטן יידישן בית־עולם אין דער דאָזיקער שטאָט — אויפן פּלאַץ פון וועלכן ס'איז באַשטימט געוואָרן אויפצובויען אַ ווין־קוואַרטאַל — און אַריבערצופירן די עצמות וואָס געפינען זיך דאָרט, אויף אַ נייעם בית־הקברות.

צווישן אַנדערע איז דאָן אָנגעקומען אַ בריוו פון אַ קיעווער ייד צו זיינעם אַ קרוב אין ישראל, וווּ ס'ווערט געשריבן:

„אַ גרויס ווונדער איז דאָס, וואָס קיינער דערמאַנט זיך נישט וועגן די רעשטן פון באַראַכאָוויטש (געמיינט — בער באַראַכאָוו), וועלכער האָט ביי אייך אין לאַנד אזוי־פיל קרובים. כ'האַב אייך אַמאָל וועגן דעם געשריבן פון מאַסקווע. ס'זענען דאָך (דאָ קומען

צוויי נעמען, וואָס זענען מרמז אויף בן־גוריון און דעם פּאַרשטאַר־
בענעם בן־צבי) זיינע קוזינען און דוכט זיך אַפילו — זיינע תּלמידים.
פּאַרוואָס קומט נישט קיינער פון זיי אָהער כדי אַריבערצופירן די
עצמות פונעם פּאַרשטאַרבענעם אויף אַ נייעם בית־עלמין? לויט דער
בקשה פון קרובים קאָן אַזא זאך דורכגעפירט ווערן.”

די אַנדייטונג, גראַד ווי ידיעות פון אַנדערע מקורות, זענען גע־
פּאַלן אויף אַ פּרוכטבאַרן באַדן. סוף פעברואַר 1963 האָט דער מדינה־
פרעזידענט יצחק בן־צבי ז”ל, וועלכער איז געווען דער נאַענטסטער
חבר פונעם פּאַרשטאַרבענעם, געשיקט אַ בריוו צום פּאַרזיצער פון
אויבערשטן ראַט פונעם ראַטן־פּאַרבאַנד, ל. י. ברעזשניעוו, מיט אַ בקשה
דער פּאַרזיצער פונעם פרעזידיום פון ראַטן־פּאַרבאַנד זאָל זיך באַנוצן
מיט זיינע הויכע קאָמפּעטענצן כדי צו העלפן דערפילן די בקשה פון
באַראַכאָוס פּאַמיליע אין ישראל און דערלויבן אַריבערצופירן די שטערב־
לעכע רעשטן פון באַראַכאָון אין לאַנד אַרײן.

אייניקע וואַכן שפּעטער, אָנהייב מערץ, האָט דער אַמבאַסאַדאָר פון
ראַטן־פּאַרבאַנד אין ישראל, מ. באַדראָוו, באַזוכט דעם מדינה־פרעזידענט
און אים איבערגעגעבן, אַז די בקשה איז פּאַזיטיוו דערליידיקט געוואָרן.
אין דער זעלבער צײט איז די פּאַזיטיווע תּשובה איבערגעגעבן געוואָרן
אויך דעם ישראל־אַמבאַסאַדאָר אין מאַסקווע, י. תקוע.

גלייך ווי ס’איז דערהאַלטן געוואָרן די הסכמה פון דער סאָויעטישער
רעגירונג, איז אין לאַנד געשאַפן געוואָרן אַ געזעלשאַפטלעכער קאָמי־
טעט * אויף אַריבערצופירן די שטערבלעכע רעשטן פון באַראַכאָון.
דער קאָמיטעט האָט גענומען אויף זיך צו אַרגאַניזירן די גאַנצע קאָמי־
פּאַניע. ער איז באַשטאַנען פון רעגירונג־פּאַרשטייער, פון דער ציוניס־
טישער באַוועגונג, דער הסתדרות און די אַרבעטער־פּאַרטייען אין
לאַנד און אין שפיץ פון קאָמיטעט איז אַוועקגעשטעלט געוואָרן זלמן
שזר — דער, וועלכער איז געציילטע וואַכן שפּעטער אויסגעוויילט גע־
וואָרן צו זיין דער פרעזידענט פון דער מדינה. אינעם קאָמיטעט זענען

צווישן אַנדערע אַרײַן: דער פּרעמיער־מיניסטער ד. בן־גוריון, די אויסערן־מיניסטערין גאַלדע מאיר, דער פּינאַנץ־מיניסטער לוי אשכול, דער סעקרעטאַר פון דער הסתדרות א. בעקער, דער קאָמוניקאַציע־מיניסטער י. ברייהודה, דער פּאַרויצער פון דער אָנפירונג פון דער יידישער אַגענץ מ. שרת, דער פּאַרויצער פון כנסת ק. לוז, יצחק טאַבענר קין, י. זרובבל, מ. יערי און די סעקרעטאַרן פון די דריי ציוניסטיש־סאַציאַליסטישע אַרבעטער־פּאַרטייען, וואָס באַראַכאַוו איז געווען פון זייערע גרונט־לייגער.

דער גאַנצער ענין איז געהאַלטן געוואָרן בסוד סודות און זיינע פּרטים זענען דערגאַנגען צו דער עפנטלעכקייט ערשט דעם 29־טן מערץ, ווען דער אַרון האָט זיך שוין געפונען אויפן וועג אין לאַנד אַרײַן. די איבעראַשנדיקע נייעס האָט זוכה געווען צו פאַרנעמען דעם אויבן־אַן אין דער פּרעסע.

* די רשימה פון די מיטגלידער פונעם קאָמיטעט געפינט זיך אויף זייט 4.

די זיצונג פון געזעלשאפטלעכן קאמיטעט

דעם ערשטן אפריל 1963, אין די נאכמיטיק־שעהן, איז פון לוד ארויסגעפליגן קיין רוים אַ ספעציעלע דעלעגאציע פונעם געזעלשאפט־לעכן קאמיטעט, כדי צו באגלייטן דעם אַרון מיט באַראַכאָון קיין ישראל. ביז רוים איז דער אַרון באַגלייט געוואָרן דורכן ישראלדיקן אַמבאַסאַדאָר אינעם ראַטן־פאַרבאַנד, י. תקוע.

פיר מאָן זענען געווען אין דער דעלעגאציע: זלמן שור, דער פאַרזיצער פונעם געזעלשאפטלעכן קאמיטעט, דוד באַראַכאָו (דער זון פונעם פאַרשטאַרבנעם), יעקב זרובבל און רפאל מאהלער. אייניקע שעה פריער איז אין ועד הפועל פון דער הסתדרות פאַרגע־קומען אַ זיצונג פונעם געזעלשאפטלעכן קאמיטעט אויף אַראַפצוברענגען די שטערבלעכע רעשטן פונעם אידעאָלאָג פון סאַציאַליסטישן ציוניזם. דערעפנט די זיצונג האָט דער סעקרעטאַר פון דער הסתדרות, א. בעקער, וועלכער האָט געזאָגט:

וען ס'איז דערהאַלטן געוואָרן די ידיעה וועגן דעם אַריבערפירן קיין ישראל די שטערבלעכע רעשטן פון בער באַראַכאָו, האָבן אַ קלאַפ־געטון שטאַרקער אונדזערע אַלעמענס הערצער און מיר האָבן גלייך געשאַפן דעם געזעלשאפטלעכן קאמיטעט, וואָס זיינע מיט־גלידער געפונען זיך דאָ איצט — אַ קאמיטעט צונויפגעשטעלט פון פאַר־שטייער פון דער רעגירונג, דער ציוניסטישער באַוועגונג, דער הסתדרות און די אַרבעטער־פאַרטייען. און גוט, וואָס די זאך איז גראַד געשען אין אַ צייט ווען אין לאַנד געפינען זיך, אינגאַנצן צופעליק, חברים און פאַר־שטייער פון אונדזער אַרבעטער־באַוועגונג פון יענער זייט אַקעאָן —

פון די פארייניקטע שטאַטן, אַרגענטינע, קאַנאַדע — כמעט פון אַלע אַרבעטער־פּאַרטייען.

די הסתדרות האָט גערן אויף זיך גענומען די בכבדיקע אויפגאַבע. לויטן פּלאַן דאַרף דער אַרונ אַנקומען היינט אין אַוונט און אַ ספּעציעלע דעלעגאַציע ווערט אַרויסגעשיקט אַפּצונעמען דעם אַרונ. מאַרגן וועט געגעבן ווערן דאָ, אינעם בנין פון ועד הפועל, אַ מעגלעכקייט פאַר די מאַסן אַרבעטער — מען קאַן דרייסט זאַגן: פאַר די מאַסן פון פּאַלק — פאַרבייצוגיין אין משך פון אייניקע שעה פאַרן אַרונ. מיטוואַך אין דער פרי וועט דער לווייה־צוג רירן פון דעם הויז — צום כנרת. דאָס כנרת, וואָס איז געוואָרן דער פּאַנטעאָן פאַר די גרעסטע פון אונדזער באַווער־גונג — דאַרט וועלן אויך רוען זייער אייביקע רו די שטערבלעכע רעשטן פון בער באַראַכאַוו.

דער סעקרעטאַר פון דער הסתדרות גיט דאָן דאָס וואָרט בערל לאַקערן, פון די נאַענטסטע פריינד פון באַראַכאַוו, וועלכער פירט אויך די זיצונג.

בערל לאקער / דער מענטש פון אידעע און פון קאמו

פאר מיר איז עס אַ גרויסער טאָג און קודם כל — אַ טאָג פון טרויעריקע נאַכטראַכטענישן, ווען איך דערמאָן זיך, וואָס באַראַכאָוו וואָלט אונדז נאָך געקאָנט געבן, ווען ער וואָלט געלעבט נישט בלויז 36 יאָר. ביי זיין קורצן לעבן האָט ער איבערגעלאָזט אַ גרויסע ירושה: אין פראַגן פון דער אַרבעטער־באַוועגונג — דער אַלגע־מיינער, דער ציוניסטיש־סאָציאליסטישער; אין די פראַגן פון ציוניזם; אין די פראַגן פון דער יידישער שפראַך; אין די פראַגן פון פילאָזאָפיע; אין די פראַגן פון יידישן געראַנגל אין די פאַרייניקטע שטאַטן — די באַ־מיונגען צו פאַרזיכערן די יידישע רעכט, די נאַציאָנאַלע און בירגער־לעכע, אין די צייטן פון דער ערשטער וועלט־מלחמה, ווי אויך אין די פראַגן פון שטיין אויף דער וואַך פאַר די יידישע רעכט נאָך דער מלחמה, אין די לענדער וווּ די יידן זענען געווען אַ גרויסע מינדערהייט.

כ׳האַב געהאַט דאָס גליק זיך צו טרעפן מיט אים אייניקע מאַל. קודם־כל — אויף דער ווינער וועלט־קאָנפערענץ אין 1911. מיר האָבן זיך גלייך באַפריינדעט און אָנגעהויבן אַ קאַרעספּאָנדענץ צווישן זיך. צום מיין גרויס באַדויערן זענען די מערהייט בריוו פאַרשווינדן בעת מיינע וואַנדערונגען, אין די איבערקערענישן, וואָס זענען פאַרגעקומען אין אַלטן עסטרייך און אין גאַליציע. אָבער איין בריוו איז מיר געלונגען צו פאַרהיטן.

אין האַרבסט פון יאָר 1914 האָט געזאָלט פאַרקומען אַ קאָנפערענץ פון דער פאַרטיי פועלי־ציון. מיר האָבן נישט זוכה געווען אָפצוהאַלטן די גאַנצע קאָנפערענץ, ווייל אין צווישנצייט איז אויסגעבראַכן די ערשטע וועלט־מלחמה. באַראַכאָוו איז אַנטלאָפן פון עסטרייך קיין אי־טאַליע און שפּעטער איז ער אָנגעקומען קיין אַמעריקע.

ווען איך בלעטער אין זיינע כתבים — אינעם ערשטן באַנד אין יידיש, וואָס איז אַרויסגעגעבן געוואָרן פון שזרן; אינעם צווייטן באַנד,

וועלכן איך האָב אַרויסגעגעבן אין יאָר 1928; אינעם ערשטן באַנד, וועלכן זור האָט אַרויסגעגעבן אויף העברעיש און אין די צוויי גרויסע בענד, וואָס זענען אַרויסגעגעבן געוואָרן אויף העברעיש פון די חברים לעוויטע און בן־נחום (און ביי מיר געפינען זיך אויך שאַפונגען, וואָס זענען נאָך נישט דערשינען) — זע איך, וואָס מיר האָבן פאַרלוירן. דאָך דאַרפן מיר דאַנקבאַר זיין דעם גורל היינט, 46 יאָר נאָך זיין טויט, וואָס עס איז אונדז געגעבן געוואָרן דער דאָזיקער מענטש — באַראַכאַוו. אַן אים, אָן די קורצע יאָרן פון זיין לעבן, וואָלטן מיר געווען אַ סך אַרעמער, ווי מיר זענען היינט.

ער איז געווען דער מענטש פון אידעע און דער מענטש פון קאַמף. ער איז געווען אַ שאַרפער פאַלעמיסט און דערביי אַ ביז גאָר איידעלע נשמה. געהיטן זיך נישט פוגע צו זיין פערזענלעך אין זיינע קעגנער.

אין יענער צייט האָט ער געשריבן זיין אָפּהאַנדלונג „צו דער פראַגע פון ציון און טעריטאָריע“. לויט מיר נאָך איז עס איינס פון זיינע וויכ־טיקסטע ווערק. שוין דאָן איז ער געווען אַ מענטש פון די „פּועלי־ציון“, אָבער ווען ס'איז אַרויסגעשוועמען די פרשה אונגאַדע, האָט ער מיר געשריבן (כ'האָב עס ציטירט זיין פרוי, ליובע): „מען וויל געבן דעם יידישן פּאָלק אַ שטיין, אַנשטאַט ברויט“. און ער האָט זיך אָנגעגורט מיט קראַפט און אַרויס אין קאַמף קעגן דעם געדאַנק פון אונגאַדע. ער איז דאָן געווען פון די „ציוני ציון“, באַנצנדיק זיך אויך מיטן מאַרקסיסטישן לאַנצעט, אָבער גערעדט האָט ער אין אַ שאַרפן ציוניסטישן און נאַציאָנאַלן טאָן.

ציון — דאָס איז אַ דרייגאַרנדיקע אידעע. ס'זענען דאָ דריי אידעעס: ציון פאַרן אויפלעבן דאָס פּאַטערלאַנד, ציון פאַרן אויפלעבן דאָס פּאָלק, ציון פאַרן אויפלעבן די קולטור. ער האָט געזאָגט: „אויב ציון וועט פאַרשווינדן, וועלן מיר זיין געצווונגען שלום צו מאַכן מיטן גורל; אָבער כל זמן ציון עקזיסטירט — קאַנען מיר נישט רעזיגנירן דערפון אין קיין שום פּאַל“.

דאן איז ער אריבער צו דער תקופה פון דער „פלאטפארם“ — „נאשא פלאטפארמא“ — שוין גאר אן אנדערע זאך, אבער אויך דארט געפינט זיך א גלענצנדיקער מארקסיסטישער אנאליז. ס'זענען דארט פאראן געדאנקען, וואס בלייבן פריש און אקטועל ביזן היינטיקן טאג.

אין צוויי פראגן האט ער דורכגעפירט אין די לעצטע יארן זיינע א רעוויזיע. אין יאר 1911 האט ער אנגעשריבן אן ארטיקל וועגן „דעם צוזאמענבינדן זיך פון די שונאי ציון“. ער, וועלכער איז געווען „א פראגנאטישער פאלעסטיניסט“, וועלכער האט די עליה קיין ארץ־ישראל געזען ווי א סטיכישן פראצעס, וועלכער האט די רוסישע פארטיי ארויס־געצויגן פון די רייען פון דער ציוניסטישער באוועגונג. האט געזאגט: „מיר דארפן בלויז אכטונג געבן, אז דער קאפיטאליזם זאל טון די ארבעט און מיר וועלן אפהיטן די אינטערעסן פון די ארבעטער“. דאן האט ער געשריבן, אז ס'איז פאראן א פארבינדונג צווישן דעם משיחיות און דעם ציוניזם.

אבער אין יאר 1911, ווען ס'האט זיך אנגעהויבן די גרויסע רעוויזיע אין ציוניזם — און צום סוף זיינע טעג אין קיעוו, — האט ער געזאגט אין זיין גרויסער רעדע: „מיר האבן אמאל גערעדט וועגן סטיכישן פראצעס, אבער דער סטיכישער פראצעס האט זיך נאך נישט אנגעהויבן. ווען מיר האבן געזאגט, אז ער האט זיך אנגעהויבן — איז עס נישט אמת געווען“. ס'איז דא א סטיכיש־ארגאנישער פראצעס און ס'איז דא א סטיכיש־אימאנענטער פראצעס. אין יענער רעדע האט ער געזאגט צווישן אנדערן: „מיר דארפן א סוף מאכן צו דער לאגע, אז די בורשור אזיע זאל מאכן די ארבעט און מיר וועלן בלויז אכטונג געבן דערויף“.

איך ווייס, אז ס'זענען פאראן פארשידענע ווערסיעס און צוגאנגען. מען האט אמאל דערציילט וועגן מארקסן, אז ער האט געזאגט: איך בין נישט קיין מארקסיסט. אפאטמאל טראכט איך, אז באראקאווי וואלט געזאגט: איך בין נישט קיין באראקאוויסט. יעדער איינער האט געקאנט גיין אין זיינע וועגן און ער איז געווען א לערער פאר אונדז אלע.

ווען ער איז געווען אין אמעריקע, האָט ער געאַרבעט אין אַ גרויסער צייטונג, אין „אידישער קעמפער“. ער האָט געשריבן וועגן קאָנקרעטע פּראָגן. ביי מיר געפינט זיך אַ קליין העפטל, וואָס נעמט אַרום די גאַנצע תּורה: „די עקאָנאָמישע אַנטוויקלונג פּונעם ייִדישן פּאָלק“. דאָס העפטל איז אַרויסגעגעבן געוואָרן פּון שזרן און פּון דער ייִדישער אַגענץ אינעם בוך „כלל ישראל“. אָבער זיין גאַנצן פּלייס האָט ער דאָן אַוועקגעגעבן דעם קאַמף פּאַרן שאַפּן דעם אַמעריקאַנער ייִדישן קאָנגרעס, וואָס זאָל פּאַרזיכערן די ייִדן זייערע פּולע רעכט. נישט קיין „גרופּן־רעכט“, ווי ס'האָט פּאַרגעשלאָגן דער אַמעריקאַנער ייִדישער קאָמיטעט, נייערט „נאַ־ציאָנאַלע רעכט“; נישט רעכט פּון קרייזלעך, נייערט פּולע רעכט.

ער האָט דאָן געאַרבעט מיטן פּאַרשטאַרבענעם סירקין און מיט נאָך חברים, וואָס אייניקע פּון זיי לעבן נאָך מיט אונדז. ווען ס'איז אויסגע־בראַכן די ערשטע רוסישע רעוואָלוציע, איז ער געבעטן געוואָרן דורך זיינע חברים זיך אומצוקערן קיין רוסלאַנד און ער האָט זיך אומגעקערט. כ'האַב געהאַט דעם כבוד און דאָס פּאַרגעניגן צו אַרבעטן אין דער נאַענט פּון אים, צוזאַמען מיט די חברים קאַפּלאַנסקי, כאַזאַנאוויטש ז"ל און זרובּבל יבד"ל, אין די ראַמען פּון סקאַנדינאַווישן קאָמיטעט. מיר האָבן דאָן דערלאָנגט אונדזער מעמאָריאַל און ס'איז אַנגענומען געוואָרן אַ באַ־שלוס אין אונדזער גייסט. דאָס איז געווען אַ גרויסע ווענדונג אין דער שטעלונג פּון דער סאַציאַליסטישער וועלט לגבי אונדזער באַוועגונג און אונדזער זאַך.

ווען באַראַכאָוו שטאַרבט נישט אין בליענדיקן עלטער, וואָלטן מיר אַ סך רייכער געווען אין אידעען און אין מעשים. אָבער ער איז נישטאַ. און מיר זענען גליקלעך, ביים גאַנצן טרויער, אַז מיר זענען זוכה געווען זיינע שטערבלעכע רעשטן זאָלן געבראַכט ווערן אין לאַנד אַריין און באַערדיקט ווערן נעבן די רעשטן פּון העס און סירקין אין כּנרת. זיין אַנדענק וועט ביי אונדז נישט פּאַרגעסן ווערן. נאָך דער רעדע האָבן די פּאַרזאַמלטע באַערט זיין אַנדענק מיט אויפשטיין.

ביום שני ז' בניסן תשכ"ג: (1.4.63).

יועלן עצמותיו של דב בר בורוכוב

מאבות הציונות הסוציאליסטית וממורי דרכה

הארון יוטמן ביום רביעי ט' בניסן תשכ"ג (3.4.63), בבית העלמין של קבוצת כנרת.

הקהל יוכל לעבור על פני הארון בבית הועד הפועל של ההסתדרות ביום שלישי, ח' ניסן תשכ"ג (2.4.63) בשעות 5 אחה"צ — 10 בערב.

מסע ההלווייה יצא מבית הועד הפועל של ההסתדרות לבית העלמין בכנרת ביום רביעי, ט' בניסן תשכ"ג (3.4.63) בשעה 8.30 בבוקר.

ברחבת הועד הפועל, לפני צאת ההלווייה, ינאמו:

מוכיר ההסתדרות
אהרן בקר

ראש הממשלה
דוד בן-גוריון

המסע יעבור דרך כביש נחניה, צומת חדרה, וואדי ערה. יתעכב ליד קבוץ מרחבית וקבוץ עין-חרוד וימשיך דרכו לכנרת.

ביום רביעי בשעה 11.30 יוצג הארון ב"אהל",

ברחבת "אהל" יספידו:

זלמן שור, יצחק טבנקין, מאיר יערי

בשעה 1.00 אחר-הצהריים ייערך טקס הקבורה בבית העלמין של קבוצת כנרת.

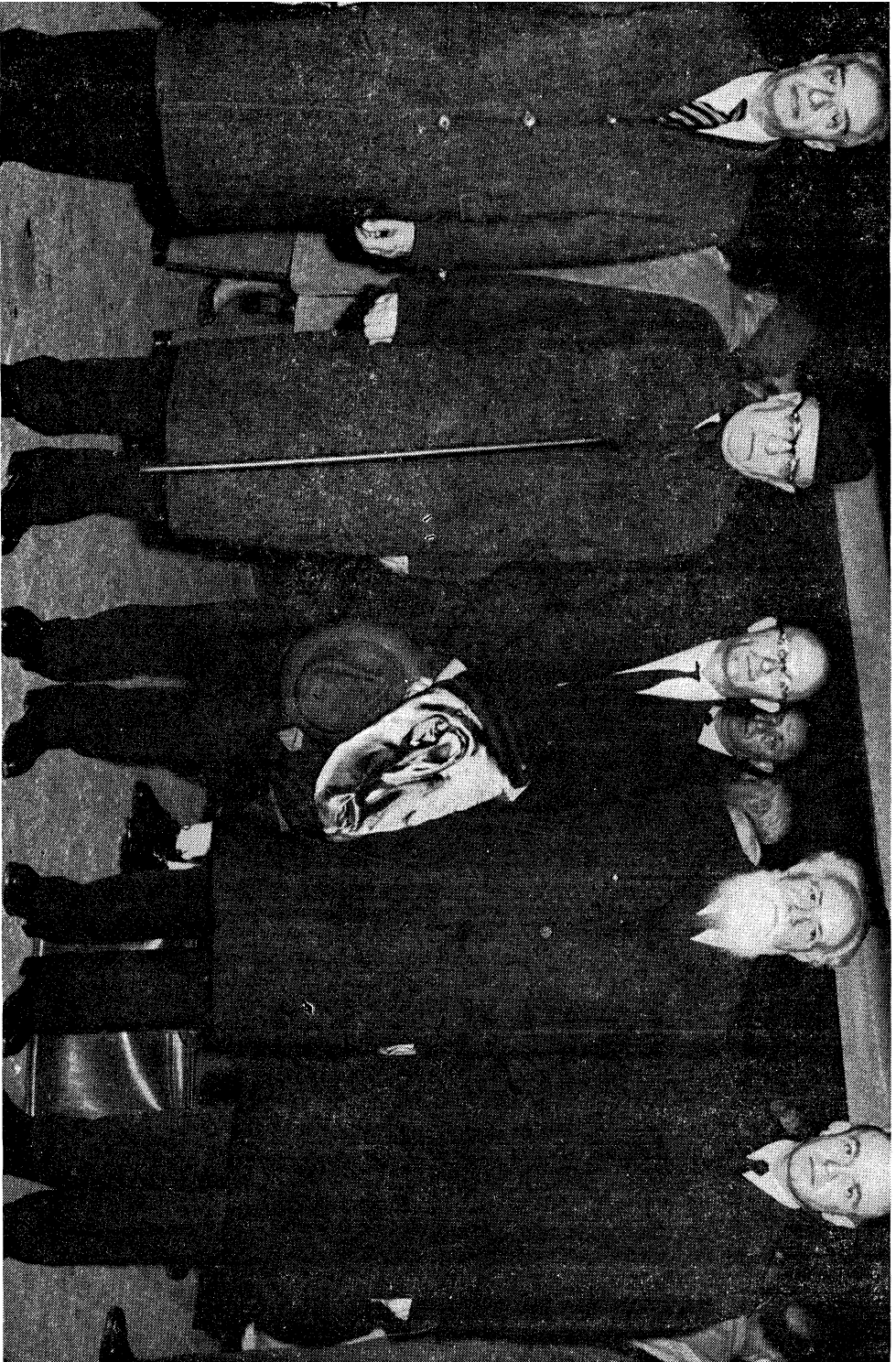
זלמן שור

י"ד הועד הצבורי להעלאת עצמות ד. ב. בורוכוב

המסעונים להצטרף למסע ההלווייה לכנרת יאמו נא מיר לועד הפועל של ההסתדרות טלפון 46111, קו פנימי 537 (ח' פרידה).

די טרויער-מעלדונגען אין די גאסן

די דעלעגאציע ביים ארון אויפן פלייפעלד אין לוד ←

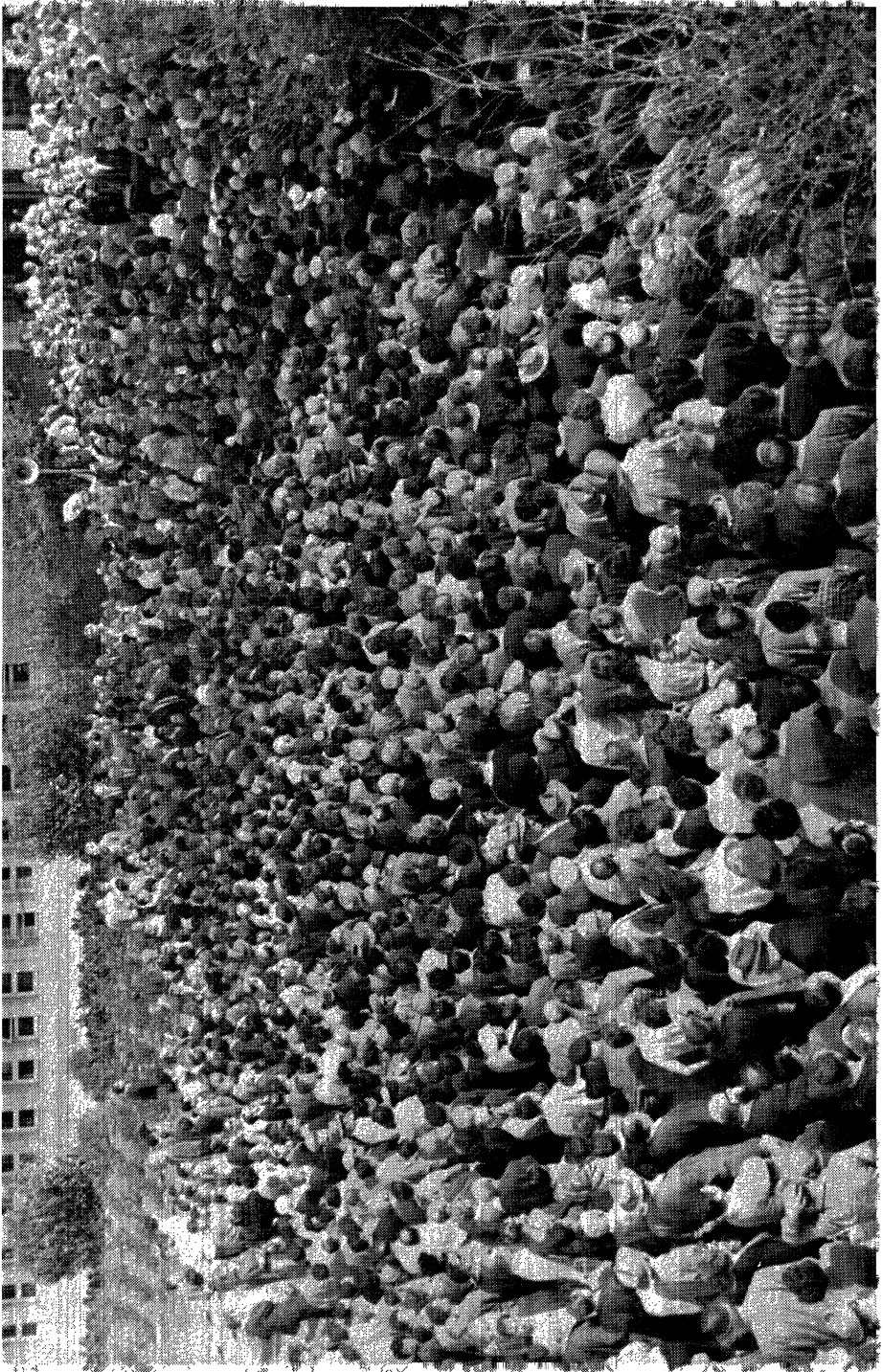

דער ארון קומט אן

דער אַעראָפּלאַן, וואָס האָט געזאָלט ברענגען באַראַכאַווס אַרון פון רוים (באַגלייט דורך דער ספּעציעלער דעלעגאַציע, וועלכע איז צו דעם צוועק געפּלויגן קיין רוים). איז נישט אָנגעקומען קיין לוד אין דער באַשטימטער שעה. צענדליקער מענטשן, וואָס זענען געקומען קיין לוד אָפּצוואַרטן דעם אַרון, האָבן געליטן אַן אַנטווישונג, ווייל ס'זענען אויך נישט מקוים געוואָרן די מעלדונגען וועגן אַ קליינער פּאַרשפּעטיקונג. דרינגענדיקע טעלעפּאָנישע געשפרעכן מיט רוים האָבן צום סוף געבראַכט די אינפּאַרמאַציע, אַז ס'איז אויסגעהאַקט געוואָרן אַ שייבל אין דער פּילאַטן-קאַבינע פּונעם „אַל-על“-אַעראָפּלאַן און דאָס פּאַריכטן וועט זיך נאָך פּאַרציען אַ געוויסע צייט. דערווייל זענען קיין לוד און צוריק געפּאַרן אַ סך מענטשן, וואָס האָבן געזאָלט בייוויינען דאָס אָנקומען פון אַרון. נישט געקוקט אויף דער שפּעטער שעה (דער אַרון האָט געזאָלט אָנקומען דעם ערשטן אַפּריל אין אַוונט), האָבן אויפן פּלי-פּעלד געוואַרט דער אַדיטאַנט פּונעם מלוכה-פּרעזידענט, אַלוף משנה י. כּרמל, די פּרוי פון באַראַכאַוו, ליובע, זיין טאַכטער, שושנה, זיין זון דוד און אַ סך אַנדערע.

דער אַעראָפּלאַן איז ענדלעך אָנגעקומען מיט אַ פּאַרשפּעטיקונג פון פּולע 8 שעה, 3.10 אין מיטן דער נאַכט. עס האָבן אים מקבל פנים געווען: דעם פּרעזידענטס אַדיטאַנט (דער פּרעזידענט אַליין איז אַ טאַג פּריער צוגענומען געוואָרן אין שפּיטאַל אַריין), דער קאַמוניקאַציע-מיניסטער י. ברייהודה, דער סעקרעטאַר פון דער הסתדרות א. בעקער, דער פּאַר-שטייער פון אויסערן-מיניסטעריום ש. אַבידן, פּאַרשטייער פּונעם ועד הפּועל פון דער הסתדרות און די משפּחה-מיטגלידער.

צוויי קרענץ — פונעם געזעלשאפטלעכן קאמיטעט און פונעם ועד
הפועל — זענען געלייגט געוואָרן אויפן אַרון, ווען ער איז אַראָפּגעטראָגן
געוואָרן פונעם אַעראָפּלאַן אין דער באַגלייטונג פון דער מלווים־דעלעגאַט
גאַציע און דעם ישׂראל־אַמבאַסאַדאָר אינעם ראַטן־פאַרבאַנד. דאָן איז
דער אַרון, אויף די פלייצעס פון די אַנוועזנדיקע, אַראָפּגעטראָגן געוואָרן
נאָך אַ קורצער צערעמאָניע אויפן טענדער, וואָס איז געשטאַנען גרייט
און אויף וועלכן ס'האַט געוואָרט אַן ערן־וואַך פון „הפועל־אַרדנער.
אַרום 4 פאַרטאַג איז דער אַרון אַנגעקומען אינעם הויז פונעם ועד
הפועל פון דער הסתדרות און ער איז אַוועקגעשטעלט געוואָרן אין איינעם
פון די זאַלן, אַרומגעשטעלט מיט אַן ערן־וואַך.

מאסן גייען פארביי פארן ארון

דעם 2טן אפריל, 5 נאכמיטיק, זענען געעפנט געווארן די טירן פונעם זאל, ווו ס'איז געווען אויסגעשטעלט דער ארון און טויזנטער פארערער פון בער באראקאוו — דעם אידעאלאג און גרויסן לערער פון דער ציוניסטישער ארבעטער־באוועגונג אין איר באגין, וועלכער איז געשטארבן אין בליענדיקן עלטער, האבן אנגעהויבן פאר אים צו דערפילן. די אלע שעהן זענען ביים ארון געשטאנען ערן וואכן פון פארדינסטפולע טוער פון דער ארבעטער־באוועגונג, מיטגלידער פון דער ועדה המרכזת פון דער הסתדרות און פארשטייער פון די הלוצישיע יוגנט־ארגאניזאציעס.

ביז 10 אין אונט האט זיך נישט אפגעשטעלט דער שטראם פון מענטשן, וואס האבן זיך אפגערופן אויף דער ווענדונג פונעם ועד הפועל און פון די ארבעטער־פארטייען צו דערטיילן דעם לעצטן כבוד בער באראקאוו. אויך די תל־אביבער שטאט־פארוואלטונג האט גערופן די מאסן בירגער צו קומען דערטיילן כבוד דעם פארשטארבענעם.

די פריינד און תלמידים פון באראקאוו אין אויסלאנד — די וואס האבן נישט געקאנט אליין קומען און טון די מצווה — האבן געשיקט טעלעגראמעס מיט אויסדרוקן פון מיטבאטייליקונג אינעם אפגעבן דעם לעצטן כבוד א מענטשן, וועלכער האט מיט אזויפיל כוח אויך געקעמפט פאר די רעכט פון די יידן אין גלות.

צומארגנס, דעם דריטן אפריל 1963, אין די פריע מארגן־שעהן, האט זיך אנגעהויבן צו פארזאמלען א ריזיקער המון אויפן פלאץ פארן ועד הפועל אין תל־אביב. באראקאווס פארערער האבן געהאלטן פאר

זייער חוב אָנווענדיק צו זיין ביים אַרויספירן דעם אַרון אין זיין לעצטן וועג.

8.30 אין דער פרי איז דער אַרון אַרויסגעטראָגן געוואָרן פונעם בנין פון ועד הפועל אויפן הויף אַרויס — אויף די פלייצעס פון די חברים פון דער ועדה המרכזת און פונעם תל-אַביבער שטאַט-פרעזידענט מ. נמיר.

פאַרן אַרון האָבן מאַרשירט די דעלעגאַציעס פון די חלוזישע יוגנט-אַרגאַניזאַציעס און פון די אַרדנער פון „הפועל“. ס'זענען געטראָגן גע-וואָרן צענדליקער פיל-פאַרביקע קרענץ. אין דער טרויער-צערעמאָניע, וואָס איז איינגעאַרדנט געוואָרן אויפן אָרט, האָבן זיך באַטייליקט די אַנפירער פון דער מדינה, כנסת-דעפוטאַטן, געזעלשאַפטלעכע טוער און אַ גרויסע מאַסע בירגער.

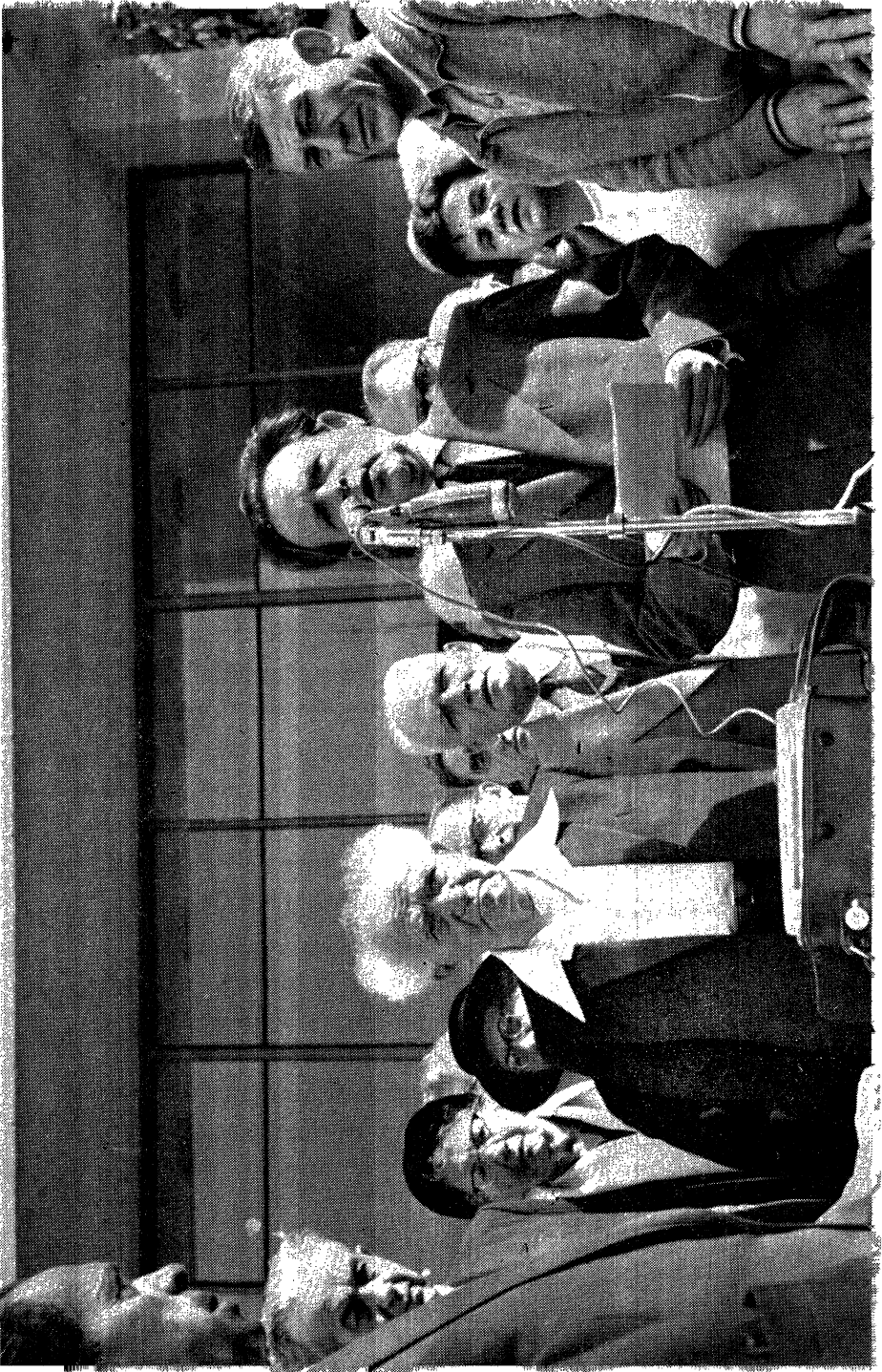
בלויז איין גרויסער מענטש, דער חבר און פערזענלעכער פריינד פונעם פאַרשטאַרבענעם, וואָס האָט צוזאַמען מיט אים געווירקט און געקעמפט אין דער פועל-ציון פאַרטיי אין רוסלאַנד, האָט געפעלט אויף יענעם אָרט. דאָס איז געווען דער מדינה-פרעזידענט יצחק בן-צבי, וועלכער איז אין די זעלבע טעג אַוועקגעפאַלן אויפן קראַנקן-בעט, פון וועלכן ער איז שוין מער נישט אויפגעשטאַנען. אַ גרויסער טראַגיש און געווען אין דעם, וואָס דווקא דער נאַענטסטער חבר פון באַראַכאָוון, וועלכער האָט זיך צוזאַמען מיט אים באַטייליקט אין אַלע גרויסע געזעל-שאַפטלעכע געראַנגלען פונעם אָנהייב יאָרהונדערט, האָט נישט געקאָנט נעמען קיין אַנטייל אין דער טרויער-פייערלעכקייט. דערצו נאָך, ווען יצחק בן-צבי ז"ל האָט זיך פערזענלעך באַמיט צו באַקומען די דער-לויבעניש פון דער ראַטן-רעגירונג אַראַפצוברענגען די שטערבלעכע רעשטן פון באַראַכאָוון אין לאַנד אַריין.

די אזכרה אויפן פלאץ פארן ועד הפועל

דער ערשטער הספד אויפן פלאץ פארן ועד הפועל פון דער הסתדרות
איז געהאלטן געווארן פונעם סעקרעטאר פון דער הסתדרות.

א. בעקער / איינער פון די דריי סטע אידעאלאגישע
פלאנערן פון אונדזער באוועגונג

פון דעם דאזיקן פלאץ האבן מיר מיט אן ערך אַ יאָר צוריק
באגלייט דעם אַרױן פונעם אידעאָלאָג פון ציוניסטיש־סאָציאַליס־
טישן געדאַנק משה העס. פון דעם זעלבן פלאַץ ברענגען מיר איצט צו
זיין פּאַלק די שטערבלעכע רעשטן פון בער באַראַכאָוו — פון די
פירנדיקע טעאָרעטיקער פון דער ציוניסטישער אַבעטער־באַוועגונג און
איינעם פון אירע לערער. מיר ברענגען אים היינט אויפן בית־עולם אויפן
ברעג פון כנרת, וווּ ס'זענען געבראַכט געוואָרן צו אייביקער רו די
אידעישע פּיאַנערן, ביי דער זייט פון די פּיאַנערן פון טאַט — וואָס
צוזאַמען מיט זיי און אין זייער זכות איז אויפגעבויט געוואָרן און ס'איז
אויסגעפּאַרמירט געוואָרן אַלץ, וואָס איז פאַראַן אין דעם לאַנד — לויטן
מוסטער און אין דער פאַרם פון דער ישראליקער אַרבעטס־באַוועגונג.
בער באַראַכאָוו האָט געהערט צו דער גרופּע פון די דאָזיקע פּיאַ־
נערן. ווייל כדי אַזוי צו באַווייזן די יידישע ווירקלעכקייט, צו זען זי
אין אַזאַ אַכזריותדיקער פאַרם, האָט מען באַדאַרפט פאַרמאַגן נישט בלויז
די פעיקייטן פון אַנאַליזירן, נישט בלויז די פעיקייט טיף אַריינצודרינגען
אין דער געשיכטע פונעם פּאַלק, נישט בלויז אַ ווייטע און דורכדרייב־
גענדיקע פּערספּעקטיוו פון די צוקונפֿט־וועגן, נייערט — און אפשר

קודם־כל — אַ פּיאַנערישע דרייַסטקייט פון געדאַנק, דעם מוט דורכצור־
שלאַגן אַ וועג פאַר אַ נייער מחשבה, אַכוריותדיק אין זאַכלעכן אַנאַליז
און גלייכצייטיק אין די פּראַקטישע אויספירן. פון דעם שטאַנדפּונקט
ווערט באַראַכאָוו פאַרעכנט צו די מוטיקסטע אידעאָלאָגישע פּיאַנערן
פון אונדזער באַוועגונג.

די לערע פון בער באַראַכאָוו — כאַטש זי איז נישט געווען די לערע
פון אַלע ישראלדיקע אַרבעטער אין זייערע פאַרשידענע טיילן — האָט
געוויקט און אויסגעשטראַלט אויפן לעבן און ווערק פון גאַנצן אַרבע־
טנדיקן פּאָלק אין ישראל. די לערע האָט עס באַוואַפנט די יידישע יוגנט
אינעם אייראָפּעישן גלות מיט אַ געווער צום קאַמף קעגן די טענדענצן
פון אַסימילאַציע און אַליין־פאַרלייקענונג.

מיטן שאַרפן לאַנצעט פון דער לאַגיק האָט באַראַכאָוו אַנאַליזירט די
יידישע עקאָנאָמישע און געזעלשאַפטלעכע אַנאָמאַליע אינעם גלות פון
מזרח־אייראָפּע און מיט אַ פאַרויספילונג פון די זיך דערנענטערנדיקע
סכנות האָט ער פאַרלאַנגט צו פאַריכטן די אַנאָמאַליע דורך קאַנצענ־
טראַציע און נאַציאָנאַלער אויסלייזונג.

באַראַכאָוו האָט אַנגעזאָגט די גרויסע עליה און ער האָט זיך בכלל
נישט־פאַרגעשטעלט, אַז זיין תורה פון שטויס צו עמיגראַציע און מוז
פון עמיגראַציע וועט זיך אַרויסווייזן ווי אַ היסטאָרישער אמת דווקא
אין די יידישע קרייזן, וואָס זענען דאָן בכלל נישט געווען אין די ראַמען
פון אויסבליקן און אין די ראַמען פון באַטראַכטונגען ביי די אייראָפּעישע
אידעאָלאָגן פון אונדזער באַוועגונג — די גרויסע מאַסן מזרח־ייִדן, וואָס
זענען געזעסן אויף די ברעגן פון עופראַט און טיגער, ווי אויך אויף דעם
גאַנצן קאָנטינענט פון צפון־אַפריקע. די לערע פון באַראַכאָוו איז נישט
דערגאַנגען אין יענע קרייזן, אָבער די יידישע היסטאָרישע ווירקלעכקייט,
די פינצטערע ווירקלעכקייט — האָט אויך זיי דערגרייכט.

באַראַכאָוו האָט פאַרויסגעזען און גערופן צו דער דרייאַייניקייט
פון דער ציון־וויזיע: ציון פון באַפרייען דאָס פּאָלק, ציון פון אויפלעבן

די העברעישע קולטור און ציון פון אומקערן זיך צום אַלטן פּאַטערלאַנד. און איבער דער דרייאַיקער וויזיע האָט ביי באַראַכאָון געשוועבט די אַלגעמיינע וויזיע פון אַ פּרייער אַרבעטס־געזעלשאַפט. ווי אַ לעבעדיקע מויער אויף צו באַשטעטיקן דעם אמת שטייט איצט אונדזער נאַציאָנאַל און מענטשלעך ווערק, איז איצט אויפגעבויט די געזעלשאַפט, וואָס איז פּלאַנירט ווי אַ נאַרמאַלע עקאָנאָמישע פּיראַמידע אויפן פונדאַמענט פון שעפּערישער אַרבעט; האָבן מיר איצט אַ יידישן אַרבעטער־קלאַס, וועלכער איז אַריינגעוועבט אין די גרונטיקע, באַזעדיקע אינדוסטרי־צווייגן — אין דער שווער־אינדוסטרי, אין פּאַרטן, אין גרובנס, אין דער לאַנדווירטשאַפט; מיר האָבן אַ זעלבשטענדיקע סווערענע מדינה ישראל, וואָס אירע אַרכיטעקטן זענען געווען באַראַכאָווס חברים פון דער באַ־וועגונג און פון די שטרעבונגען.

זעקס און דרייסיק יאָר איז באַראַכאָוו אַלט געווען ווען ער איז געשטאַרבן. אין משך פון דעם קורצן, כמעט אַפּגעכאַפטן לעבן, האָט ער באַוויזן צונויפזאַמלען אַ ריזיקע משא פון געזעלשאַפטלעכע אַקטיוויטעטן, אידעאָלאָגישן שאַפן, זוכענישן פון וועגן, ווי אויך — פונקען פון האָ־פּנונג. די דאָזיקע פונקען פון האָפּנונג — צו ברענגען אַביסל מער פּרייהייט פאַר זיין פּאַלק, — האָט באַראַכאָוו מיט זיך געטראָגן אין דעם לעצטן יאָר פון זיין לעבן אין דעם אויפגעשטורעמטן רוסלאַנד, וואָס איז געווען אַרומגעכאַפט מיט די פּלאַמען פון אַן איבערקערעניש, ווי זי וואָלט געטראָגן אויף אירע פּליגלען אַ נייע בשורה. אָבער דער גורל איז געווען אַכזריותדיק צו אים, ווי אויך צו אונדן. באַראַכאָוו האָט נישט זוכה געווען צו זען ביי זיין לעבן דאָס ווערק פון אונדזער אויפ־לעבונג אין ישראל. אויך די פונקען פון האָפּנונג פאַר אַ פּול נאַציאָנאַל לעבן, וואָס זענען אַנגעצונדן געוואָרן אין די הערצער פון די יידישע מאַסן אין רוסלאַנד, — אויך דאָס איז נאָך בלויז אין די ראַמען פון טרוימען. און זייער בענקען צו פּולער נאַציאָנאַלער דערלייונג אינעם

סווערענעם פאטערלאַנד — איז אלץ אַ בענקען אָן אַן אַפרוף; פון פאַרקנעכטונג צו דער אויסגעחלומטער פרייהייט זענען זיי נאָך נישט געקומען.

אַ סך פראַקטישע אַנווייזונגען און אַ סך וויכטיקע לערעס זענען געשריבן און געגעבן געוואָרן דער געזעלשאַפט — אונדזער געזעלשאַפט אַריינגערעכנט, — דורך גרויסע גייסטער און קינסטלער פון היסטאָרישן אַנאַליז. אָבער די ספעציעלקייט, דער זכות און דער שחר פון באַראַ-כאַוס לערע — גראַד ווי דער שחר פון אַנדערע אידעישע פיאַנערן פון דער אַרבעטס-באַוועגונג — באַשטייט אין דעם וואָס זייער לערע האָט ווי אַ פייער-פלאַם אַרומגעכאַפט די באַוועגונג פון חלוצישער פאַרוואַרק-לעכונג און איז פאַרוואַנדלט געוואָרן אין אַ מעכטיקן מכשיר אין די הענט פון רעאַליזאַטאָרן, וואָס האָבן די תורה פון די ערשטע פאַרוואַנדלט אין אַ געצייג פון טאַט, מיט וועלכן זיי האָבן באַפעסטיקט, אויסגעהאַקט און אויסגעפורעמט די געשטאַלט פון אַן אַרבעטנדיקער געזעלשאַפט אין ישראל.

אין דעם גרויסן טאַג פאַר ליובע באַראַכאַוו, איר פאַמיליע און דער גרויסער פאַמיליע פון אַרבעט אין ישראל, ברענגען מיר בער באַראַכאַוו צו זיין נחלה אויפן ברעג פון כנרת — מיט דער ליבע פון חברים, מיטן כבוד פאַרן לערער און זכרון אויף אייביק.

דער פרעמיער-מיניסטער דוד בן-גוריון, וועלכער האָט זיך צונויפ-געטראָפן מיט באַראַכאַוו אויף צוויי וועלט-קאָנפערענצן פון „פועלי-ציון“ פאַר דער ערשטער וועלט-מלחמה און איז טיף באַאיינדרוקט גע-וואָרן פון זיין פערזענלעכקייט, האָט אים איצט מספיד-געווען אינעם פאַטערלאַנד, צו וועלכן דער פאַרשטאַרבענער האָט געשטרעבט, אָבער צו וועלכן ער האָט נישט זוכה געווען צו דערגרייכן. די ווערטער פון דוד בן-גוריון זענען מיט גרויס שאַפנונג אויסגעהערט געוואָרן דורך דער גרויסער מאַסע.

דוד בן-גוריון / איינער פון די יחידי סגולה

מיר באגלייטן היינט צו זיין אייביקער רו אין אונדזער לאַנד איינעם פון די גרויסע יחידי סגולה פון אונדזער פּאָלק אין די לעצטע דורות, אַן אויסגעשפּראַכענעם וויסנשאַפּט־מענטש, אַן אַריגינעלן אידעען־שעפּער; אַ מענטש, וואָס אהבת ישראל און אהבת ארץ־ישראל האָט געפלאַמט אין אים ווי אַ פייער — פאַר יעדער אויפקלערונג און פאַר יעדער זאַלעכער און וויסנשאַפּטלעכער באַגרינדונג; אַ מענטש, וואָס איז ביזן לעצטן מאַמענט מיט אַלע פעדעם פון זיין נשמה געווען צונויפגעבונדן מיטן חלוצישן ווערק אין לאַנד.

באַראַכאָוו האָט אַפילו נישט זוכה געווען צו קומען אין לאַנד, ווייל ער איז פריציטיק געשטאַרבן. אָבער ער האָט זוכה געווען דאָס, וואָס עס האָבן נישט זוכה געווען אַ סך גרויסע פירער פון אונדזער באַוועגונג, אַז זיין גאַנצע משפּחה — זיין פרוי, זון און טאָכטער, — זענען בויער פון לאַנד און זיינע בירגער זייט אַ סך יאָרן.

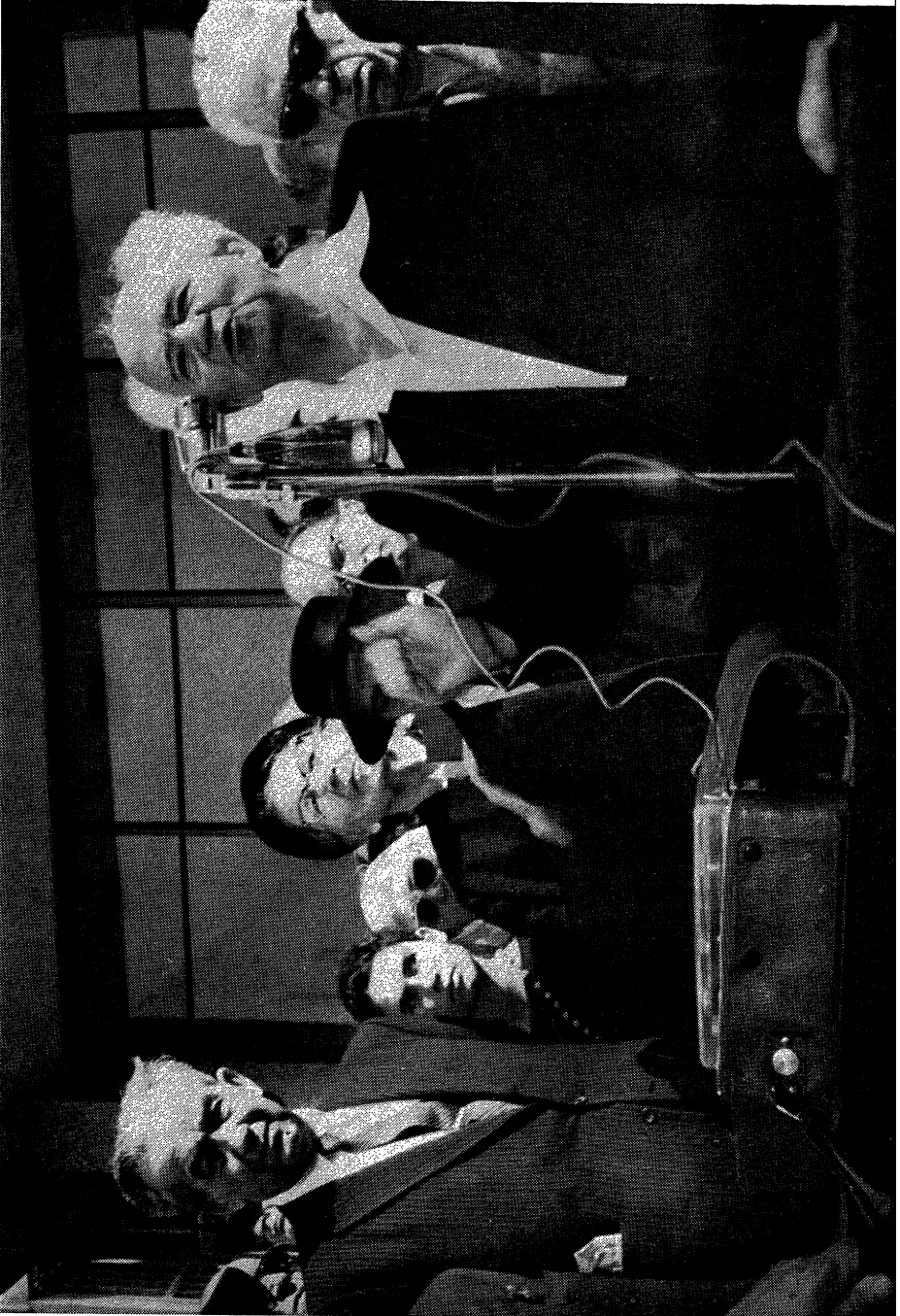
איך האָב נישט געהאַט די זכיה צו קענען באַראַכאָוו אין זיינע יונגע יאָרן. אויך באַראַכאָווס לערע איז צו מיר דערגאַנגען, ווען כ״בין שוין געווען אין ארץ־ישראל. אין דעם מאַמענט מוז איך אויך זאָגן דעם גאַנצן אמת, אַז זיין לערע האָט נישט אַפּעלירט צו מיר. אָבער איך האָב געהאַט די זכיה זיך צו באַגעגענען מיט בער באַראַכאָוו — צו ערשט אין אייראָפּע, אויף צוויי וועלט־קאָנפּערענצן פונעם פאַרבאַנד „פּועלי־ציון“, פאַר דער ערשטער וועלט־מלחמה, אין 1909 אין ווין און אין 1911 אין קראָקע. און נאָכמער האָב איך געהאַט די זכיה צו אַרבעטן מיט אים אין משך פון מער ווי צוויי יאָר, צוזאַמען מיט מיין טייערן און גרויסן חבר, וועלכער איז אַזוי גאַנעט געווען צו אים און האָט מיט אים געאַרבעט אין דער יוגנט — דעם פרעזידענט פון דער מדינה ישראל, מיין טייערער חבר יצחק בן־צבי, וועלכער קאָן נישט זיין מיט אונדז היינט אויף דעם

אַרט, צו אונדזערס אַלעמען צער, צוליב זיין געזונט צושטאַנד.
דאָן האָב איך עס טאַקע דערקענט נישט בלויז די גאונות פון זיין
געדאַנק. זיין וויסנשאַפטלעכע גרויסקייט, נייערט איך האָב דערקענט
די טיפע יידישע אינסטינקטן פונעם מענטש בער באַראַכאַוו — און אַ סך
פון אייך איז דאָך באַוווּסט, אַז בער באַראַכאַוו איז אַרויסגעטראָטן פונעם
ציניסטישן קאַנגרעס, ווייל ער האָט אים באַטראַכט ווי אַ בורזשאַזע
אינסטיטוציע.

אַבער דער דאָזיקער מענטש איז נישט געווען פאַרגליווערט אין
זיין געדאַנק, ער איז נישט געווען קיין קנעכט פון דער דאָגמע. ווען ער
איז צוליב דער מלחמה אָנגעקומען אין די פאַרייניקטע שטאַטן — און
אין ליכט פון די מעגלעכקייטן, וואָס האָבן זיך אַנטפלעקט ביים סוף פון
דער מלחמה — איז בער באַראַכאַוו געוואָרן פון די ערשטע קעמפער
פאַרן אַלגעמיינעם יידישן קאַנגרעס פון די יידן אין די פאַרייניקטע
שטאַטן; ווייל דאָס יידנטום פון די פאַרייניקטע שטאַטן האָט זיך דאָן
אַנגעהויבן אַרויסצורוקן אויפן אויבערשטן שטאַפל פון דער אינטער-
נאַציאָנאַלער פּאָליטיק און איז געוואָרן איינער פון די דעצידירנדיקע
גורמים — אויב נישט דער ערשטער גורם — אין אינטערנאַציאָנאַלע
פראַגן, בעיקר אין פראַגן, וואָס זענען דאָן אָנגערופן געוואָרן: די רעכט
פון יידישן פּאָלק און זיין היסטאָרישע פאַרבינדונג מיט ארץ-ישראל.

ער איז געווען פון די ערשטע שאַרפסטע און שטאַרקסטע קעמפער
און איך באַדויער, וואָס זיינע פּלאַמיקע אַרטיקלען אין דער פראַגע,
וואָס זענען דערשינען אין דער אַמריקאַנער צייטונג, וועלכע עקזיסטירט
שוין נישט היינט — זי האָט דאָן געהייסן „ווארהייט“ — אַז זיינע פּלאַ-
מיקע אַרטיקלען אין וועלכע ער האָט גערופן צו אַן אַלגעמיינן יידישן
צוזאַמענקום, וואָס איז אין אַמעריקע אָנגערופן געוואָרן מיטן נאָמען
„ציניסטישער קאַנגרעס“ — זענען ביי היינט נישט צוזאַמענגעקליבן
געוואָרן.

איך ווייס, אַז אַ ריכטיקע אַפשאַצונג, אויף וויפל ס'איז מצלעך,

פאר א מענטשן, וועלכער האָט נישט דערגרייכט די געדאַנקלעכע און
וויסנשאַפטלעכע הויכן פון בער באַראַכאָוו, קאָן אפשר אויסגעדריקט
ווערן דורך שרייבן אַ גאַנץ בוך. און אפשר וועט אויך דאָס נישט איבער-
געבן די גאַנצע גרויס פון זיין נשמה, נישט די גרויס פון זיין געדאַנק.
נייערט איך וועל זיך אָפּשטעלן בלויז אויף איין קליינעם פרט — און
אַמאָל וואָרפט אַ קליינער פרט זיין ליכט אויף דער גאַנצער נשמה פון אַ
מענטשן.

דער צוזאַמענטרעף אויף דער קראַקעווער קאָנפערענץ

דאָס איז געווען בעת דער פערטער וועלט־קאָנפערענץ פונעם פאַר-
באַנד פּוּעליציון, וואָס איז זיך צונויפגעקומען אין קראַקע אינעם יאָר
1911. די דעלעגאַן פון ארץ־ישׂראל צו דער קאָנפערענץ זענען געווען
צוויי: מיין טייערער און דערהויבענער פריינד יצחק בן צבי און איך,
אייער דינער. איינע פון די ברענענדיקע פראַגן אויף דער קאָנפערענץ
איז געווען — דער ארץ־ישׂראלדיקער אַרבעטער פאַנד. מיר זענען אַהינ-
געקומען מיט דער אַפיקורסישער הנחה — פאַר אונדזערע חברים אין
אויסלאַנד — אַז אונדזער איבערגעגעבנקייט צו די א״י־אַרבעטער (דאָן
זענען מיר געווען אַראַגאַניזירט אין דער „פּוּעליציון־פאַרטיי) און צו
דעם כלל אַרבעטער אין לאַנד, איז קודם, פאַר אונדזער איבערגעגעבנקייט
דעם פּוּעליציון־פאַרבאַנד אין גלות. עס איז געווען אַ גרויסע אויפגע-
שטורעמקייט קעגן אונדז צוליב דער אַפיקורסות. מען האָט זיך נישט
באַפרידיקט בלויז מיט ווערטער פון קריטיק, נייערט די קאָנפערענץ האָט
אַפילו אַנגענומען אַ באַשלוס, וואָס האָט געטאַדלט דאָס, וואָס מען האָט
דאָן אַנגערופן „דער סעפּאַראַטיזם פון אונדזער באַוועגונג אין ארץ־
ישׂראל“. דוכט זיך מיר, אַז בעצם איז אויך באַראַכאָוו געווען מיט דער
זעלבער מיינונג, נייערט ער איז געווען דער איינציקער מענטש, וואָס
האָט נישט אויפגעהויבן זיין האַנט קעגן די שליחים פון די ארץ־ישׂראל־
אַרבעטער, צוליב דעם טיפן געפיל פון כבוד, וואָס איז געווען אין זיין

הארצן פאר די חלוצים אין לאַנד. איך האָב דאָן געזען ווי ווערטפול ער
איז געווען און דעם טיפן נשמהדיקן צוזאמענבונד, זיין גרויסע פאַר-
ערונג פאַר די פאַרווירקלעכנדיקע ארץ־ישראל־חלוצים.

אַ סך האָבן זיך נישט פאַנאָדערגעקליבן אין דער לערע פון באַר-
ראַכאַוו. ער האָט גערעדט וועגן אַ סטיכישן פראָצעס, אַז די עליה איז
אַ מווי, ווי עפעס אַ ספעציעלער כוח, וואָס שטעקט אין אונדז וואַלט
געצווונגען די יידן צו גיין קיין ארץ־ישראל. דאָס איז אַן אַבסאָלוטער
טעות.

יא, בער באַראַכאַוו האָט געזוכט און אויך געפונען אַ וויסנשאַפט-
לעכע אויפקלערונג. נישט בלויז דער סטיכישער פראָצעס, וואָס עפעס
אַן אויסערלעכער כוח צווינגט אַרויף אויף די יידן צו קומען קיין א"י,
נייערט אויך אויסערלעכע סיבות; דער עיקר האָט ער אָבער פאַר-
שטאַנען די אינערלעכע שטויס־קרעפטן, די נויט און דעם דורשט פון
יידן צו גיין קיין א"י. דאָס איז געווען די דעצידירנדיקע אינערלעכע
שטויס־קראַפט פון די נשמה־טיפענישן, וואָס איז אַרויסגעהאַלפן געוואָרן
מיט אַן אויסערלעכן שטויס.

דאָן האָב איך דערזען די גאַנצע טיפקייט פון זיין צוגאַנג, וואָס איז
געווען אַנדערש ווי ביי זיינע איבעריקע חברים אין גלות.

ס'איז געווען דאָרט אַ דעלעגאַציע פון רוסלאַנד (ס'איז געווען נאָך
פאַר דער רוסישער רעוואָלוציע), געווען אַ דעלעגאַציע פון פּוילן, וווּ
די פּויל־ציון־באַוועגונג האָט זיך אַרגאַניזירט אַן אַ פאַרבינדונג מיט
רוסלאַנד און ס'איז געווען אַן אונטערשיד פון צוגאַנגען צווישן זיי.
ס'איז אויך געווען אַ גרויסע דעלעגאַציע פון גאַליציע און פון עסטרייך.
ס'איז געווען אויך אַ דעלעגאַציע פון אַמעריקע. די נאָענטסטע צו די
ארץ־ישראלדיקע זענען געווען די אַמעריקאַנער, ווייל צווישן זיי איז
געווען זייער ווייניק יידישיסטן.

איינע פון די פראַגן, וואָס האָבן מער פון אַלץ פאַנאָדערגעטיילט
דאָן און געדינט ווי די שאַרפסטע סיבה פאר מחלוקת, איז געווען די

שפראַכ־פּראַגע. די אַמעריקאַנער האָבן אַלע געשטימט קעגן אונדז. אויך די רוסישע, פּוילישע, עסטרייכישע. ס'איז געווען בלויז איין בול־גאַרישער דעלעגאַט — כ'ווייס נישט צוליב וועלכער סיבה באַראַכאַוו האָט דאָן באַקומען דעם מאַנדאַט פון בולגאַריע, כאָטש ער האָט געקאַנט רעפּרעזענטירן די פּעלי־ציון אין רוסלאַנד און אין יעדן אָרט אין דער וועלט — וואָס האָט נישט אויפגעוויבן זיין האַנט. איך בין אויפ־גערודערט געוואָרן פון זיין באַציונג צום חלוצישן ווערק. דאָס איז נישט געווען צוליב זיין גוטער באַציונג צו די צוויי חברים, וואָס זענען געקומען צו דער קאַנפּערענץ. כאָטש איינער פון זיי איז דאָן באַקאַנט געווען אין לאַנד אונטערן נאָמען אבנר, אָבער איצט איז ער באַקאַנט אונטערן נאָמען בן־צבי (זיין פּאַטער, וואָס האָט געהייסן צבי ראובן שימשעלעוויטש, האָט געביטן זיין נאָמען אויף שמיש; זיין ברודער האָט געביטן דעם נאָמען אויף ראובני און ער אַליין האָט זיך אָנגערופן לויט זיין פּאַטערס נאָמען — בן־צבי). דאָן האָב איך עס געזען זיין טיפע נשמהדיקע באַציונג און פאַרערונג פאַרן חלוצישן ווערק.

אין יענער צייט האָט מען געוואוסט וועגן וואָלונטאַריזם. דאָס וואָרט „חלוצים“ האָט נישט עקזיסטירט. נישט געווען קיין איין מענטש אין לאַנד, וואָס האָט זיך אָנגערופן חלוצין. קיינעם פון דער צווייטער עליה איז נישט איינגעפאַלן אָנצורופן זיך חלוצים. נייערט די, וואָס זענען געקומען פון גאַליציע — פון זייער מויל האָבן מיר דערהערט דאָס וואָרט חלוצים. נישט אין „הפּועל הצעיר“ און נישט אין „אחדות העבודה“ האָט מען דערפונדן דעם באַגריף חלוצים. און מיר ווייזט זיך אויס, אַז די וואָס האָבן אים דערפונדן, זענען גאָר נישט געווען אַזעלכע גרויסע חלוצים. איך האָב אָבער געזען וואָס פאַר אַ וואָג ס'האָט געהאַט ביי באַראַכאַוו די אַליין־פאַרווירקלעכונג. ווען ער זאָל נישט פּריציפּיק פאַרשניטן ווערן, וואָלט ער זוכה געווען אַליין אַהערצוקומען. אָבער איך האָב שוין געזאָגט, אַז ער האָט זוכה געווען דערצו, צו וואָס עס האָבן נישט זוכה געווען אַ סך אנדערע פון די גרויסע מנהיגים. זיין משפּחה געפינט זיך

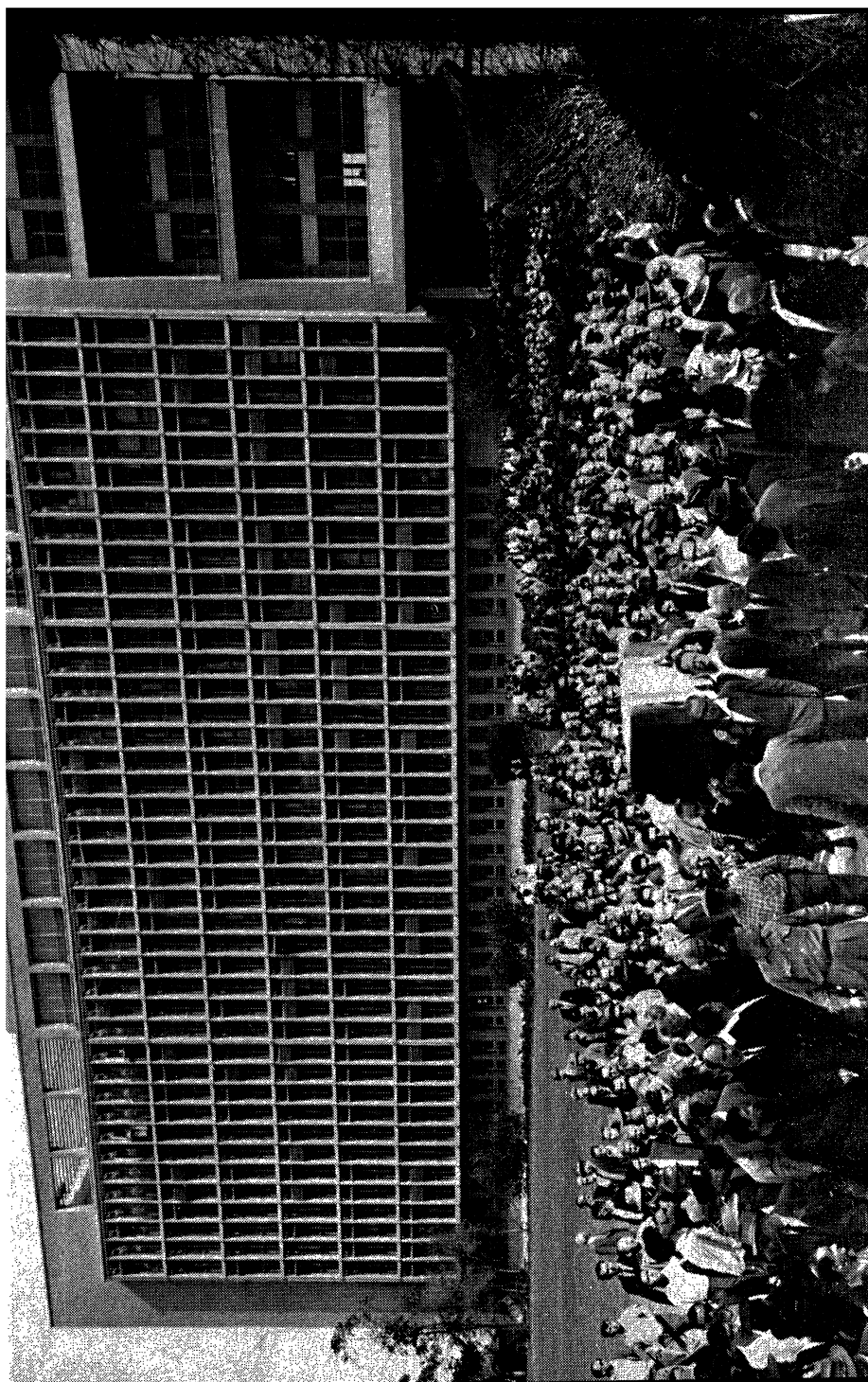
על כל פנים אין לאַנד און זיי האָבן מיט זייער לעבן פאַרווירקלעכט דעם אידעאַל, וואָס האָט געברענט אין דער נשמה פון בער באַראַכאָוו, וועלכער איז געווען אַ חלוץ. און כאַטש איך האָב אויך פריער געוויסט ווי אָפּצושאַצן די גרויסקייט פון באַראַכאָוו, האָב איך דאָן ערשט דערזען ווי טיף ס'איז די פאַרשטענדעניש און די אויסטייטשונג אין זיין וויסנ־שאַפטלעכער פאַרשטאַרבעט, ווי טיף ס'איז דאָס נאַטירלעכע געפיל צום פאַרווירקלעכן דעם אידעאַל, וואָס בלויז זיין פאַרווירקלעכונג שאַפט די ווערט פון אידעאַל און פונעם בעל־האידעאַל. דאָס האָט פאַר מיר באַ־לויכטן די פערזענלעכקייט. און נאָכמער האָב איך אים דערקענט אין אַמעריקע. כ'האָב געזען, אַז ער האָט זיך נישט אָפּגעזאָגט פון אידעאַל, כאַטש ער איז אַרויסגעטראָטן פונעם קאַנגרעס; ער האָט אָבער געלעבט אין אַמעריקע און האָט געזען, אַז ס'איז דאָ אַ נויטווענדיקייט פאַר אַ פאַראַלגעמייענערנדיקן אויסדרוק אין אַנבליק פון דער פאַרשטייענדיקער שלום־קאַנפּערענץ, וואָס וועט אין אַ געוויסער מאָס דעצידירן וועגן גורל פון דער יידישער לאַגע אין גלות, ווי אויך די צוקונפט פון יידישן פאָלק, די רעכט פונעם יידישן פאָלק אויף זיין צוקונפט אינעם לאַנד. האָט ער זיך באַפרייט פון זיין דאָגמע, אַז דער פראַלעטאַריאַט קאָן נישט זיצן צוזאַמען מיט דער בורזשואַזיע און איז געוואָרן אַ געטרייער קעמפּער פאַר אַן אַלגעמיינעם יידישן קאַנגרעס. און איך האָף, אַז זיינע אַרטיקלען אין דער פראַגע, וואָס האָבן אַ טיפע דערציערישע באַדייטונג, וועלן צעשטערן אַ סך פאַרקריפלונגען, וואָס האָבן זיך אויסגעוועבט אַרום די אידעען פון באַראַכאָוו; אַז די אַרטיקלען וועלן אויך זוכה זיין אָפּגע־דרוקט צו ווערן, ווי ס'האָט זוכה געווען דערווייל בלויז אַ קליינער טייל פון זיינע ווערק.

די יידישקייט פון באַראַכאָוו

נאָך איין זאָך: וועגן דער יידישקייט פון בער באַראַכאָוו. איך ווייס, אַז אין די קינדער־יאָרן האָט ער גערעדט יידיש, אָבער זיין דערציאָונג

און די היים-שפראך איז געווען פולשטענדיק אַ רוסישע; און אַט איז דער מענטש געוואָרן דער ערשטער אידעאָלאָג און פאַרשער אין דער וועלט — יעדנפאַלס דער ערשטער צווישן יידן — פון דער יידישער שפראַך און איר ליטעראַטור. און מיר איז נישט באַקאַנט נאָך אַזאַ פאַרטיפטע פאַרשאַרבעט פון דער יידישער שפראַך, ווי באַראַכאַווס פאַרשאַרבעט וועגן יידיש און דער יידישער ליטעראַטור, בעיקר — אינעם לעבן פון די יידן אין גלות. פונדעסטוועגן האָב איך פון באַראַך-כאַוון נישט געהערט קיין שום טענה קעגן אונדז פאַרוואַס מיר, אין ארץ-ישראל, זענען אַזוי קנאיש פאַרן אויפלעבן די העברעישע שפראַך. איך קאָן זיך איצט נישט גענוי דערמאָנען — אפשר וואָלט מיין חבר בן-צבי, וועלכער איז אים געווען נענטער, וואָלט געקאַנט עדות זאָגן וועגן דעם — אָבער באַראַכאַוו האָט די העברעישע שפראַך אין ארץ-ישראל אָנגענומען ווי אַ שפראַך. איך וואָג נישט פעסטצושטעלן עס מיט אַ זיכערקייט, אָבער איך ווייס עס, אַז ער איז קיינמאַל צו מיר נישט געקומען מיט קיין טענות, פאַרוואַס מיר זענען אַזעלכע קנאים פאַר דער העברעישער שפראַך אין ארץ-ישראל.

ער האָט דורכויס געקאַנט אונטערשיידן די יידן פון גלות, דער עיקר פון דעם גלות, פון וועלכן ער איז אַרויס — דאָס מזרח-אייראָ-פעישע יידנטום, וואָס יידיש איז געווען די שפראַך, וועלכע האָט זיי פאַרבונדן. ער איז נישט געקומען אין באַרירונג מיט יידן, וואָס זייער שפראַך איז געווען אַראַביש, פערסיש און אַ סך אַנדערע שפראַכן. אוודאי איז דאָס אייראָפעישע יידנטום, דער עיקר דאָס מזרח-אייראָפעישע יידנטום, געווען דער צענטער פונעם יידישן פּאָלק און מ'האַט געקאַנט זיך דערווייטערן — כאַטש וויסנשאַפטלעך האָט מען זיך אויך דאָן נישט געטאַרט דערווייטערן — פון יענע שפּליטערן פונעם יידנטום אין אַנ-דערע לענדער, וואָס יידיש איז פאַר זיי אַ פרעמדע שפראַך, גראַד ווי אונדז איז פרעמד אַראַביש, וואָס איז אין פאַרשידענע תקופות געווען די שפראַך פון די גרויסע זין פון יידנטום, פון די גרויסע פּילאַזאָפּן —

פון אבן־גבירול ביו יהודה הלוי און דעם רמב"ם. איך האָב קיינמאָל נישט געהערט פון אים די פאָדערונג, אָז יידיש זאָל זיין די שפראַך פונעם לאַנד.

ער האָט געוויסט ווי אָפּצושאַצן די ווערט פון מעשים און נישט בלויז פון רייד. און די ווערט פון דער צוגעבונדנקייט פון די ארץ־ישראל־אַרבעטער, די צוגעבונדנקייט צו מעשים, צו רעאַליזירונג. ער איז געשטאַרבן אין בליענדיקן עלטער. ער איז נאָך געווען אַ יונגער מענטש און מיר האָבן נאָך דערוואַרט פון אים גרויסע זאַכן — סיי אין די ראַמען פון געדאַנק, סיי אין די ראַמען פון טאַט. איך בין איבערצייגט, אַז ווען מיר וואַלטן זוכה געווען ער זאָל לעבן אַ סך צענדליקער יאָרן אין לאַנד, וואַלט ער מסוגל געווען צו באַפרוכפערן נישט בלויז אונדזער געדאַנק, נייערט אויך אונדזער ווערק. אָבער די גזירה איז אַרויסגעגעבן געוואָרן און נאָך דעם ווי ער האָט פאַרלאָזט אַמעריקע און האָט זיך צוריקגעקערט — און איך האַלט, אַז מיט רעכט — אין דעם גרויסן יידישן צענטער, קיין רוסלאַנד, איז ער פאַר־שניטן געוואָרן פאַר דער צייט.

איך וויל אונטערשטרייכן די גרויסע פאַרדינסטן פונעם פרעזידענט פון דער מדינה, אונדזער טייערן חבר יצחק בן־צבי, וועלכער האָט זיך געוואַנדן צום פרעזידענט פון ראַטן־פאַרבאַנד און געבעטן — היות, ווי מען הויבט איצט אָן צו ליקווידירן דעם קיעווער בית־הקברות — ער זאָל דערלויבן אַראַפּצוברענגען די שטערבלעכע רעשטן פון בער באַ־ראַכאָוו קיין ישראל. די דאָזיקע דערלויבעניש איז געגעבן געוואָרן און די שטערבלעכע רעשטן זיינע זענען אַהערגעבראַכט געוואָרן אין דער באַגלייטונג פונעם ישראל־אַמבאַסאַדאָר אין מאַסקווע.

צום סוף וויל איך אויסדריקן די האַפּנונג — און איך ווייס, אַז די האַפּנונג האָט געפלאַמט אין באַראַכאָוון אַלע יאָרן — אַז מיר וועלן נאָך האָבן די זכיה צו זען ווי ס'ווערן דערעפּנט די טויערן און צענדליקער טויזנטער און הונדערטער טויזנטער לעבעדיקע רוסישע יידן וועלן זוכה

זיין צו קומען אין לאַנד אַריין. און איך בין איבערצייגט, אַז זיי וועלן
מיט שטאַלץ טראַגן דעם אַנדענק פון דעם גרעסטן ברודער, וועלכן ס'האַט
אַרויסגעגעבן דאָס רוסישע יידנטום — פון דעם מענטשן, וועלכן מיר
באַגלייטן איצט צו זיין אייביקער רו אין כנרת.

דער לוויה־צוג

אך די הספדים אויפן פלאץ פונעם ועד הפועל פון דער הסתדרות, איז דער ארון ארויסגעטראגן געווארן אין אַ געשפּאַנטער שטיל־קייט פון טרויער אויף אַן אַפּענעם טענדער, אַ באַפּוצטן מיט בלומען, צו וועלכן ס'האַבן זיך אַנגעשלאָסן צענדליקער מאַשינען אין דעם לאַנגן לוויה־צוג, וואָס איז אַוועק פון תּל־אביב קיין כּנרת.

ווען דער לוויה־צוג, אין דער באַגלייטונג פון דער וועג־פּאַליציי אויף מאַטאַציקלען, איז פּאַרביי עפּולה, האָבן דאָרט געוואַרט די פּאַר־שטייער פון דער שטאָט און די אַרומיקע ישובים. פון ביידע זייטן מרחביה־שאַסיי זענען געשטאַנען די מענטשן פון קיבוץ און פון מושב, וועלכע האָבן געטראָגן בלומען־קרענץ, ווי אויך נאַציאָנאַלע און קלאַסן־פענער. דער צוג האָט זיך אַפּגעשטעלט אויף אייניקע מינוט און ממשיך געווען דעם וועג קיין עין־חרוד.

דאָרט האָבן אַפּגעוואַרט דעם אַרון די חברים פון עין־חרוד און תּל־יוסף, גבע און כּפּר־יחזקאל, ווי אויך די איבעריקע ישובים פון גלבע, בדי צו דערטיילן דעם לעצטן כּבוד באַראַכאַוון.

12.30 בייטאָג איז דער אַרון אַריינגעטראָגן געוואָרן אין „אהלו־ביים טויער פון אינסטיטוט אויפן נאַמען פון בערל כּצנלסון איז דער אַרון אַראַפּגעטראָגן געוואָרן פון דער מאַשין אויף די פּלייצעס פון „הפּועל־גרופּעס. פּאַרן אַרון זענען געגאַנגען: די אַלמנה, ליובע, דער זון דוד און די טאַכטער שושנה, די פּרוי פונעם מדינת־פּרעזידענט רחל בן־צבי, מיניסטאַרן, דער סעקרעטאַר פון דער הסתדרות, כּנסת־דעפּוטאַטן און די אַנפּירונג פון די אַרבעטער־פּאַרטייען.

הינטערן אַרון האָבן מאַרשירט די טרעגער פון די קרענץ און נאָך

זיי — גרויסע דעלעגאציעס פון ועד הפועל פון דער הסתדרות, אַרגאָ-
ניזאַציעס און אינסטיטוציעס, דעלעגאציעס פון די קיבוצים אין עמק
הירדן. דער אַרון איז אַוועקגעשטעלט געוואָרן אויף אַ שוואַרצן פּאַס-
טומענט אויפן הויף פון „אהלו“ און אַרום אים האָבן זיך צונויפגע-
זאַמלט די באַגלייטער.

דאָ זענען מספיד געווען דעם נפטר אַנפירנדיקע חברים פון די
ציוניסטישע אַרבעטער-פּאַרטייען. דער ערשטער איז מספיד געווען יצחק
טאַבענקין.

יצחק טאבענקין / זיין געשטאלט איז פארוואנדלט געווארן אין א לעבנס־וועג

דער היינטיקער טאָג איז פאַר אונדז אַ יום־טוב, נישט קיין טרויער. ס'זענען פאַרביי זעקס און פערציק יאָר זייט ס'איז פון אונדז אַוועק בער באַראַכאַוו, אָבער דאָס איז נישט קיין טרויער, ווייל באַראַכאַוו איז נישט געשטאַרבן אין דעם טאָג ווען מ'האַט אים מקבר געווען אין קיעוו.

זינט אַ גרויסע באַוועגונג איז אויסגעוואַקסן: אַרבעטער, יונגע חלוצים, אַ פּאָליטישע באַוועגונג — איז צוזאַמען דערמיט געוואַקסן דער נאַמען, די פּערזענלעכקייט, די געשטאַלט. פון יענעם טאָג אָן אין קיעוו איז באַראַכאַוו געוואָרן אַ סימבאָל. ס'איז נישט קיין טרויער, קיין טאָג פון טויט. דאָס איז אַ צוגאַב צום לעבן, ווערטן אין לעבן און אין לעבנס־שטייגער.

די געשטאַלט פון באַראַכאַוו איז אַ געשטאַלט פון איינעם פון די ערשטע אין דער אַרבעטס־באַוועגונג און אינעם ציוניזם, איינעם פון די ערשטע פונעם ציוניזם אין דעם לאַגער פון יידישער אַרבעט. ער האָט געהערט צו יענע, וואָס זיין געשטאַלט, פּערזענלעכקייט און לערע זענען געוואַקסן נישט בלויז אין די גרענעצן פון זיין גוף און נישט אין די גרענעצן פון זיינע ביכער. ער איז געווען איינער פון די געציילטע — און ס'זענען פאַראַן אַזעלכע צווישן די פּאַלקס־פירער און פירער פון דער מענטשהייט — וואָס זיין געשטאַלט ווערט פאַרוואַנדלט אין אַ לעבנס־וועג, אין אַ סימבאָל פון אַ וועגווייזנדיקן געדאַנק. אַזאַ איז געווען באַראַכאַוו.

באַראַכאַוו געהערט צו די געציילטע, וואָס זיין לערע ווערט גערופן מיט זיין נאַמען „באַראַכאַוויזם“. ס'זענען געווען אַ סך, וואָס האָבן אָנגעוויזן דרכים פאַר דער אַרבעטער־באַוועגונג אין דער וועלט, וועלכע האָבן אַ סך אויפגעטון, אָבער בלויז אויפן נאַמען פון מאַרקסן ווערט

אָנגערופן זיין לערע „מאַרקסיוזם“. דאָס זענען די מענטשן, וואָס זייער לעבנס־וועג און זייער לערע האָבן געפונען אַן אָפּקלאַנג, האָבן געהאַט אַ שטאַרקערן אויסדרוק און זענען געוואָרן אַ שם־דבר. אין אונדזערע אויגן, אין די אויגן פון זיינע חברים און תלמידים, איז באַראַכאָו געווען דער מענטש פון פּראָגנאַז. ער האָט נביאות גע־זאָגט, אַז אַזאַ וועט זיין די צוקונפּט פון גלות, אַז דאָ וועט זיין דער ייִדישער צענטער. דאָס איז דער גורל פון גלות — דאָ וועט זיין אַ ייִדישע קאָנצענטראַציע. ער האָט געזען ארץ־ישׂראל און אונדזער זעלבשטענ־דיקייט, ווי אַ נבואה, ווי אַ וויזיע — ווי אַ פּראָגנאַז. נישט קיין וויזיע, וואָס מען חלומט, נייַערט אַ וויזיע, וואָס וועט פאַרווירקלעכט ווערן. זיין פּראָגנאַז איז מקויים געוואָרן. צו אונדזער צער איז אויך די נבואה וועגן פאַרלוסט פון גלות אויך מקויים געוואָרן. ס'איז אויך מקויים געוואָרן די נבואה וועגן צענטער און וועגן דער קאָנצענטראַציע פון יידן. אויב צו רעדן מיט טערמינען פון באַראַכאָו — איז עס אַ לאַנד־קאָנצענטראַציע, אַ טעריטאָריאַלע קאָנצענטראַציע. ס'איז טאַקע פאַראַן בלויז דאָ אַ קאָנצענטראַציע פון אַ קליינעם חלק פון אונדזער פּאָלק, אָבער דער פּראָגנאַז, אַז די ייִדישע סטיכיע, דער מעכטיקער כוח פון ישׂראל, וועט זיך דאָ קאָנצענטרירן — איז מקויים געוואָרן. דאָס איז נישט קיין בלינדע סטיכיע. אויב ס'איז דאָ אַ פּראָגנאַז פאַר דער דאָזיקער סטיכיע, — ווערן איר געגעבן אויגן, זי הייבט אָן צו זען. און באַראַכאָו איז געוואָרן די אויגן פאַר דער גרויסער סטיכיע פון ייִדישן אומגליק, פון ייִדישער האַפּנונג, פון ראַטעווען יידן און פון פאַרווירקלעכן די גאולה.

די לערע און דאָס לעבן פון באַראַכאָו האָבן פאַרבונדן די האַפּנונג פון פּאָלק און די האַפּנונג פון דער מענטשהייט מיט אַרבעט — מיט דער באַפרייענדיקער אַרבעט, מיט דער וועגווייזנדיקער אַרבעט. אויך אין דעם איז געווען אַ פּראָגנאַז — דער אויפבלי פון כוח, דאָס ווערן פון אַן אַרבעטנדיק פּאָלק אין לאַנד.

באַראַכאַוויסטן זענען פאַראַן נישט בלויז אין די דריי אַרבעטער־
פאַרטייען אין לאַנד, וועלכע זעען אין אים אַ דערציער און וועגווייזער.
ס'זענען פאַראַן אַ סך מומחים פאַר זיין לערע, וועלכע ווייסן, וואָס זי
סימבאָליזירט — און זי סימבאָליזירט דאָס פאַרלירן די האַפנונג פאַרן
גלות, דאָס פאַרלירן די יוסטקייט פונעם „בעל־הבית“ אין דער וועלט
און דעם פראַגנאַז: די צוקונפט פונעם פאָלק איז אינעם לאַנד און אין
יידישער אַרבעט.

מיר דוכט זיך, אַז אַזאַ איז דער אַרן, וועלכן מיר ברענגען היינט
אַהער מיט כבוד און פאַרערונג. אַזאַ איז דער טאַג.

באַראַכאַו רעדט צו אונדז מיט זיין לעבנס־וועג, מיט זיין לערע,
דורך דער פאַרמיטלונג פון זיינע תלמידים און דורך דער פאַרמיטלונג
פון דעם ווערק, וואָס אַ סך בינדן עס צונויף מיט דעם דאָזיקן נאַמען,
מיט דעם דאָזיקן פראַגנאַז. נישט ווייניק באַראַכאַוויסטן, זיינע תלמידים
און פריינד, זענען געשטאַרבן אין וועג, זענען געשטאַרבן אין סיביר,
זענען געשטאַרבן דאָ אין לאַנד. אָבער אַ סך, וואָס זענען געקומען אין
זיין נאַמען, לעבן מיט זיין נאַמען און זענען ממשיך זיין דרך. ער איז
תמיד אַ קול־קורא — אַ קול־קורא צו טריישאַפט, צום קיום פון דעם
דאָזיקן פאָלק און צום געראַנגל פאַרן קיום.

ער איז געבליבן דער סימבאָל פון ציוניזם אין דער ערשטער רוסי־
שער רעוואָלוציע, ווי אויך אין אַנבליק פון דער אַקטאַבער־רעוואָלוציע
— אין לאַגער פון די, וואָס זענען עולה געווען און די, וואָס זענען נישט
עולה געווען, אָבער פאַרבליבן געטריי דעם ציוניזם אין ליכט פון דעם
דאָזיקן נאַמען. ער איז געווען געטריי דעם ציוניזם.

ס'איז געווען אַ וויכוח וועגן פרינציפיעלן ציון, פראַקטישן ציון און
פראַגנאַסטישן ציון. באַראַכאַו האָט ליב־געהאַט דאָס דאָזיקע לאַנד פרינ־
ציפיעל, פראַקטיש און פראַגנאַסטיש: ווי אַ ווירקלעכקייט, ווי אַ פאַר־
גאַנגענהייט און אַ וויזיע.

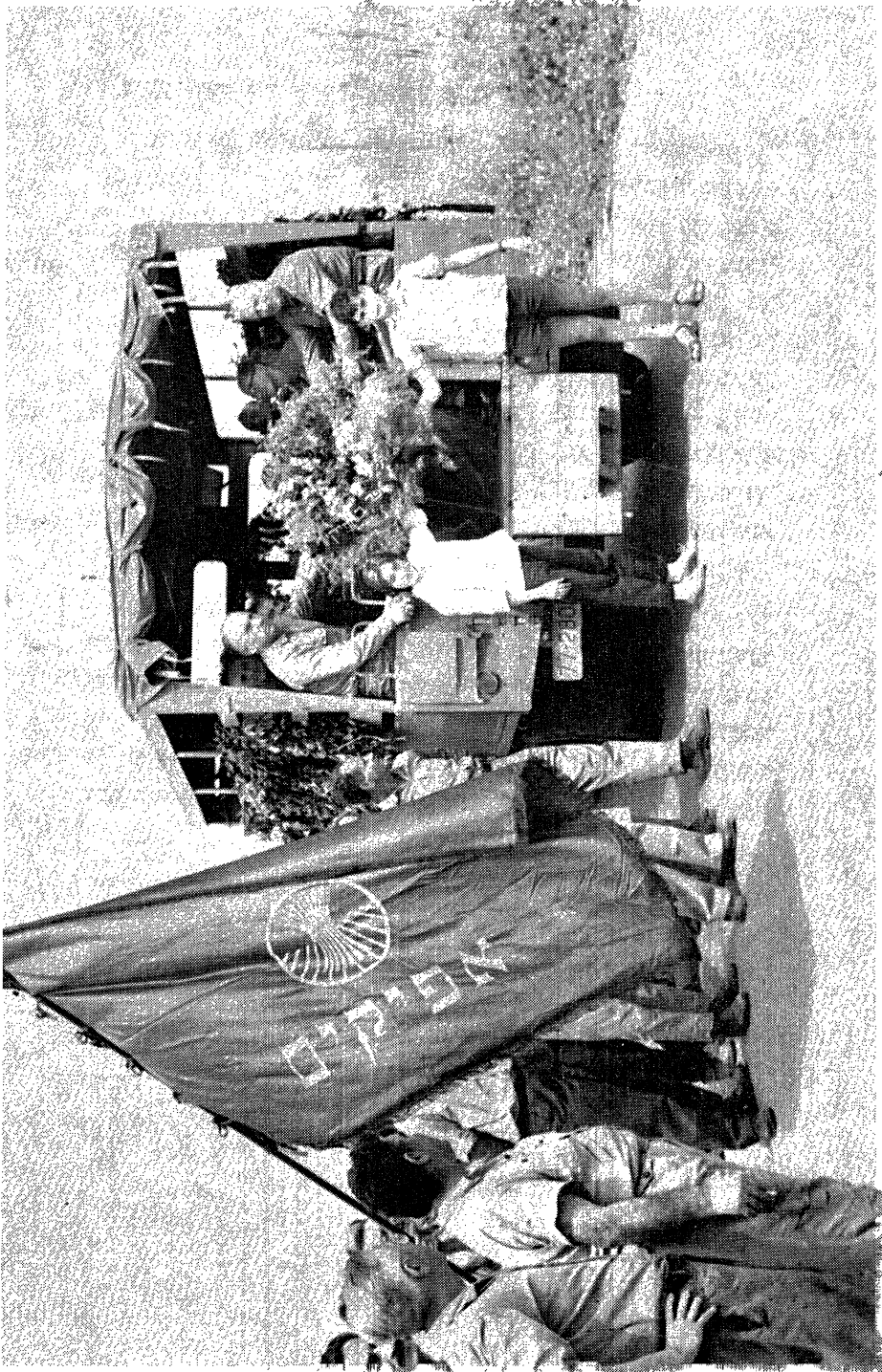
א גוטע טאט און א האַפנונג-מראַנגנדיקע

דער ראַטן-פאַרבאַנד סימבאָליזירט נישט בלויז געאַגראַפיע און נישט בלויז פאַלק, נייַערט אויך אַ וועג. דער ראַטן-פאַרבאַנד האָט — ווי יעדע רעאַליזירנדיקע באַוועגונג — אַ סך זינד און אַ סך מעשים טובים. צווישן די מעשים טובים וועט פאַרגעדענקט ווערן די אונטער־שטיצונג, וועלכע ס'האָט געגעבן דער פאַרזיצער פון אויבערשטן סאַַ־ויעט, ברעזשניעוו און דער אַמבאַסאַדאָר באַדראָוו, דער בקשה פון באַראַכאָווס משפּחה — די פרוי, טאַכטער און זון — וועגן אַריבערפירן אַהער דעם אַרון פון קיעוו קיין כנרת. דאָס איז אַ גוטע טאַט און ס'וועט פאַרגעדענקט ווערן ווי אַ גוטע טאַט, ווייל אין דעם איז אויך פאַראַן אַ האַפנונג און טרייסט פאַר דער צוקונפט, פאַר דער צוקונפט פון די רובֿ שישע יידן. דאָס איז אַ גרויסער ייִדישער שבט, וואָס איינער פון זיינע גרויסע אַנטפּלעקונגען איז געווען באַראַכאָוו.

דער אַרון איז אַריבערגעפירט געוואָרן קיין ישראל אַ דאַנק דער ווענדונג פונעם ראש פון דער מדינה ישראל, דעם פרעזידענט פון דער מדינה. און ווען ס'וואַלט נישט עקזיסטירט די מדינה — ווייס איך נישט צי ס'וואַלט געגעבן געוואָרן די מעגלעכקייט, אַז באַראַכאָוו זאָל רעדן צו די יידן פון כנרת. און ער וועט רעדן פון דאַנען צו די יידן פון גאַר דער וועלט.

די מדינה ישראל איז בלויז דער אָנהויב פון דער סטיכישער עליה. און דער פּראַגנאַז, דאָס דאָזיקע פאַרויסזען פון דער באַדייטונג פונעם לאַנד ווי אַ צענטראַליזאַציע פון אונדזער צוקונפטיקן קיום — דאָס איז געווען דער יסוד פאַרן ווערן פון דער דאָזיקער מדינה און פאַר איר עקזיסטענץ.

פון קיעוו, פון פּאַלטאַווע, איז באַראַכאָוו געבראַכט געוואָרן צום כנרת; פון אַ שכנות מיטן „באַבי־יאַר“, צו דער שכנות מיט נחמן סירקין — פון די ערשטע וואַרטזאָגער פון די ציוניסטן־סאַציאַליסטן — צו דער

שכנות מיט בערל כצנלסון און בן־ציון ישראלי און מיט די דינאמישע כוחות, וואָס ווייזן אַ וועג דער יידישער סטיכע.

איך זע ווי באַראַכאָוו רופט און וואַרנט פונעם בית־עולם אין כנרת. זיין שטים הערט זיך איצט אַ סך בעסער, ווי ווען ער איז געווען באַערדיקט אין קיעוו. פון דאַנען שרייט ער צו די יידן — די רואיקע, די זעלבצופרידענע, די געמיטלעכע — צו די יידן פון אַמעריקע, פון דרום־אַפריקע, צו די יידן פון גלות. ער איז אַ קול־קורא! זיין פראַגנאַן פאַר אייראָפּע, פאַרן יידישן פראַלעטאַריאַט אין אייראָפּע, פאַר די יידישע אַרבעטנדיקע אין אייראָפּע — איז מקוים געוואָרן אויף אַ שוידערלעכן אופן אַ סך שטאַרקער, ווי ער האָט פאַרויסגעזאָגט. דער פראַגנאַן פאַרן יידישן בעל־הבית, פאַרן זאַטן יידן, איז נישט בעסער, איז נישט מער צוואַנגדיק: פאַר די דאָזיקע איז אַפילו דאָס סאָוועטישע רוסלאַנד נישט געווען קיין פּאָטערלאַנד, וואָס לעזט די יידן־פראַגע. קיין שום לאַנד וועט עס נישט זיין, נייערט איינציק און אַליין אַ טעריטאָריאַלע קאַנ־צענטראַציע אין גייסט פון באַראַכאָוו — אַ טעריטאָריאַלע קאַנצענ־טראַציע אין אונדזער לאַנד.

ס'איז געווען אַ ייד, אַ חבר פון דער פּוּעלי־ציון וועלט־באַוועגונג — די ערשטע באַוועגונג, וואָס האָט זיך אַרגאַניזירט אַלס יידישע וועלט־באַוועגונג — כתריאל האָט ער געהייסן, וואָס איז געשיקט געוואָרן קיין אַרגענטינע און ער האָט אָנגעשריבן אַ בוך וועגן דער יידישער קאַלאַר־ניזאַציע אין יענעם לאַנד. באַראַכאָוו האָט אָנגעשריבן אַ קריטיש אַרטיקל וועגן דעם בוך און האָט עס אָנגערופן: „איך באַשולדיק...“ די באַשולדי־קונג איז נישט געווען וועגן דער אומפּעיקייט פון יידן צום באַזעצן זיך אויפן לאַנד, קעגן דער אוממעגלעכקייט צו שאַפן אַ יידישן פּויער. ער האָט געהאַט פאַר זיינע אויגן אונדזער ארץ־ישראלדיקע יידישע לאַנד־ווירטשאַפּטלעכע באַוועגונג. אויך אין אַרגענטינע האָבן די יידן אַרויס־געוויזן אַ פּעיקייט צו ערד־אַרבעט, אָבער דאָס אַלץ איז נישט אונדזערס. דאָס איז דער גורל פון אַ סך. ווי האָט געזאָגט רחל? — דער גורל

פון א סך, וואָס קאַנען מיט זייער לייב און זייערע אויגן נישט דער־
גרייכן זייער ציל:

דער מענטש פון נבו * — איבער די ברייטקייטן פון לאַנד.
פון נבו — קיין כנרת!

נאָך יצחק טאַבענקין האָט מספיד געווען יעקב עמית.

* משה רבנו.

יעקב עמית / א לערער און קעמפער

פאַר אַ סך, וואָס שטייען דאָ היינט ביים אַרון פון בער באַראַכאַוו, איז געווען דער צוזאַמענטרעף מיט אים אַ לעבעדיקן — אַ טיפע פּערזענלעכע איבערלעבונג. אָבער פאַר די קינדער פון מיין דור, וואָס האָט נישט זוכה געווען צו קענען באַראַכאַוו פנים־אל־פנים, איז געווען דער צוזאַמענטרעף מיט אים בעיקר פון אַ אידעיש־גייסטיקן כאַראַקטער. אין דער צייט פון דער ערשטער וועלט־מלחמה און פון דער רוסישער רעוואַלוציע זענען מיר נאָך געווען יינגלעך — אין צווישנצייט זענען מיר אויך אַלט געוואָרן — און מיר האָבן דאָן אַרומגעבלאָנדזשעט צווישן דער שטאַרקער שטרעבונג צו יידיש־נאַציאָנאַלער גאולה און צווישן די נישט־ווייניקער מעכטיקע לאַקערונגען צו אַ מענטשלעך־סאַציאַלער באַפרייונג.

נישט איינמאַל זענען מיר געוואָרן צעטומלט און געפרעגט זיך אַליין: צי איז נישט פאַראַן אַ טיפּער תהום צווישן די ביידע? און אויב ס'איז יאָ אַ תהום — ווי אזוי וועלן מיר פאַרוואַרפן אַ בריק איבערן תהום? און אַט האָט דערגרייכט צו אונדז די בשורה פון באַראַכאַווס לערע און מיר האָבן זיך אָנגעהויבן צו פאַרטיפן אין איר. און גאָר גיך איז אונדז קלאַר געוואָרן, אַז די נאַציאָנאַלע און סאַציאַלע באַפרייונג אין יעדן פּאָלק — און ביי אַ פּאָלק אָן אַ פּאַטערלאַנד, ווי אונדזערס. נאָכמער — גייען האַנט ביי האַנט. נאָכמער: דאָס יידישע פּאָלק קאָן נישט סאַציאַל דערלייזט ווערן, ביז עס וועט זיך נישט שאַפן אויפסניי אַ סטראַטעגישע באַזע, אַ באַדן, אַ טעריטאָריע אונטער די פיס. אין אַנבליק פון די רעוואַלוציע־לאַקערונגען, וואָס האָבן צו אונדז געווינקען פון דער נאָענט און געדראַט מיטצורייסן אינעם אַלגעמיינעם שטראַם ביזן פאַרלירן דעם חוש פון אונדזער זעלבשטענדיקייט און באַוווּסטזיין פון אונדזער זיין, האָט אונדז באַראַכאַווס לערע געדינט ווי אַ מויער און ווי אַ וואַך־טורעם.

עס האָט אונדז נישט געפעלט קיין ליבע צום פּאָלק און אַ טיף יידיש געפיל. מיר האָבן עס איינגעזאָפּט מיט דער מוטערס מילך פון יידישן שטייגער, וואָס האָט אונדז אַרומגערינגלט אין די שטעטלעך פון אוקראַינע, רוסלאַנד און ליטע. אָבער מיר זענען געוואָקסן אין אַ דור, וואָס האָט געגלויבט מער, ווי דער איצטיקער דור — דער דור פון „רעאַליזאַציע“ — אין דעם כוח פון אַ לערע. מיר האָבן געוואָלט צופּעס־טיקן אונדזער ציוניסטישן גלויבן צו די יסודות פון אַ קלאָרן און איבער־צייגנדיקן וויסנשאַפטלעכן אַנאַליז. און אין באַראַכאָון האָבן מיר געפונען דעם מענטשן, וועלכער האָט אונדז געגעבן די וויסנשאַפטלעך־מאַרקסיסטישע באַגרינדונג צום סאַציאַליסטישן ציוניזם. אונדזער סוף־ביעקטיוון גלויבן האָט ער אויסגעפורעמט אין די אייזערנע ראַמען פון אַביעקטיווע לאַגישע באַווייזן.

מער ווי פינף און פּערציק יאָר זענען פאַרביי זינט בער באַראַכאָון איז באַעדריקט געוואָרן אויפן בית הקברות אין קיעוו. אין דער נאַענט דאָרט איז ביזן סוף מקויים געוואָרן זיין שוידערנדיקער פּראָגנאָז. אין שכנות מיט אים, אין ברודער־קברים, איז באַגראָבן געוואָרן דאָס געביין פון טויזנטער און צענדליקער טויזנטער קרבנות פונעם נאַצישן קאַטאַק־ליזם, וואָס האָט נישט אויסגעמיטן אויך דעם גרויסן יידישן קיבוץ אינעם ראַטן־פאַרבאַנד. זייער עוולה האָט זיך איצט נישט לאַנג אָנגענומען אַ יונגער רוסישער דיכטער אין זיין באַקאַנט ליד „באַב־יאָר“. פון יענער סביבה, וואָס איז נאָך אַלץ פול מיט יידן, איבערבלייבענישן פונעם קאַ־טאַקליזם, זענען צוגענומען געוואָרן די שטערבלעכע רעשטן פון בער באַראַכאָון און געבראַכט געוואָרן אין לאַנד אַריין. מיר זעען אין דעם אָן אויסדרוק פון גוטן ווילן מצד דער סאָויעטישער מאַכט, אָבער גלייכ־צייטיק קאַנען מיר נישט פאַרגעסן, אַז זיינע ברידער יידן אין קיעוו איז נישט געגעבן געוואָרן די מעגלעכקייט צו קומען געזעגענען זיך מיט זייער גרויסן וויזיאָנער.

איבערן קבר פון בער באַראַכאָון איז פאַרביי דאָס לעבן מיט זיינע

שטורעמס, דאָס לעבן און זיינע ענדערונגען. פון 1917 ביזן יאָר 1963 זענען מיר באַרייכערט געוואָרן מיט אַן אַ שיעור נסיונות. מיר האָבן געהאַט שוידערן און אַנטווישונגען און מיר האָבן דערלעבט צו גרויסע און איבעראַשנדיקע זאַכן. איצט קאָנען מיר שוין פעסטשטעלן, אַז אין די לעבנס־שטורעמס און ענדערונגען האָבן די וויכטיקסטע עלעמענטן פון באַראַכאָוס לערע אויסגעהאַלטן דעם עקזאַמען און זייער אמתדיקייט האָט זיך באַוויון אין אַלע באַדינגונגען און אַלע רעזשימען. מיט אַ פאַר־שידנאַרטיקער מאָס פון שאַרפּקייט שווימט אַרויס די יידן־פּראַגע אין די קאַפּיטאַליסטישע לענדער. ס'האַט אָבער אַנטווישט דער ריינער גלויבן, וואָס האָט געלעבט אין אַ סך ביים באַגין פון די רעוואָלוציע־טעג, אַז די יידן־פּראַגע איז בלויז אַ ירושה פון קאַפּיטאַליסטישן סיסטעם — זי וועט זיך אַליין פון זיך לעזן מיטן כוח פון פּראַגרעס. פאַרשידענע אידע־אַלאַגיעס און רעזשימען צעטיילן היינט די וועלט — און פון ביידע זייטן פון די שייד־ליניעס עקזיסטירט ווייטער די יידן־פּראַגע און די באַראַכאַ־ווישע געזעצמעסיקייט גיט אירע צייכנס אין דער יידישער ווירקלעכ־קייט — כאַטש די דאָזיקע ווירקלעכקייט האָט זיך שטאַרק געענדערט צווישן ביידע וועלט־מלחמות און נאָך דער צווייטער וועלט־מלחמה.

דער שווערפונקט פון דער יידישער געשיכטע

ווען מען וואָלט מיך געפּרעגט ווי אַזוי איך וואָלט על רגל אחת באַ־צייכנט באַראַכאָוס לערע, וואָלט איך געזאָגט: זי האָט אַנטדעקט און פאַרמולירט דעם שווערפונקט פון דער יידישער געשיכטע. דאָס געזעץ פונעם אימפעראַטיוו פאַר אַ טעריטאָריאַלער קאַנצענטראַציע פונעם יידישן פּאָלק מיט זיינע קלאַסן האָט באַראַכאָוו אַרויסגעדראַנגען פון דער עקאַנאָמישער און געזעלשאַפּטלעכער אַנאַמאָליע פון דער יידישער צעשפּרייטקייט. אין דעם כסדרדיקן צוזאַמענשטויס צווישן דעם אַסי־מילרנדיקן פּאַקטאַר און דעם איזאָלירנדיקן, האָט געזיגט דער איזאָ־לירנדיקער פּאַקטאַר. דאָס געזעץ איז כלומרשט געווען חל בלויז אויף

דער באַזינדיקער געזעלשאַפט — די סאַציאַליסטישע האָט ערשט אַנ־
 געהויבן צו שפּראַצן ביים סוף פון באַראַכאָוס קורץ לעבן. אָבער אין
 זכות פון זיין גאָנישער אינטואַיציע דאַרף געזאָגט ווערן, אַז ער איז
 נישט מיטגעריסן געוואָרן מיטן גלויבן אין אַן אויטאָמאַטישער לעזונג
 פון דער יידן־פּראָגע אינעם פּראָצעס פון רעאַליזירן דעם סאַציאַליזם.
 ס'איז, וואָס אַן אמת, שווער געווען צו טראַכטן — וואָס מיר ווייסן היינט
 אויף זיכער — אַז אויך ביים שאַפן פון דער סאַציאַליסטישער געזעל־
 שאַפט וועט דאָס יידישע לעבן זיין באַגלייט מיט צוזאַמענשטויסן צווישן
 דעם אַסימילירנדיקן און איזאָלירנדיקן פּאַקטאַר. אָבער אין זיין פינצטערן
 פּראָגנאָז האָט באַראַכאָוו פּאַרויסגעזען, אַז דאָס יידישע פּראָבלעם וועט
 נישט פּאַרשווינדן נאָכן פּאָליטישן נצחון פונעם סאַציאַליזם. איצט ווערט
 קלאַר, אַז די וואַרצלען פונעם פּראָבלעם שטעקן נישט בלויז אין דעם
 אָפּגעשטאַנענעם איבערבוֹי, ניערט אויך אין די פונדאַמענטן פונעם
 פּראָצעס אויפצובויען אַ נייע געזעלשאַפט.

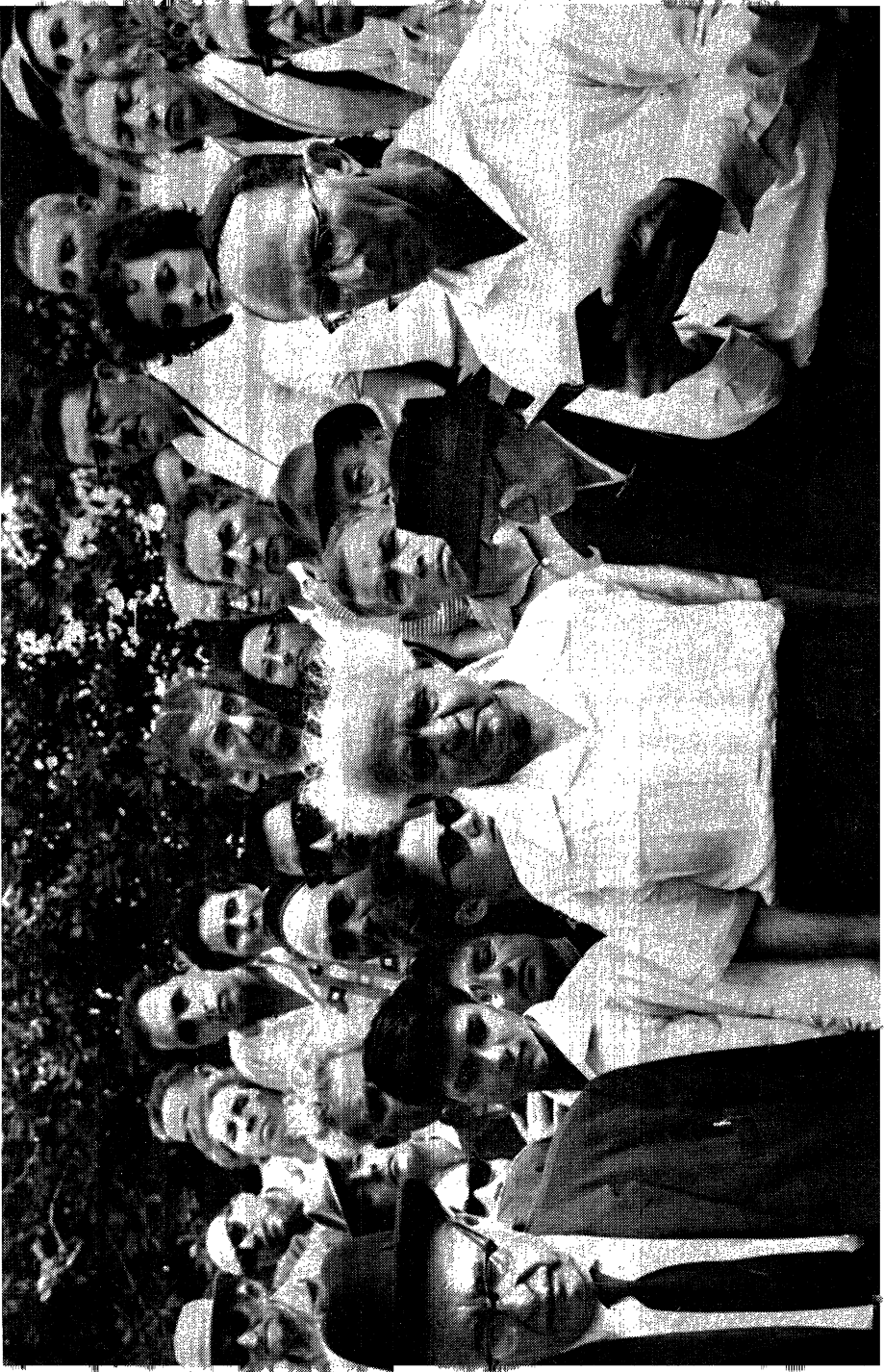
די שטערבלעכע רעשטן פון בער באַראַכאָוו באַערדיקן מיר אין דעם
 באַדן פון כּנרת ערב דעם צוואַנציקסטן יאָרטאָג פונעם אויפשטאַנד אין
 וואַרשעווער געטאָ. דערמאָנען מיר ווידער דעם אַנדענק פון יענע טראַ־
 גישע און דערהויבענע טעג. און דער אַנדענק פון דער פּאַרגאַנגענהייט
 איז פאַרבונדן מיט די דאגות פון דער קעגנוואַרט. פון דער וועלט זענען
 נאָך נישט פּאַרשווינדן די פרווון צו פאַרניכטן אונדז אַלס פּאָלק. אין
 די איצטיקע טעג באַווייזן זיי זיך ווידער פון דער נאָענט ווי אַ
 קאָנקרעטע דראָנג פאַר דעם שלום פון ישראל, פאַר אונדזער זיכער־
 קייט. אויפן פּאַן פון קאַטאַקליזם, וועלכן מיר האָבן איבערגעלעבט אין
 די יאָרן פון דער נאַצישער הערשאַפט אין אייראָפּע, לייענען זיך היינט
 ווי אַ נבואה בער באַראַכאָוס ווערטער אין „אונדזער פּלאַטפּאָרם“: „אָזוי
 לאַנג ווי ס'וועט עקזיסטירן דער באַזינדיקער רעזשים, וועלן די
 פינצטערסטע עלעמענטן אין דער געזעלשאַפט, ד.ה. דאָס קליין־כּי־
 גערטום און דער לומפן־פּראָלעטאַריאַט, נישט אויפהערן צו פרווון לעזן

די יידן־פראגע אויך מיט די פריער־דערמאנטע ווילדע און אַנטי־געזעל־שאַפטלעכע מיטלען" („פאָגראַמען און אַנדערע פרימיטיווע ווילדע רע־אַקציעס").

צו אונדזער ווייטיק האָבן מיר אויפן גוף פון אונדזער פאָלק און פון זיין היסטאָרישער דערפאַרונג געלערנט, אַז סכנות פון אַנטיסעמיטישע רעזידיוון עקזיסטירן אויך אין אַ רעזשים, וואָס איז באַפרייט פון פריוואַט־אייגנטום. דער אַסימילירנדיקער פאַקטאָר און דער איזאָלירנ־דיקער פאַקטאָר ווירקן אין אים אין אַ געמיש און שאַפן דעם פאַן פאַר אַ יידן־פראָבלעם אויך אין די לענדער, וואָס לייגן דעם פונדאַמענט פאַרן בנין פון אַ נייער סאָציאַלער אָרדנונג.

מיר לעבן איצט אין אַ תקופה, אין וועלכער עס פאַרשטאַרקן זיך די סטיכישע פראָצעסן אינעם לעבן פון יידישן פאָלק. גלותן ווערן ליקווי־דירט איינס נאָכן אַנדערן, צוליב דער רעטונג־עלייה פון די לענדער פון נויט און אונטערדריקונג. אויך אינעם לעבן פון לאַנד ווערן פאַרשטאַרקט די סטיכישע פראָצעסן — און ס'איז נייטיק איצט אַ צוגאַנג אינעם גייסט פון באַראַכטאָווישן צוזאַמענבונד, כדי צו באַהערשן די פראָצעסן און לענקען זיי אין די קאָריטעס פון אויפבוי און חלוציש־סאָציאַליסטישן שאַפן. איצט, מער ווי ווען עס איז פריער, איז אונדז נייטיק דער גער־טרייער צוזאַמענבונד צווישן דעם קלאַסן־קאַמף פונעם אַרבעטער און זיין שפּערישער, זעלבשטענדיקער חלוצישער איניציאַטיוו.

אַפגעבנדיק היינט כבוד דעם אַנדענק פון בער באַראַכאָוו; ברענ־גנדיק זיינע שטערבלעכע רעשטן צו זייער אייביקער רו אינעם באַדן פון כנרת, קומען מיר נישט בלויז צו באַצאָלן דעם חוב דער רומפולער פאַר־גאַנגענהייט פון אַ גרויסן מענטשן, אַ לערער און אַ קעמפער, דעם פאַטער און באַגייסטערער פון אַ רעוואָלוציאָנערער באַוועגונג אין ישראל. נאָך אַביסל וועט די ערד צודעקן די שטערבלעכע רעשטן פון דעם מענטשן, אָבער מיר וועלן געדענקען און דערמאָנען: די יידישע געשיכטע האָט נישט צוגעדעקט פאַר אונדז זיינע אמתן, זיין לערע —

די לערע פון סאציאליסטיש-ציוניסטישע אמתן. דאָ, ביי די ברעגן פון
כנרת, וועלן מיר אים אַוועקשטעלן אַן אַנדענק־מצבה און צו איר —
ווי אַן עדות פון זיין לערע — זאָל קיינמאָל נישט פאַרוואַקסן ווערן דער
וועג מיט גראַז. קומט, לאַמיר גיין מיט דעם וועג. לאַמיר פירן מיט אים
די מאַסן פון פּאַלק, פון דער יוגנט, באַלויכטן דורכן לערער און דורך
זיין לערע.

דער לעצטער איז מספיד געווען באַראַכאָון זלמן שזר, וועלכער איז צו
׳ענער צייט געווען דער פּאַרויצער פונעם געזעלשאַפטלעכן קאָמיטעט אַראַפּצור
ברענגען די ערדישע רעשטן פונעם פּאַרשטאַרבענעם און בלויז אייניקע וואַכן
שפּעטער איז ער אויסגעוויילט געוואָרן אויף דעם העכסטן אַמט אין ישראל:
געוואָרן דער פרעזידענט פון דער מדינה. מיט אַ טיף־געריטער שטים האָט
ז. שזר אַרויסגעזאָגט זיין עסיי וועגן דעם פריינד פון זיין יוגנט, זיין גרויסן
לערער.

זמן שזר / א זעלטענע יידישע געניאליטעט

מיר ווייזט זיך אויס, אַז אין דעם מאַמענט הערט אונדז אין די טיפענישן פון אונדזערע הערצער די פראַכט פונעם באַגין פון אונדזער באַוועגונג, די פראַכט פונעם באַגין פון דער קליינער גרופע, וואָס איר לערער — דעם אַרון פון וועלכן מיר האָבן היינט אַהערגע־בראַכט — האָט צונויפגעקליבן אַרום זיך, באַוואַפנט מיט זיין כלי־זין און אויסגעהאָדעוועט זיי כדי זיי זאָלן גיין צווישן פּאַלק, פּרעדדיקן צווישן פּאַלק און אויפהייבן דאָס פּאַלק אַקעגן זיין גורל.

מיר ווייזט זיך אויס, אַז ווען ס'האָט נישט איבערגעלעבט יענע תקופה פון ערשטן צוזאַמענטרעף פון די ערשטע אין דער באַוועגונג מיט דעם לערער — איז אַ ספק צי ער וועט קאָנען אויפלעבן אין זיין האַרצן יענע פראַכט און די ברכה, וואָס איז אין איר געווען פאַרבאָרגן און האָט נישט אויפגעהערט, כל זמן יענע תלמידים זיינע לעבן דאָ מיט אונדז.

ס'איז דאָן געשען אַ נס, אַן איינציקער אין זיין מין — איך זע עס שטענדיק ווי איינס פון די גרויסע ווונדער פון אונדזער באַוועגונג, וואָס נישט יעדע באַפרייונגס־באַוועגונג פון פעלקער און באַוועגונגען בכלל אין אונדזער פּאַלק זענען זוכה דערצו — אַז אין שפיץ פון יענער קליי־נער אויפגעשטורעמטער מחנה האָט זיך אַוועקגעשטעלט אַ מענטש מיט פענאַמענאַלע פעיקייטן, מיט אַ ריזיקן וויסן, מיט אויסערגעוויינלעכע אינעלעקטועלע מעגלעכקייטן, וואָס בלויז ער אַליין האָט געקאָנט פאַר יענעם דור פּלאַסטערן אַ וועג אין די פאַרפלאַנטערטע אויפגאַבעס, וואָס זענען אויף אים אַרויפגעלייגט געוואָרן.

אין דעם גרויסן וויכוח פון דור — ווי נשתומם האָט מען געמוזט ווערן מיט דער גרויסקייט פון דעם יידישן מוח, וואָס האָט זיך אַנטפּלעקט ביים צוזאַמענטרעף מיט אים!

די ערשטע זאך, וואָס באַראַכאָו האָט אָנגעשריבן — און וואָס דעם חודש איז געוואָרן זעכציק יאָר זינט זי איז פאַרעפנטלעכט געוואָרן — איז געווען זיין ערשטער ליטעראַריש־וויסנשאַפֿטלעכער עסיי. די אַרבעט איז געווען אַ פאַרשונג און באַשרייבונג פונעם כאַראַקטער פון ייִדישער גאונות. און מיר ווייזט זיך אויס, אַז דאָן איז אונדז געגעבן געוואָרן נישט בלויז אַ פאַרש־אַרבעט וועגן ייִדישער גאונות, נייערט אַ מוסטער און ביישפּיל פון אַ פענאַמענאַלן גאון, וואָס האָט געוואוסט ווי זיך צו באַנוצן מיטן גאַנצן וויסנשאַפֿטלעכן געווער, וואָס דער דור האָט דערמיט באַ־וואַפנט זיינע פאַרשער, און וועלכער האָט געוואוסט דאָס אַלץ צוזאַמענ־שטעלן אין דינסט פון דער שטרעבונג, דער שטרעבונג פון אונדזער לעבן און האָט אונדז צוזאַמענגענומען אַרום זיך, אפילו די יונגע צווישן די יונגע.

אויסער דער געניאַליטעט, דער זעלטענער אינטעלעקטועלער גרויס־אַנהייב פון זיין דערשיינען. אָבער אויך איך בין געווען אַן עדות פון זיין ערשטן צוזאַמענטרעף מיט אַ שטאַט פון אַ ייִדישער מאַסן־באַפֿעל־קערונג, פון ייִדישע אַרבעטער, פון מאַסן וואָס האָבן גערעדט ייִדיש, אויף וועלכע ער האָט געלייגט אַלע זיינע האַפנונגען — און דאָס דאָן, ווען ס'איז שווער געווען ביי אונדז זיך צו מאַכן גלויבן אין די מאַסן, אַז זיי וועלן עס זיין די טרעגער פון דער ייִדישער רעוואָלוציע.

אויסער דער געניאַליטעט, דער זעלטענער אינטעלעקטועלער גרויס־קייט, האָט אונדז איבעראַשט זיין ווונדערלעכע פלייס, זיין גרויסע התמדה — צו די מעגלעכקייטן פון אַן עילוי און אַ חריף — צו באַהערשן דעם מאַטעריאַל אין די טעג, אַוונטן, נעכט; צו לערנען און לערנען זיך, פאַרשן, פאַרשטיין און געבן אונדז צו פאַרשטיין. ער האָט אונדז באַ־שאַנקען מיט ידיעות, צו וועלכע מיר זענען נישט געווען געווינט אין אַנדער באַוועגונגען. מיר האָבן אים געזען ווי אַ רבין און געלערנטן און פירער, ווייל ער איז געווען אַ רבי און געלערנטער. דאָס איז געווען די מעכטיקע מתנה, וואָס ער האָט געגעבן אונדזער באַוועגונג — די פֿע־

נאָמענאָלקייט פון זיין ווונדערלעכער פּערזענלעכקייט.
און צוזאַמען מיט דעם האָבן מיר געקאָנט אָפּשאַצן די לויטערקייט
פון זיין פּערזענלעכקייט, זיין גרענעצלאָזע איבערגעגעבנקייט, זיין דינען
אונדזער יונגער באַוועגונג אָן אַן אָפּהאַלט, לעבנדיק ווי אַ נייר, אין
אַרעמקייט, אין דער גרעסטער באַשיידנקייט, אין ליבע צו חברים, מיט
אַ גלויבן אין דער צוקונפּט, מיט גרענעצלאָזער ליבע צו דער זאַך.
מיר האָבן אים געזען ווי דעם מוסטער־מענטש צווישן אונדז און
מיר האָבן אים געקרוינט פאַר אַ רבין — אָן וואָלן און אָן אַ פאַרוויקער
באַשטימונג; מיט דער קראַפט פון זיין מאַראַלישן און אינטעלעקטועלן
אויטאָריטעט איז ער געוואָרן פאַר אונדז אַ בר־סמכא, קעגן וועלכן מען
אָפּעלירט נישט.

די זיכערקייט, אַז אונדזער ווילן וועט רעאַליזירט ווערן און די
כלים פאַר דער אָרגאַניזאַציע

מיט צוויי זאַכן האָט ער אונדז באַשאַנקען. קודם־כל האָט ער אונדז
באַשאַנקען, מיט אַ ספּעציעלער זאַך, וואָס האָט דאָן געפּעלט אונדזער
דור. אונדזער איצטיקער דור, וואָס האָט געזען ישראל אין אויפקום,
דאַרף עס נישט און וועט נישט פאַרשטיין, וואָס פאַר אַ גליק ס'איז
געווען פאַר אונדז יענע מתנה: ער האָט אונדז באַשאַנקען מיטן באַ־
וווסטיין פון דער זיכערקייט, אַז דאָס, צו וואָס מיר שטרעבן, וועט פאַר־
וירקלעכט ווערן.

דאָס כאַראַקטעריסטישע פאַרן זיידן — אייער זיידן, מיין זיידן —
איז געווען: ווען ער האָט גערעדט וועגן דער צוקונפּט פון ישראל, וועגן
דער גאולה פון ישראל, אפילו ווען ער האָט געזען, אַז די גאַנצע ווירק־
לעכקייט, לויט אירע אַנטפּלעקונגען, באַווייזט נישט קיין סימנים דער־
פון — האָט ער מיט אַן אַבסאָלוטער זיכערקייט געוווסט, דאָס וועט גע־
שען, אַז ישראל וועט באַפרייט ווערן. אָבער זייט ס'האָט זיך אָפּגעטון
פון אונדז דעם זיידנס שכינה, האָבן מיר פאַרלוירן — מיט אונדזער

גאַנצן גריבלען זיך און קענען די פראַצעסן — האָבן מיר פאַרלוירן די זיכערקייט, אַז אונדזער ווילן וועט פאַרווירקלעכט ווערן. און מיר האָבן דאָן געלעבט אין אַ תקופה, ווען די גאַנצע איבערקערעניש אַרום אונדז איז געווען געשטיצט אויף דער דאָזיקער היסטאָרישער זיכערקייט און דעם מזו פון דער פאַרווירקלעכונג. דערמיט האָט אונדז באַשאַנקען באַ-ראַכאָוו. ער האָט אונדז אויפסניי באַשאַנקען מיט דער זיכערקייט פון אונדזער ציוניסטישן גלויבן. מיט דעם איז ער געווען דער איינציקער אין זיין דור.

דערנאָך זענען שוין געקומען די טאַטן גופא. און כדי אַנצוצינדן די הערצער זיי זאָלן טון די דאָזיקע טאַטן — איז גייטיק געווען אַ באַ-בייונג פון יענעם גלויבן, מיט וועלכן באַראַכאָוו האָט אונדז באַשאַנקען. ער האָט אונדז געגעבן די כלי. הערצל האָט נישט אַנטדעקט דעם ציוניזם — ער האָט עקזיסטירט אַ סך פאַר אים. אויך באַראַכאָוו האָט נישט אַנטדעקט דעם סאָציאַליסטישן ציוניזם — ער האָט עקזיסטירט אַ סך פאַר אים. אַט דאָרט, אויפן בית-עלמין, שטייען מצבות, וואָס זאָגן עדות וועגן דעם. אָבער ער איז געווען דער ערשטער, וואָס האָט צוזאַמען מיט דער באַנייונג פון דער זיכערקייט אין דער אויפגאַבע, צו וועלכער ס'האָבן געלעכצט אונדזערע נשמות — האָט ער אונדז געגעבן די כלים פאַר אונדזער אָרגאַניזאַציע.

באַראַכאָוו האָט צוזאַמען מיט אַ הייפל פון זיינע חברים און מיט דעם גרויסן חבר, דעם פרעזידענט פון דער מדינה ישראל — ער זאָל מאַריך ימים זיין אין גוטן געזונט — אויפגעבויט פאַר אונדז דעם אָנהויב פון דער אָרגאַניזאַציאָנעלער כלי פון דער פּועלי-ציון פאַרטיי אין רוסלאַנד און דערנאָך איז ער געווען דער, וועלכער האָט אויסגעבויט די ערשטע גרויסע אַלוועלטלעכע כלי פונעם וועלט-פאַרבאַנד פּועלי-ציון. איך האָב שוין געזאָגט, אַז מיר זענען איבעראַשט געוואָרן פון זיין אַרבעטס-פלייס, וואָס האָט אויך שטענדיק פאַרשטאַרקט די זיכערקייט אין די פאַרש-מעגלעכקייטן זיינע. אַמאָל בין איך זוכה געווען אַרויס-

צוגעבן פון זיין כתב־יד אַ ווונדערלעכע אויסגאַבע אין דער געשיכטע
 פון פאַרשן די יידישע עקאָנאָמיק. דאָס העפט האָט געהייסן: „די יידישע
 אַרבעטער־באַוועגונג אין ציפּערן“. כּוועל עס קיינמאַל נישט פאַרגעסן.
 פאַר מיינע אויגן זענען געווען די טאַבעלעס, דיאַגראַמעס און צאָלרייכע
 צייכנונגען. דאָס אַלץ האָט ער אויסגעבויט אויפן יסוד פון פרעסע־
 אויסשניטן, פראַגמענטן פון בריוו, אינפאָרמאַציעס פון קהילות און
 אינפאָרמאַציעס פון פאַרטייאָפטיילונגען וועגן קליינטשיקע שטרייקן
 פון פינף און פון דריי אַרבעטער — אינפאָרמאַציעס אין משך פון פינף
 יאָר פונעם גאַנצן יידישן תּחום המושב. מיט מוראַזשקעס־פלייס האָט ער
 צונויפגעקליבן די אַלע אינפאָרמאַציעס, געסדרט, קאַטאַלאָגירט און
 אַנאַליזירט זיי לויט די סיבות און רעזולטאַטן, לויט דער גרויס פון
 שטרייק און די שטויס־קראַפט דערפון; ער האָט אַרויסגעדורנגען דערפון
 — וואָס דער אַרבעטער האָט גענאַסן פונעם שטרייק און וואָס דער אַר־
 בעטס־געבער. דאָס אַלץ האָט ער אויסגעבויט אין אַ פאַרש־אַרבעט, כדי
 אונדז צו געבן אַ בילד פון דער אומגליקלעכער און פאַרשאַלטענער
 באַזע פון דער יידישער אַרבעטער־באַוועגונג; כדי אָנצוצינדן אין אונ־
 דזערע הערצער דעם ווילן צו שאַפן אַן אַנדער באַזע און צו קעמפן פאַר
 אונדזער שטרעבונג.

איידלקייט פון גייסט

אַזוי ווי ער האָט אונדז איבעראַשט מיט זיין אַרבעטס־פלייס און
 דער רייכקייט פון פראַבלעמען, מיט וועלכע ער האָט זיך באַשעפטיקט
 — אַזוי האָבן מיר שטאַלצירט, נישט רעדנדיק וועגן דעם, מיט דער
 ריינקייט פון זיינע מידות, מיט זיין לעבנס־שטייגער, מיט דער לויטער־
 קייט פון זיין כאַראַקטער, מיט דער איידלקייט פון זיין גייסט, מיט דעם
 תּלמיד־חכם, וואָס איז אין אים געווען. אַלץ, וואָס מיר האָבן געוואָסט
 וועגן חכמים און תּלמידי חכמים — דאָס אַלץ איז געווען פאַרבאָרגן אין
 זיין נשמה.

מיר האָבן געוואָסט, אַז מיר זענען דערוויילט געוואָרן דורך אים און אַז אין אונדזער שפיץ שטייט נישט קיין געוויינלעכער מענטש, וואָס זיין השפעה איז געווען אויסגעשפרייט אויף אַלע גלותן, וווּ ס'האַט געוויקט אונדזער באַוועגונג: קודם כל אויף רוסלאַנד און דערנאָך אויף ליטע, פּוילן, עסטרייך, שווייץ, בעלגיע, איטאַליע און די פאַריניקטע שטאַטן — אין די אַלע לענדער איז געווען אָפּגעהיט זיין גאַב און פאַרשפרייט זיין גרויסע עשירות. און מיר האָבן געוואָסט, אַז דאָס אַלץ איז אַוועקגע- שטעלט געוואָרן אין דינסט פון די מאַסן פון אונדזער פּאַלק, ווייל אויף זיי איז אַרויפגעלייגט געוואָרן צו רעאַליזירן די שליחות פון דערלייזן דאָס פּאַלק און דערלייזן דעם מענטשן אין פּאַלק.

ווי דערהויבן איז געווען די שליחות, וואָס ער האָט אַרויפגעלייגט אויפן אַרבעטס־מענטש אין פּאַלק! ווי שטאַרק ער האָט ליב געהאַט דאָס שאַפן פון דעם דאָזיקן אַרבעטס־מענטש; ווי ער האָט כּסדר געפאַרשט די וועגן פון זיין געראַנגל, ווי ער האָט זיך געגרויסט מיט דער פּראַכט פון דער שליחות פונעם אַרבעטס־מענטש; ווי ער האָט געגלויבט, אַז די אַרבעטנדיקע האַנט אין דעם לאַנד וועט עס דורכפירן די נאָך פון פּאַלקס גאולה!

וונדערלעך איז געווען זיין גלויבן אין דער ליבע פון דעם דאָזיקן פּאַלק צו דעם דאָזיקן לאַנד. ער האָט עס באַגרינדעט און געגעבן אונדו סיי די באַרעכטיקונג, סיי די זיכערקייט, וואָס האָבן אויסגעשטראַלט פון זיין גאַנצער פּערזענלעכקייט.

זיין פּאַטער דערציילט אין זיינע זכרונות, אַז ווען באַראַכאַוו איז געווען אַ יינגל, איז ער אַנטלאָפן פון שול. ער האָט געזאָגט, אַז ער אַנטלויפט קיין ארץ־ישׂראל און מען האָט אים געפונען אויף עפעס אַ באַן־סטאַציע און אומגעקערט אַ היים צו די עלטערן.

איר האָט געהערט פון אונדזער חבר בן־גוריון, וועלכער האָט דער ציילט, אַז אין די צייטן פון אונאַנדאָ האָט זיך באַראַכאַוו אַריינגעוואָרפן אין קאַמף, ווען ס'האַט געדראַט אַ וועלכע ס'איז סכנה דעם פרימאַט פון

ארץ־ישראל. ער האָט זיך פעסט געהאַלטן ביי זיין מיינונג, אַז „דער פּאַלעסטינער איז פּערמאַנענט“. ער האָט עס נישט זוכה געווען צו זען מיט די אייגענע אויגן, אָבער מיר האָבן דאָך יאָ געזען ווי ס'האָט זיך אָנגעהויבן די דאָזיקע סטיכישע מאַסן־עלייה, וואָס איז געקומען נאָך אַלע פּאַרדרייענישן פון אונדזער גורל — אַזוי ווי ס'האָט נביאות געזאָגט און פּאַרויסגעזאָגט דער פּאַרשער און דער פירער.

היינט הויבן מיר אַרויס דעם מאַן פון דער „פּלאַטפּאַרמע“ אויף אונדזער היסטאָרישער פּלאַטפּאַרמע, פון וועלכער ס'איז אָנטפלעקט געוואָרן די היסטאָרישע אויפגאַבע פון אונדזער פּאַלק צווישן די פעלקער. אַ האַר פון געדאַנק איז ער געווען און אין זיין געדאַנק האָט ער געזען די היסטאָרישע פּלאַטפּאַרם, וואָס זיינע חברים און תּלמידים און די תּלמידים פון די תּלמידים האָבן צוגעגרייט אין לאַנד — „נאַשאַ“ (אונדזער) לויט דער פּאַרגאַנגענהייט, „נאַשאַ“ לויט דער רעאַליטעט, „נאַשאַ“ אין אַ סווערענער מדינה.

דער לערער אין לאַנד פון זיינע תּלמידים

נאָך אַ כאַראַקטעריסטישע זאַך איז געווען אין אונדזער לאַגער ווען ער איז נאָך געווען אין אונדזער מיט. קליין איז געווען אונדזער לאַגער, נישט באַוואָפנט, אָבער אין דער נשמה און אין דער ליבע צווישן חברים זיינע, נישט געקוקט אויף אַלע חילוקי דעות, וואָס זענען געווען צווישן אונדז — איז ער געווען אייניק, צונויפגעבונדן, צונויפגעשלאָסן אַרום דער אידעע און דער שטרעבונג.

פּאַראַן צייטן — אפילו נאָך די פּילצאָליקע שפּאַלטונגען ביי אונדז, אַפילו וואָס זייט ער איז אַוועק פון אונדז, איז ער געוואָרן דאָס אייִ גנטום פון אַלע און דאָך זענען אַלע צעשפּרייט און אינערלעך גער שפּאַלטן — פּאַראַן צייטן, ווען ווי ס'וואָלט זיך אויפּסניי אָנגעצונדן אַט דער דאָזיקער פּאַרייניקנדיקער פּלאַם, ווי ער איז געווען אין באַגין, איידער מיר האָבן געוואָסט, וואָס עס הייסט די קללה פון שפּאַלטונג.

ערשט מיט צוויי וואַכן צוריק, ווען מיר האָבן געפייערט דעם אויפֿ־
שטאַנד פֿון אונדזערע חברים אין וואַרשעווער געטאָ, זענען מיר אַלע
געשטאַנען — די געשפּאַלטענע, צעברעקלטע, וואָס פרעסן זיך איינער
דעם אַנדערן — זענען מיר געשטאַנן פֿאַרייניקט ביי דער גרויסקייט פֿון
דעם אַנדענק און אין דער ראַל פֿון אויפשטאַנד, וואָס האָט אונדז אַלע
דערהויבן. און זייט דריי טעג, זינט ס'איז אַנגעקומען די ידיעה, אַז דער
לערער קומט אָן אינעם לאַנד פֿון זיינע תלמידים, האָבן מיר געזען די
גרויסע אַנערקענונג, וואָס פֿליסט פֿון אַלע זייטן, איבער אַלע מחיצות
און איבער אַלע שפּאַלטונגען. און ווער ס'האָט געוואַלט זען — דער האָט
געזען ווי אַזוי עס שטראַמט אויפּסניי פֿון טיפּן האַרצן די שטרעבונג און
ווי אַזוי זי פֿאַרוואַנדלט זיך אין דעם פֿאַרייניקנדיקן פֿלאַם, ווי זי איז
געווען אין זיינע צייטן. און זאָל געשען, אַז די אַנערקענונג זאָל אונדז
קאַנען געבן אילוזיעס און דערהויבענע אַנדענק־טעג, ווי אויך כוח מקיים
צו זיין די אילוזיעס אין טאַגטעגלעכן לעבן.

נאָך אַ סך און נאָך אַ סך יאָרן וועט מען לערנען זיין לערע —
אפילו ווען ס'וועלן זיך שטאַרק בייטן די באַדינגונגען. היינט, ווען מיר
האָבן אַהערגעבראַכט דעם אַרון פֿון דער שטאַט קיעוו, קאָן איך נישט
פֿאַרגעסן וואָס דער דאָזיקער סימבאָל זאָגט אונדזערע יונגע ברידער און
שוועסטער, וועלכע זענען אויסגעוואַקסן דאָרט, הינטער דער מויער און
זיי האָבן נישט קיין אַנדערע פֿאַרגלייכן מיט וואָס זיך צו שטאַרקן.

זייט קיעוו איז אָפּגעשניטן געוואָרן פֿונעם גוף פֿון פֿאַלק און ס'זענען
איבערגעריסן געוואָרן די פֿאַרבינדונגען צווישן אונדז, איז דער דאָזיקער
קבר געווען פֿאַר אַ סך יונגע און די געטרייע צו דער יוגנט צווישן דעם
וונדערלעכן יידישן פֿאַלק, וואָס וווינט דאָרט — אַ סימבאָל פֿון שטאַר־
קער געטריישאַפט צום יידנטום און צו ציון. די איצטיקע בשורה איז אַ
סימבאָל פֿאַר די ברידער אינעם לאַנד פֿון זיין גאולה. די אלמנה און די
קינדער האָבן פֿאַרלאַנגט, די רעגירונג איז זיי אַנטקעגנגעקומען. ס'זענען
דאָ מעגלעכקייטן אַנטקעגנצוקומען, אויב ס'זענען פֿאַרצן אויפּריכטיקע

פארלאנגען. און די האַפנונג איז ווי אַ צייכן פאַר מער געטריישאַפט, מער פאַרייניקונג און מער וואַרצלדיקייט פאַר אַלע פאַרוואַגלטע ברידער אונדזערע דאָרט.

זאָל געטרייסט ווערן די טייערע טרויערנדיקע משפּחה, ווייל איר פאַרלאַנג איז דערפילט געוואָרן! זאָלן געבענטשט ווערן די געטרייע ברידער, וועלכע האָבן אָפּגעהיט און זיך געמיט כדי דורכצופירן דאָס דאָזיקע אַראַפּברענגען! זאָל געבענטשט ווערן כּנרת, וואָס נעמט אויף דעם דאָזיקן טייערן און זעלטענעם אוצר!

שוין נישט איינמאַל האָבן מיר אויף דעם בית־עולם איבערגעלאָזט אונדזערע טייערע אוצרות. אין זיין באַרואיקנדיקן טרויער ווערט גאָר נישט פאַרפּאַלן — אַזוי האָט מען אונדז געזאָגט וועגן דעם בית־עולם. וועלן מיר דאָ איבערלאָזן דעם טייערן אַרון. אים איבערגעבן דאָ צום אָפהיטן און ווי אַן ערן־וואַך וועט שטיין די קבוצה כּנרת איבער דעם אוצר, וואָס די גאַנצע באַוועגונג האָט איבערגעגעבן אין אירע הענט.

און ס'וועט זיין אין יענעם גרויסן טאַג, ווען ס'וועלן אַהערקומען מאַסן אויך פון יענעם לאַנד, וואָס איצט איז עס פאַרשלאָסן — און זיי וועלן קומען מאַסנווייז — וועלן מיר עולה זיין צו דעם אַרון, בענטשן זיך מיט אים און וויסן צוליב וואָס מיר האָבן אים אַראַפּגעבראַכט אין דעם דאָזיקן פּאַנטעאָן, וואָס ווערט און וואַקסט אין כּנרת.

זאָל זיין רו זיין באַהאַפּטן אין קנופּ פון אונדזער אויפלעבונג און זאָל אים די ערד גרינג זיין!

צו דער אייביקער רו

עס האָבן זיך געענדיקט די הספדים. ווידער איז דער אַרון אויפגעײן הויבן געוואָרן אויף די פלייצעס פון די מלוים. און אַוועק זיין לעצטן וועג. דער לוויה־צוג איז אַרויס פונעם הויף פון „אהלו“ און האָט זיך געלאָזט דורכן היסטאָרישן בית־ירה לענגוויס דעם כנרת־ברעג, ביזן דרומדיקן טויער פון בית־עולם, וואָס איז שוין געוואָרן דער פאַנטעאַן פאַר די גדולים פון דער ישראלדיקער אַרבעטער־באַוועגונג.

דער קבר פון בער באַראַכאָוו איז אויסגעגראָבן געוואָרן ביי די קברים פון משה העס, נחמן סירקין און בערל כצנלסון — די דריי גרויסע פערזענלעכקייטן, וואָס צוויי פון זיי זענען אַפילו מקדים געווען דעם פאַרשטאַרבענעם ביים לייגן די ווינקלשטיינער צום ווערק פון אויפלעבן דעם יידישן אַרבעטער אין ארץ־ישׂראל.

אין שטילשווייגן איז דער אַרון אַראָפגעלאָזט געוואָרן אין קבר אַרײן. דער פרעמיער־מיניסטער ד. בן־גוריון האָט אַראָפגעשאַטן די ערשטע לאַפאַטע ערד, נאָך אים — די משפחה־מיטגלידער און אַנדערע מלוים. דער זון פונעם פאַרשטאַרבענעם, דוד באַראַכאָוו, האָט געזאָגט קדיש און מיט אַ געפיל פון דערהויבנקייט צוליבן דערפילן אַ נשמה־באַגער, האָבן די מלוים צוביסלעך אין שטילקייט פאַרלאָזט דעם אַלטן בית־עולם פון דער קבוצה כנרת.

אין אַ פאַרצייכנונג, וואָס איז אַ וואָך שפעטער געדרוקט געווען אין „דבר“, האָט באַראַכאָווס אַלמנה, ליובאַ, געשריבן :

„ערשט איצט, נאָך 45 יאָר, האָסטו זיך צוריקגעקערט, באַריא, קיין ישׂראל. האָסטו זיך צוריקגעקערט אינעם לאַנד, וועגן וועלכן דו האָסט געחלומט פון קינדווייז און. האָסטו זיך צוריקגעקערט אויך צו

וְיִשְׁעוּ אֲנִי מִיַּד אֱלֹהֵי
מִצְרַיִם אֲלֵימִישׁע יִישׁע קֹלְמוֹר
יִישׁע מִצְרַיִם יִישׁע גְּעֻלַּת אֶפְרַיִם
אֵין פֶּאָרְעֶסְטִיגֶע -
דָּאָס אִיז בִּיאַראַכְאוּוֹיִם

בֵּית בִּיאַראַכְאוּוֹיִם
1817-1881
בִּיאַראַכְאוּוֹיִם - קִיעוּ
יִישׁע מִצְרַיִם יִישׁע פֶּאָרְעֶסְטִיגֶע
(פֶּעֶרְלִי - צִיָּד)

אונדז, צו דיין ליובא און דיינע אייניקלעך. איצט ביסטו, באַריאַ,
שטענדיק מיט מיר. ביסט שטענדיק נישט מיט מיר און שטענדיק מיט
מיר, ווי תמיד.

איצט ביסטו נישט אין קיעוו, איצט ביסטו אין כנרת.
איך וועל לויבן דעם הימל און די ערד, וואָס דו ביסט אין
ישראל!

י. זרובבל / פאלטאווע-קיעוו-כנרת

כיינע ערשטע שריט אין באַפרייטן רוסלאַנד האָב איך געמאַכט דעם 18טן דעצעמבער 1917, געציילטע וואָכן נאָכן נצחון פון דער אַקטאַבער־רעוואָלוציע. כ'האָב נאָרוואָס געהאַט פאַרלאָזן די גרענעץ פון דער קאַפיטאַליסטישער וועלט און אויף דער שוועל פון דער אַרבעטער־מדינה, וואָס האָט געוואַלט אָנצייכנען אַ נייע ווענדונג פאַר דער גע־שיכטע פון דער מענטשהייט, האָט מיך דערשלאָגן די אויב־בשורה פון קיעוו: נעכטן איז באַראַכאָוו נפטר געוואָרן.

איך האָב גלייך באַשלאָסן אַראַפּצופאַרן קיין קיעוו, כ'האָב אינגאַנצן פאַרלוירן מיין גלייכגעוויכט און רו. ערשט מיט אייניקע חדשים צוריק, אין מיטן יולי, בין איך צוזאַמען מיט באַראַכאָון אַרויסגעפאַרן פון די פאַרייניקטע שטאַטן קיין רוסלאַנד, אויפן רוף פון אונדזער פאַרטיי — די פּועלי־ציון פאַרטיי — וואָס איז נאָר וואָס אַרויס פון אונטערערד. אין די באַדינגונגען פון דער רעוואָלוציע האָבן זיך אַנטפלעקט ברייטע פּערס־פּעקטיוון פאַר אונדזער טעטיקייט. מיר האָבן געגלויבט, אַז אין די דער־גרייכונגען פון דער אַלגעמיינער רעוואָלוציע וועט מען אויך געפינען אַ גינציק אויער פאַרן מונטערן קול פון דער יידישער רעוואָלוציע.

אויפן וועג האָבן מיר זיך פאַרהאַלטן אין שטאַקהאַלם, וווּ מיר האָבן רעפּרעזענטירט דעם וועלט־פאַרבאַנד פּועלי־ציון פאַרן האַלענדיש־סלאַב־דינאַווישן שלום־קאָמיטעט און באַראַכאָוו האָט פאַרמולירט דעם ארץ־ישראליקן פּונקט אין די שלום־פאַדערונגען פונעם וועלט־פאַרבאַנד.

באַראַכאָוו איז אַריבער קיין רוסלאַנד. לויט אַ באַפעל פון צפּון מערבדיקן מיליטערישן שטאַב האָט ער באַקומען אַ דערלויבעניש צו באַטייליקן זיך אין דער לעגאַלער פאַרטייקאַנפּערענץ אין קיעוו, אין דער צייט ווען פאַר מיר האָבן זיך געעפנט די טויערן פון רוסלאַנד ערשט נאָכן אויסברוך פון דער אַקטאַבער־רעוואָלוציע.

צו פֿאַרן צו דער לוויה איז שוין צו שפעט געווען. דאָך האָב איך געפילט, אַז איך מוז פֿאַרן אַהין, אַוועקשטעלן זיך ביים קבר פֿון לערער און פֿריינד, וואָס האָט געהאַט אַזאַ דעצידירנדיקע השפּעה אויף מיין גייסטיקן לעבנס־גאַנג. דווקא איצט, אין דער שטורמישער סטיכיע פֿון דער רעוואָלוציע, האָב איך זיך מער ווי ווען עס איז נישט גענויטיקט אין אַ וועגווייזער פֿון ליכט, וואָס עס האָט אויסגעשטראַלט פֿון זיך די פּער־זענלעכקייט פֿונעם פֿאַלטאַווער גאָן.

✱

כ'האָב אים באַקענט, ווי מיינעם אַ לאַנדסמאַן, נאָך אין דער יוגנט, אין יאָר 1905. אַלע האָבן אין דער לופט פֿאַרויסגעפילט דעם שטורעם, וואָס איז אָנגעקומען. די יוגנט האָט געברויזט. דיסקוסיעס טאַג און נאַכט. מען מוחט זיך איבער געזעלשאַפטלעכע פֿראַבלעמען, מען פֿאַרשט פֿראַגן פֿון פּילאָזאָפּיע און קונסט. וואָס איז דער זין פֿון לעבן? וואָס איז די באַשטימונג פֿון מענטשן אין דער וועלט? ווױהין פֿירט די באַזונדערקייט פֿון ייִדישן שטעג? און אין צענטער פֿון דער פֿאַראינטערעסירונג — דער יונגער פּילאָזאָף באַריאַ באַראַכאַוו. אַ חריף און בקי. פּול מיט וויסן. זיינע אויספירן שמידן צו די צוהערער, עפּנען אויגן, אַנטפּלעקן האַריזאָנטן. ס'האַט נישט לאַנג געדויערט און מיר זענען געוואָרן חברים פֿון איין פֿאַרטיי. באַראַכאַוו ווערט דער לערער פֿון טעאָריע און דער וועג־ווייזער. אַט דערשיינט זיין פּילאָזאָפּישער חיבור „וועגן כאַראַקטער פֿון ייִדישער גאַונות“ און גלייך נאָכדעם — אַן אַרטיקל, אין וועלכן ער פֿאַרמולירט פֿון מאַרקסיסטישן שטאַנדפּונקט, די „קלאַסן־יסודות פֿון נאַציאָנאַלן פֿראַבלעם“.

מיט דער פֿאַלטאַווער קאַנפּערענץ, וואָס האָט געלייגט די פּונדאָ־מענטן פֿאַר דער פּוועלי־ציון פֿאַרטיי, האָט באַראַכאַוו זוכה געווען צו שאַפּן דאָס אַריגינעלע מוסטער־ווערק פֿון סאַציאַליסטישן ציוניזם „אונ־דזער פּלאַטפֿאָרם“. דאָס איז אַן אומפֿאַרגעסלעך קאַפיטל אין דער ביאָ־גראַפּיע. באַראַכאַוו האָט געשריבן די אַרבעט פֿאַר דער צייטונג „יעוֹר־

רעיסקאציע ראבאטשאַיאַ כראַניקאַ". ער האָט זי געשאַפן אין רעדאַקציע־ צימער, אַרומגערינגלט מיט חברים, וועלכע זענען אין די צענדליקער געקומען פון דער פראַווינץ כדי צו וואַרפן אַ בליק אויף באַראַכאָוו, אין וועמען זיי האָבן דערפילט דעם לערער, וואָס וועט זיי אויפקלערן די פלאַנטערן פון דער צייט און וועלכער איז אַלעמען ליב־געוואָרן ווי אַ גאַענטער און צוגעלאַזענער חבר. שעהן־לאַנג פלעג איך טראַגן די בלעט־ לעך, באַרוואָס אַנגעשריבן מיט זיין דייטלעכער, זיכערער און שיינער האַנטשריפט, אין דער דרוקעריי און כַּפּלעג פון דאָרט נעמען די קאַרעקטעס, וועלכע זענען נאָך נאָס געווען פון פאַרב. דעם וועג פון דער דרוקעריי אין רעדאַקציע האָב איך דורכגעמאַכט אַ פאַרטיפטער אין לייזענען די פרקים פון דער פּועל־ציון לערע, וואָס איז פאַרמולירט גע־ וואָרן און געוואַקסן פאַר מיינע אויגן. איך האָב אויסדריקלעך געפילט, ווי עס עפּנען זיך מיר די אויגן און איך זע זאַכן, וואָס זענען ביז איצט פאַר מיר געווען פאַרהוילן און מיין מוח הייבט אָן אויפצונעמען דערשיי־ נונגען, וואָס ביז איצט האָב איך זיי נישט פאַרשטאַנען.

אין „אונדזער פּלאַטפאָרם“ איז געווען אַ קוואַל פון אַנטפלעקונגען, וואָס האָבן געמאַכט פאַרשטיין די סיבות און גורמים, וואָס זייער השפּעה ווירקט זיך אויס אויף די פּראַצעסן פון דער יידישער געשיכטע. און ווען באַראַכאָוו האָט אויפגעוויזן די סיבות און באַוועג־קרעפטן — האָט ער שוין געקאַנט דערגיין צו אַלע נייטיקע מסקנות און געבן די ראַדיקאַלע תשובה פאַרן יידישן פּראַבלעם — דאָס אויפשטעלן אַ יידישע סאַציאַ־ ליסטישע מדינה אין ארץ־ישׂראַל; איר אויפבויע, אַנטוויקלונג און אויס־ פאַרמירונג.

און אַט איז באַראַכאָוו אַרעסטירט געוואָרן. פון אונטער די תפיסה־ קראַטעס האָט ער מיר איבערגעשיקט אַ צעטל, וואָס האָט באַשטימט דעם גורל פון מיין לעבן: ער האָט מיר געהייסן צואיילן זיך אין פאַרלאַזן מיין געבורט־שטאָט, פאַרלאַזן מיין מאַמעס הויז און אַריבערפירן די פאַרטייטעטיקייט קיין ווילנע, דער יידישער מאַסן־שטאָט, אַ צענטער פון

זייער קולטור, ווו עס ברויזט זייער שפראך — יידיש — און פארלייגן דארט א פארטיי־זייטונג אין דער דאזיקער שפראך „דער פראלעטא־ רישער געדאנק“.

★

ווילנע, מינסק, קראקע, ווין — פרשהס, פרשהס. בעת וועלכע ס'האט זיך אויסגעברייטערט די טעטיקייט פון דער פארטיי און באראכאווס לערע האט געשלאגן טיפע ווארצלען אין די מאסן. די קאנפערענץ אין האג, אויף וועלכער ס'איז געשאפן געווארן דער וועלט־פארבאנד פועלי־ ציון און אויף וועלכער באראכאוו איז געוויילט געווארן אלס סעקרעטאר פונעם ערשטן יידישן אלוועלטלעכן פארבאנד, וואס האט גלייך נאכדעם געשאפן דעם ערשטן פינאנס־אפאראט פון יידישע ארבעטער פאר ארץ־ ישראל — דעם פאלעסטינע ארבעטער פאנד (קופת פועלים ארץ־ישרא־ לית — קפא"י).

יאָרן פאָרגייען. אין רעזולטאט פון דער ערשטער וועלט־מלחמה ווערט באראכאוו פארווארפן קיין אמעריקע און דארט פארענדיקט ער זיין גרונטיק ווערק „די עקאנאמישע אנטוויקלונג פונעם יידישן פאלק“, ווו ער שטיצט זיך אויף אריסטא, וועלכער מאכט אן אונטערשיד צווישן צוויי מינים פרנסות: פרנסה פון דער נאטור און פרנסה פון מענטשן. באראכאוו שטעלט פעסט, אז יידן לעבן בלויז פון דער פרנסה פון מענטשן, אין אונטערשיד צו אנדערע פעלקער, וואס דער עיקר פון זייער פרנסה איז פון דער נאטור. די מסקנה: „די יידישע עקאנאמיק איז פאר־ משפט צו זיין אפגעשטאנען און די יידישע קולטור איז פארמשפט צו זיין נישט גענוג אנטוויקלט און דער פאליטישער גורל פונעם פאלק ישראל — אן אפגעשניטענער פון דער ערד, דערווייטערטער פון ערש־ טיקע פראדוקציע־פראצעסן“. אבער באראכאוו זעט אויך, ווי אזוי ס'קומט פאר צווישן די יידן פאמעלעכדיק אן עקאנאמישע רעוואלוציע — אן איבערגאנג צו שעפערישער ארבעט, א מער נאענטער צו דער נאטור. באראכאוו רעסומירט: „דער ציוניזם איז א לאגיש און נאטירלעך

קינד פון דער עקאנאמישער רעוואָלוציע... די סביבה פון גלות איז צו ענג און נישט באַקוועם פאַר אַזאַ דעצידירנדיקער סטרוקטור־ענדערונג... דער ציוניזם איז די איינציקע באַוועגונג, וואָס איז בכוח צו זייען דאָס ליכט פון באַוווּסטזיין, פון שיטה און פּלאַן. דער ציוניזם איז אַ היסטאָר־ריש־עקאנאמישער מוז פאַרן יידישן פּאָלק”.

נאָך אין ווין איז באַראַכאַוו נתגלה געוואָרן אויף אַן אַנדער גע־ביט — פּילאָלאָגיע — ווי דער גרונטלייגער פאַרן וויסן פון דער יידישער שפּראַך. גאָר גיך האָט ער באַקומען זיין רום אין דער וועלט פון פאַר־שער, וועלכע האָבן געזען אין אים אַ וועג־פּלאַסטערער אויף דעם פאַר־נאַכלעסיקטן פעלד. ווי אַ וויסנשאַפטלער האָט ער אָנגעהויבן איינצור־פירן אַן אָרדנונג אין דער וויסנשאַפט פון דער יידישער שפּראַך. ער האָט זיך געשטעלט פאַר אַ ציל — צו פאַרוואַנדלען יידיש אין אַ נאַציאָנאַל־נאַלער און הומאַנער שפּראַך. „ווי אַזוי אַ נאַציאָנאַלע? — דורכן אויס־רייניקן און באַרייכערן זי גלייכצייטיק. ווי אַזוי אַ הומאַנע? — דורכן פאַרוואַנדלען זי אין אַ כלי־זין, וואָס זאָל געבן אין רשות פון יידישן פּאָלק אַלע קולטור־ווערטן פון דער נייסטער מענטשלעכער אַנטוויקלונג”.

אין די צייטן פון „שפּראַכן־קאַמף” האָט באַראַכאַוו געשריבן: „מיר פאַרלאַנגען איצט אַ ליטעראַטור, וואָס זאָל זיין די שאַפונג פון יידישן גייסט, פאַר די יידן, אין יידישן נאַציאָנאַלן לשון”. און ער שטרייכט אונטער אויך: „גלייכע רעכט האָבן זיי — אונדזערע ביידע נאַציאָנאַלע שפּראַכן, וועלכע פאַרבינדן און פאַרייניקן דאָס יידישע פּאָלק און די יידישע קולטור אין איין גאַנצקייט, סיי אין צייט, סיי אין אַרט... העב־רעיש פאַרבינדט אונדז אין איין היסטאָרישער פּערזענלעכקייט אויפן געביט פון צייט, און יידיש — אויפן געביט פון אַרט”. ער האָט געפרוווט, לויט זיינע רייד, מקיים צו זיין אַ קיבוץ גלויות פון דער יידישער ליטע־ראַטור, אויסצוגעפינען און צו באַצאָלן אירע חובות, אָפּצודריקן די כתב־ידן, ווי אויך די אַלטע געדרוקטע ביכער”.

אין די פאַרייניקטע שטאַטן האָט באַראַכאַוו צום ערשטן מאל דער־

לעבט אַ גוטע מאַטעריעלע לאַגע מיט זיין פאַמיליע, אַ באַליבטער פון אַלע — סיי אין דער אַרבעטער־באַוועגונג, סיי צווישן די שרייבער און פאַרשער. דאָך האָט ער זיך נישט געוואַקלט אַנצונעמען די איינלאַדונג פון זיין פּראַטיי אין באַפרייטן רוסלאַנד און איז אין אַ געפערלעכער צייט געפאַרן דורכן אַטלאַנטישן אַקעאַן מיט זיין קליין טעכטערל און מיט זיין פרוי, וועלכע איז דאָן געווען שוואַנגער. דערפאַר איז טאַקע זיין פאַמיליע שפעטער פאַרבליבן אין שטאַקהאַלם. באַקומענדיק פון מיר אַ טעלעגראַמע וועגן געבוירן ווערן פונעם זון, דוד, האָט ער באַוויזן זיך אומצוקערן פון דער גרענעץ ביז נאַכן „ברית“ און ער האָט גלייך ווייטער ממשיך געווען זיין וועג קיין רוסלאַנד.

✱

איך בין אַנגעקומען קיין קיעוו צו דער טרויער־אַקאַדעמיע אין דער שבעה נאָך באַראַכאָוס טויט. מיין האַרץ האָט אין מיר געוויינט — וואָס פאַר אַ פאַרשלאַטענער גורל! מיין גאַנץ לעבן בין איך געגאַנגען מיט אים און דווקא אויף דער שוועל פון אַ נייער תקופה, וואָס האָט געשיינט מיט איר רעוואַלוציאַנערער פּראַכט, בין איך געבליבן אַליין, פאַריתומט. מיין ביטערער גורל: דער ערשטער אַרויסטריט מיינער אין ראַטן־פאַרבאַנד איז געווען אַ הספד איבער באַראַכאָון, מיין לערער און רבין אין לעבן.

זעקס און דרייסיק יאָר איז ער אַלט געווען ביים שטאַרבן. אינמיטן פון אויפבלי, ביים אָנהייב פון אַ נייעם וועג אין דער אַרבעטער־באַווער־גונג און אינעם לעבן פון יידישן פּאָלק.

דאָס זענען געווען די סאַמע פּרילינג־טעג פון סאַוועטישן אַקטאַבער און קיינער האָט נישט געקאַנט זאָגן אויף זיכער, ווי אַזוי ס'וועט אויסזען זיין אַנטוויקלונג־וועג. אַ דערשלאַגענער האָב איך זיך יענעם יאָר צער־שיידט מיטן קבר פונעם לערער און איך בין אַרויס איבער די יידישע תּפוצות מיט די לוחות, וועלכע באַראַכאָו האָט איבערגעגעבן אונדז, זיינע תּלמידים־יורשים.

נאך פינף און פערציק האָב איך זיך צוריקגעקערט קיין קיעוו און איך זוך דעם טייערסטן מיר מענטשן אויפן בית־עלמין אין לוקיאַ-נאָוקע. כ'האָב אַ שלירות: איבערצוגעבן אים אַ באַריכט וועגן די יאָרן, וואָס זענען פאַרביי, זינט איך בין געשטאַנען ביי זיין פרישן קבר אין טאַג פון דער שבעה.

דער בית־עלמין אין לוקיאַנאָוקע ווערט ליקווידירט. מ'באַנוצט זיך שוין נישט מיט אים און נישטאָ דאָ קיין ייד, וואָס זאָל מיר אַנווייזן אויפן אָרט, וווּ מ'האַט אים מקבר געווען. די מצבות זענען צעשטערט, די וועגן פאַרוואַרלאָזט. בלויז דאָ און דאָרט פאַנגט די אויגן די פיל־פאַרביקייט פון אַ מאַמור. עס שרייט ממש די שרעקלעכע פאַרוואַר-לאָזטקייט פונעם בית־עלמין. נישטאָ ווער ס'זאָל זאָרגן פאַר די קברים און פאַר די מצבות. נישטאָ ווער ס'זאָל אויסנוצן די דערלויבעניש פון דער מאַכט אַריבערצופירן פון דאָרט די מצבות און די עצמות פון די מתים אויפן נייעם בית־עלמין.

מיר גייען אַרום, קוקן זיך איין אין די מצבות, כאַפן זיך אָן אין די פאַרמעקטע אותיות פון אונטערן מאַך, קראַצן אַראָפּ דעם שימל פון יאָרן — אפשר וועט אונדז פאַרט געלינגען צו געפינען זיין קבר. צום סוף אַנטפלעקט זיך פאַר אונדז די אויפשריפט אויף טונקעלן מאַרמור:

בער באַראַכאָוו

זאָלאַטאַנאַשי 1881; קיעוו — 1917.

דאָ, הייסט עס, רוען די שטערבלעכע רעשטן פונעם לערער. אונטערגעשריבן: פאַרטיי פּרעלי־ציון. פון צוויי זייטן (די מצבה איז, ווייזט אויס, אַמאָל געווען אויפגעשטעלט, איצט אַבער ליגט זי אויף דער ערד — זי איז אומגעפאַלן, אָדער מ'האַט זי אומגעוואָרפן) אַרומגענומען מיט אַ רעמל, זענען אויסגעקריצט אויפשריפטן. איין אויפשריפט — אַז דער יידישער קאַמוניסטישער געדאַנק שמידט ווייטער די „גאַלדענע

קייט" פונעם באַראַכאָוויזם. די צווייטע אויפשריפט איבעראַשט אונדז מיטן דרייטן צילן צום ציל פון סאַציאַליסטישן ציוניזם. און אַט איז זי:

וויסנשאַפֿטלעכער ייִדישער סאַציאַליזם,
סאַציאַליסטישע ייִדישע קולטור,
ייִדישע סאַציאַליסטישע געזעלשאַפֿט
אין פּאַלעסטינע —
דאָס איז „באַראַכאָוויזם“.

איך בין געשטאַנען אַ דערוואַכטער און געפילט, אַז פון דאַנען ציט זיך ביזן היינטיקן טאָג אַ לעבנס־כוח, וואָס פילט אָן הערצער און מוחות פון תלמידים און חסידים, וועלכע גייען אין די וועגן פון באַראַכאָוון און רעאַליזירן זיין לערע, אין דער צייט ווען ער העלפט זיי צו געפינען אַ זין אין זייער היסטאָרישן געראַנגל.

ס'זענען פאַרביי פינף און פערציק יאָר. אין משך פון דער צייט האָט דער „אַקטאַבער“ זיך פאַרוואַנדלט אין אַ מעכטיקן גורם, וואָס פרוווט מיטן כוח פון הונדערטער מיליאָנען צו ענדערן דאָס פנים פון דער וועלט און צו באַפעסטיקן די דעצידירנדיקע באַדייטונג פונעם אַרבעטנדיקן מענטשן אויפן ערד־קיילעך.

און איבערן ייִדישן פּאָלק איז אין משך פון די יאָרן אַריבער די שוין דערלעכסטע תקופה אין אונדזער מאַרטיראָלאָגיע. פון דער קליינער צאָל האָט דאָס פּאָלק פאַרלוירן זעקס מיליאָן און בלויז אַ קליינער חלק האָט מצליח געווען מיט מסירת־נפש און קידוש השם אויפצושטעלן אַ זעלב־שטענדיקע מדינה ישראל, ווי באַראַכאָו האָט עס פאַרויסגעזען אין זיין נביאישער וויזיע. און די מדינה מאַביליזירט פעיקייטן כדי בייצושטייערן זיך מיט איר חלק אינעם אוצר פון דער פּראַגרעסיווער מענטשהייט. אין ראַטן־פאַרבאַנד זענען מיליאָנען יידן נישט אויפגעבויט געוואָרן דורך דער רעוואָלוציע. פאַרקערט — זיי זענען דאָרט מער צעברעקלט

פון נאַציאָנאַלן שטאַנדפונקט און מער צעטרייסלט פון סאַציאַלן שטאַנד־פונקט. צעזייטע און צעשפרייטע, אָן אַ נאַציאָנאַלער קאַנצענטראַציע, אָן סאַציאַלע ווערטן, נישט געקוקט אויף דעם מעכטיקן סאַציאַלן פראַגרעס אין דער גאַנצער סאַוועטישער מדינה.

די יידישע קולטור — נאָך איר פּרעכטיקן אויפבלי אין אָנהייב פון דער רעוואָלוציע — איז דערשטיקט; די יידיש ליטעראַטור — אין יידיש און אַודאי שוין אויף העברעיִש — איז אַכזריותדיק פאַרטיליקט. און באַראַכאָוס תלמידים, וועלכע האָבן מקריב געווען זייער לעבן אין די ספּעציעלע באַראַכאָוו־באַטאַליאַנען בעתן קאַמף פאַרן „אַקטאַבער“ — האָבן מיט זייער קרבן אַפילו נישט דערגרייכט דאָס עלעמענטאַרע רעכט אויף אַ לעגאַלן אופן צו שטרעבן צו אַ יידישער מדינה און צו שטאַלצירן מיט אירע דערגרייכונגען.

די מעכטיקע אַקטאַבער־קוואַליעס האָבן אַראַפּגעשווענקט אַלע רעוואָלוציאָנערע אילוזיעס. ווי סוואַלט, כביכול, מעגלעך געווען צו לעזן אויף אַ מעכאַנישן אופן דאָס יידישע פראַבלעם, גרינגשעצנדיק זיין ספּעציפּישקייט.

און אין אַלע תּפוצות ישראל ווערט פאַרשאַרפט דאָס יידישע פראַב־לעם און באַראַכאָוס לערע דערשיינט דווקא איצט אין איר גאַנצער לעבנס־פּעיקייט און אַקטועלקייט. דער דינער שטראַם פון עלייה קיין ארץ־ישראל מיט זעכציק יאָר צוריק, איז געוואַקסן און אויסגעברייטערט זיך און „אַביעקטיווע פראַצעסן“ האָבן געבראַכט און ברענגען ווייטער אַ סטיכישע מאַסן־עלייה, ווייל ס'איז מקויים געוואָרן זיין פאַרויסזאָג גונג און אין לאַנד איז געשאַפן געוואָרן די סטראַטעגישע באַזע פאַרן געראַנגל פונעם יידישן אַרבעטער. אַ פעסטע באַזע, אַ סטאַבילע. דער יידישער פראַלעטאַריאַט האָט מצליח געווען צו שלאָגן טיפע וואַרצלען אין אַלע צווייגן פון אַרבעט — אויף דער יבשה, אויפן ים און אין דער לופטן. דערפון נעמט זיך אויך זיין השפּעה אויפן אויספאַרמירן דעם כאַראַקטער פון דער מדינה און פון דער נייער געזעלשאַפט אין איר.

בית באראבאון
1881-1917
דא באראבאון קלען
די יידישע באראבאון קלען
(סוף - ציון)

די יידישע באראבאון קלען
פון די באראבאון קלען
פון די באראבאון קלען

ער האט איבערגעגעבן
 זיין פאלק שרייבן
 זי שפע זאל פאר יעדן
 איפואכנדיקן פאלק אין
 ווערן א זא
 איבער זיין אייגענע שפראך

בין איך געשטאנען ביים קבר פון לערער און געוואוסט דאן אויף זיכער, אז זיין גייסט לעבט אין אלע תפוצות און באלעבט די בויער פון דער געזעלשאפט אין ארץ-ישראל, פאר וועלכער ער האט אָנגעצייכנט, מיט נאַציאָנאַלן און סאָציאַלן פאַטאַס, דעם ציל און דעם היסטאָרישן וועג.

★

3טער אפריל 1963.

אייערנעכטן האָב איך זיך אומגעקערט פון רוים, ווי אַ חבר פון דער דעלעגאַציע פונעם געזעלשאפטלעכן קאָמיטעט פאַרן אַריבערפירן די שטערבלעכע רעשטן פון באַראַכאָון. היינט זענען געקומען טויזנטער מלווה צו זיין דעם אָרון קיין כנרת, ווו ער איז באַערדיקט געוואָרן אינעם באַדן פון פאַרטערלאַנד. אויף דעם לאַנגן וועג פון לוויה-צוג — פון תל-אָביב קיין כנרת — האָב איך זיך אויפסניי איבערצייגט, אַז דאָס איז אַ צוג פון אָפגעבן כבוד און אַרויסווייזן פאַרערונג מצד די מאַסן פון בית ישראל פאַרן וועגווייזער. נישט קיין הספדים זענען געזאָגט געוואָרן ביים קבר — די פאַרשטייער פונעם אַרבעטער-לאַגער און פון דער מדינה האָבן אָפגעגעבן כבוד און אַרויסגעהויבן דאָס לעבנס-ווערק פונעם פּאַלטאָוער גאָן.

דאָס אַראַפברענגען זיינע שטערבלעכע רעשטן איז געווען אַ היס-טאָרישע געלעגנהייט אַרויסצוהייבן זיין לערע, וואָס די פרינציפן אירע זענען דער פונדאַמענט פאַרן נאַציאָנאַלן און סאָציאַלן באַשאַף פונעם אַרבעטנדיקן יידישן פּאָלק אין זיין זעלבשטענדיק פּאַטערלאַנד.

ווייל דווקא איצט, מיטן אַנטשטיין פון דער מדינה ישראל, איז באַ-ראַכאָו אויפסניי אַנטפלעקט געוואָרן אין זיין גאַנצער גרויס.

דאָס אַריבערפירן באַראַכאָוס קבר פון קיעוו קיין כנרת איז אַ סימ-באַל פאַר דער באַוועגונג און פאַר זיינע חברים-תלמידים — בראש פון וועלכע ס'איז געווען דער פאַרשטאַרבענער פרעזידענט פון דער מדינה ישראל, יצחק בן-צבי, — וואָס האָבן באַוויזן צו ברענגען צו אַ מאַסן-

עלייה פארן אויספארמירן דאָס נייע פנים פונעם יידישן מענטשן, וועל-
כער קעמפט אומעטום פאר זיינע רעכט און שטרעבט צום פארווירקלעכן
אין אונדזערע טעג די וויזיע פון דורות — דאָס שאַפן פון מדינת ישראל.
באַראַכאָוס קבר אויף די ברעגן פון כנרת וועט דעמאָנסטרירן פאר
דער גאַנצער וועלט, אַז ס'בלייבן נישט פאַריתומט אין דער פרעמד די
שטערבלעכע רעשטן פון דעם, וואָס האָט צעפענטעט די סאַציאַליסטיש-
ציניסטישע רעוואָלוציע אויף דער יידישער גאַס; איצט וועלן זיינע
שטערבלעכע רעשטן רוען אין דער ערד פונעם פאַטערלאַנד, צווישן אַן
אַרבעטנדיק, קעמפנדיק און שאַפנדיק פּאַלק, כדי עס צו סטימולירן צום
המשך פון גורלדיקן געראַנגל, ביז דער פולער גאולה, דער נאַציאָנאַלער
און סאַציאַלער.

25 מאי 1963.

און אַט שטיי איך ווידער ביי באַראַכאָוס קבר, דאָס מאָל — אין
כנרת. אין רי ראַמען פון די „אהלו־סעמינאַרן קומט דאָ פאַר אַ צוואַ-
מענקום פון אַרבעטער, אַפּשטאַמיקע פון תימן און אויף מיר איז אַרויפ־
געלייגט געוואָרן די אויפגאַבע צו באַקענען זיי מיט באַראַכאָוס לערע.
מיר זענען אַרויף אויפן בית־עולם, געשטעלט זיך ביי אַ בערגל שטיינער,
אונטער וועלכע עס רוט דאָס אַש פונעם לערער, אין שכינות מיט די
קברים פון משה העס און נחמן סירקין.

דאָס איז דער ערשטער צוזאַמענקום צו לערנען באַראַכאָוס לערע

ביי זיין קבר.

נאָך דעם צוזאַמענקום וועלן קומען אַנדערע. ניין, דאָ וועט באַראַ-
כאָו נישט זיין פאַריתומט. דאָ, אין פאַטערלאַנד, וועט אויפגעלעבט

ווערן זיין גייסט און זיין נשמה וועט זיין צוזאַמענגעבונדן אינעם בונד
פון לעבן.

פון זיין ביאגראפיע

און פון זיינע ווערק

דער לעבנס־וועג פון בער באראכאוו

בער באראכאוו איז געבוירן געווארן דעם 21־טן יוני 1881 אינעם אוקראינישן שטעטל זאלאטאנאשא פאלטאווער גובערניע. א קורצע צייט נאך זיין געבוירן ווערן, זענען זיינע עלטערן אריבער וווינען קיין פאלטאווע. זיין דערצינונג האט ער באקומען אין א פריוואטער יידיש־רוסישער שול. זיין פאטער, ר' משה אהרן, א משכיל און חובב־ציון, לויטן פאך — א העברעישער לערער — האט געזארגט דערפאר, אז זיין זון זאל אַנקומען אין א מלוכהשער גימנאזיע. אין יאָר 1900 האט באראכאוו באקומען די מאטורע, וואס איז דאן געווען דער חלום פון א סך יידישע משפחות, ווייל זי האט געעפנט די טויערן פון אוניווערסיטעט און פון דארט איז שוין געווען א גלייכער וועג צו דער קאריערע פון א דאקטאר, אדוואקאט א.א.וו.

געווען זענען עס צייטן, וואס זענען אַנגעזאפט געווען מיט רעוואַ-לוציאַנערער שפּאַנונג. די רעוואַלוציע האט זיך דערנענטערט און אירע אַפּקלאַנגען זענען דערגאַנגען צו דער רואיקער פּאַלטאַווע. די דאָזיקע שטאַט איז נישט געווען איינגעשלאָסן אין דער אינדוסטריעלער אַנט־וויקלונג, וואָס האָט אַרומגעכאַפט רוסלאַנד ביים סוף פון פּאַריקן יאָר־הונדערט און ס'איז נישט געווען קאַנצענטרירט אין פּאַלטאַווע קיין אַרבעטערשאַפט. טאַקע דערפאַר האָט די פּאַליציי באַשטימט פּאַלטאַווע אַלס פּאַרשיקונג־אַרט פאַר רעוואַלוציאַנערן. אויף אַזאַ אופן האָבן זיך אין פּאַלטאַווע קאַנצענטרירט די פּאַרשטייער פון דער פּראַגרעסיווער און ראַדיקאַלער רוסישער אינטעליגענץ: דער שרייבער קאַראַלענקאַ, וואָס איז געשטאַנען נאָענט צו דער פּרייהייט־באַוועגונג; ד"ר וואַלקענ־

שטיין, פון די פירנדיקע נארדאָוואַלצעס; מאַרטאָו, וואָס איז שפּעטער געוואָרן פון די פירער פון דער רוסישער סאָציאַל־דעמאָקראַטישע און אַ סך אַנדערע. זיי האָבן אַריינגעברענגט אינעם לעבן פון דער שטאָט אַ קולטור־אַטמאָספּער און האָבן אַריינגעשלעפט די בעסטע יוגנט אין אַ וועלט פון פּאָליטישע און פּילאָזאָפּישע וויכוחים.

באַראַכאָוו האָט זיך נישט באַגנוגט מיט הערן. ער האָט אויך אַ סך געלייענט. פּילאָזאָפּיע, עטיק, פּסיכאָלאָגיע, געשיכטע, סאָציאַלאָגיע, פּאָליטישע עקאָנאָמיע — אויף די אַלע געביטן האָט ער זיך דערוואָרבן. נאָך אין זיינע יונגע יאָרן טיפע ידיעות, זייענדיק נאָך אַ שילער אין דער גימנאַזיע. ער האָט אין קרייז פון זיינע חברים געלייענט לעקציעס וועגן פּילאָזאָפּיע, עטיק און די שטרעמונגען אין דער נייער ליטעראַטור. אין לעצטן יאָר פון דער גימנאַזיע האָט ער זיך אָנגעהויבן צו באַטייליקן אינעם אַרטיקן סאָציאַל־דעמאָקראַטישן קרייז.

ענדיקנדיק די גימנאַזיע איז ער אַריבער קיין יעקאַטערינאַסלאָוו, זייענדיק טעטיק אין סאָציאַל־דעמאָקראַטישן קרייז. דאָרט האָט ער זיך אָנגעשטויסן אויף דער באַציונג פון דער באַוועגונג צו דער יידן־פּראָגע, וואָס איז געווען אַ מין פרוּוו פון אויסמיידן דעם ענין. און כאַטש באַראַכאָוו'ס יידישע דערציונג איז געווען אַ קנאַפע, איז ער דאָך געווען באַאיינפלוסט פון „חיבת ציון“ און האָט נישט געקאָנט משלים זיין מיט אַזאַ באַציונג פון דער רוסישער סאָציאַל־דעמאָקראַטישע צו דער יידן־פּראָגע.

אין אָנהייב פון זיינע שריט אויף דער געזעשאַפטלעכער טריבונע, האָט זיך באַראַכאָוו אָנגעשטויסן אויף אַ וויכוח, וואָס האָט דאָן אויפֿגעשטורעמט די יידישע גאַס: צווישן דער ציוניסטישער אַרגאַניזאַציע, וואָס איז געשאַפן געוואָרן אין יאָר 1897, מיטן „יידישער אַרבעטער בונד“ (וואָס איז באַקאַנט אונטערן קיצור „בונד“), וואָס איז אויך געשאַפן געוואָרן אין דעם זעלבן יאָר און איז אין משך פון געציילטע יאָרן פּאַר־וואַנדלט געוואָרן אין אַ סאָציאַליסטישע מאַסן־אָרגאַניזאַציע און האָט

פארלאנגט פאר זיך דאָס רעכט צו זיין דער אייניצקער פאַרשטייער פונעם יידישן אַרבעטער־לאַגער.

באַראַכאָוו האָט זיך אין יעקאַטערינאַסלאָוו צונויפגעטראָפן מיט אַ דאָרטיקן קרייז פון ציוניסטישע אַרבעטער. ווען ס'איז געשטיגן די פאַרגראַם־אַגיטאַציע, האָט דער קרייז געגעבן די אייניציאָטיוו צו שאַפן אַ זעלבשוץ, וואָס איז אין יאָר 1903 אַנטשטאַנען אין דער שטאָט מיט דער באַטייליקונג פון באַראַכאָוו. יענעם יאָר האָט זיך אויך באַראַכאָוו צוריקגעקערט קיין פּאָלטאַווע. דאָרט האָט ער אָנגעשריבן זיין אַרטיקל „צו די פּראָגן פון ציוניסטישער טעאָריע“. די גרונט־טעזע פון דעם אַרטיקל איז: „מיר טאָרן נישט וואַרטן“. ס'דערנענטערט זיך דער סוף פון גלות. די אַנטוויקלונג פון קאַפיטאַליזם דערפירט דערצו, אַז נאָך אַביסל און די יידן וועלן ווערן אינגאַנצן איבעריק. „די געזעצמעסיקייט פון אונדזער גורל איז אונדז מחייב צו מעשים, וואָס וועלן פאַרגריכערן די גסיסה פון גלות“.

אין צווישן צייט איז אויסגעבראַכן דער אוגאַנדאַ־קריזיס אין דער ציוניסטישער באַוועגונג. באַראַכאָוו האָט זיך אַריינגעלאָזט אין קאַמף קעגן דעם אַבסטראַקטן טעריטאָריאַליזם און פאַר דער איינציקער קאַנ־קרעטער טעריטאָריע, וואָס איז דאָס „אויסדערוויילטע לאַנד“ אין דער פאַרגאַנגענהייט און דאָס לאַנד „פון פרייעם אויסוואַל“ היינט, וואָס מיר וועלן בהדרגהדיק באַהערשן מיטן כוח פונעם היסטאָרישן אימפע־ראַטיוו“. אין נאָמען פון די „ציוני ציון“ פאַרט ער אַרום איבער שטעט און שטעטלעך פון אוקראַינע, ליטע און פּוילן. דער תּמצית פון זיין לערע איז קאַנצענטרירט אין זיין גרויסן עסיי „צו דער פּראָגע פון ציון און טעריטאָריע“, וואָס איז אין יאָר 1905 אָפּגעדרוקט געוואָרן אין המשכים אין רוסישן־ציוניסטישן חודש־זשורנאַל „יעוורעסקאַיאַ זשיון“, וואָס האָט אַוועקגעשטעלט דעם מחבר אין דער ערשטער ריי פון דער ציוניסטישער פּובליציסטיק אין רוסלאַנד.

באַראַכאָוו איז אַרויסגעפאַרן צו געווינען הערצער פאַר די „ציוני־

ציון" און אין דער רייזע איז ער געווינען געוואָרן פאַר דער יידישער אַרבעטער־באַוועגונג.

סוף 1905, ווען באַראַכאָוו איז קלאַר געוואָרן די קלאַס־זייט פון נאַציאָנאַלן אויפטו, איז ער צוגעשטאַנען צו דער באַוועגונג „פּוּעלי־ציון“, צו וועלכער ס'האַט שוין דאַן געהערט זיין חבר און יוגנט־פּריינד יצחק בן־צבי, דער צווייטער פּרעזידענט פון דער מדינה ישראל. אויף קאַנפּערענצן און צוזאַמענקומען איז באַראַכאָוו משלים די פאַרמולירונג פון די עיקר־פונקטן פון זיין ציוניסטיש־סאַציאַליסטישער לערע. צוליב די פאַרפּאָלגונגען פון דער צאַרישער פּאָליציי איז באַראַכאָוו געצוונגען צו פאַרלאָזן רוסלאַנד און ער הויבט אָן צו טראַגן זיין לערע אין דער יידישער צעשפּרייטקייט: גאַליציע, עסטרייך, בעלגיע, אַמע־ריקע. אומאַפּהענגיק פון דער פאַרצווייגטער פאַרטיי־אַרבעט, פאַרנעמט זיך אויך באַראַכאָוו מיט דער מאַדערנער יידישער וויסנשאַפט: יידישע פּילאָלאָגיע, געשיכטע פון דער יידישער ליטעראַטור, יידישע עקאָנאָמיק, יידישער סאַציאַליזם. פורים 1906 איז זיך צונויפגעקומען די פּאַלטאַ־ווער קאַנפּערענץ, אויף וועלכער ס'איז געלייגט געוואָרן דער פּונדאַ־מענט פאַר דער יידישער סאַציאַל־דעמאָקראַטישער אַרבעטער־פאַרטיי „פּוּעלי ציון“. זייט דאַן הייבן זיך אָן באַראַכאָווס וואַנדערונגען איבער יידישע ישובים.

ביים סוף פון דער פּאַלטאַווער קאַנפּערענץ איז די פּאָליציי געפּאַלן אויף אירע שפורן און אייניקע חברים זענען אַרעסטירט געוואָרן. באַ־ראַכאָוו און די איבעריקע מיטגלידער פון צענטראַל־קאָמיטעט, וואָס זענען אויסגעוויילט געוואָרן, זענען אַוועק קיין סימפּעראַפּאַל אין קרים, וווּ דער צענטראַל־קאָמיטעט האָט פאַרענדיקט זיין אַרבעט.

אַז באַראַכאָוו איז צוריקגעקומען קיין פּאַלטאַווע איז ער אַרעסטירט געוואָרן, ווען די פּאָליציי האָט אַנטדעקט דעם געווער־אַרסענאַל פון דער פּוּעלי־ציון־זעלבשוין. 5 חדשים איז ער אַפּגעזעסן אין תּפּיסה. ווען ס'איז די חברים געלונגען אַרויסצובאַקומען אים אויף קוּיציע, איז ער אַרי־

בערגעוואָרפן געוואָרן קיין אויסלאַנד. גאַליציע. ווין, בעלגיע, האַלאַנד, שווייץ, אַמעריקע — דאָס זענען די עטאַפן פון זיינע וואַנדערונגען. אין יאָר 1909 האָט ער זיך געגרייט עולה צו זיין קיין ארץ־ישׂראל, נאָר ס'איז גאַרנישט געוואָרן דערפון.

ווען ס'איז אויסגעבראַכן די רוסישע רעוואָלוציע אין יאָר 1917 האָבן זיינע רוסישע חברים פאַרלאַנגט ער זאל זיך צוריקקערן צו זיי. אין רוסלאַנד האָט ער זיך באַטייליקט אין דער פאַרטיי־קאָנפערענץ און האָט דאָרט רעפערירט וועגן דער נויטווענדיקייט פאַר דער אַרבעטער־באַוועגונג — אין ליכט פון די ענדערונגען אויף דער וועלט און די מעגלעכקייטן פון ציוניסטישער רעאַליזירונג — צוצוטערעטן פליסיק צו אויפבויע און שאַפערישער אַרבעט, וואָס פאַסן זיך פאַרן אַרבעטער אַלס פּיאַנער פון פּאַלק. ער האָט זיך באַטייליקט אין דער אַל־רוסישער קאָנפערענץ פון די נאַציאָנאַליטעטן, איז געווען פון אירע צענטראַלע רעפערענטן און דער רעדאַקטאָר פון ערשטן נומער פונעם נאַציאָנאַלי־טעטן־אַרגאַן.

סוף 1917 איז ער קראַנק געוואָרן און געשטאַרבן אין קיעוו דעם 17־טן דעצעמבער.

פון זיינע ווערק

א פאלק און באדן

א פאלק און באדן, וואָס איז באַרױבט פון אייגענע פּראָדוקציע-באַדינונגען, פון אַן אייגענער עקאָנאָמישער באַזע; וואָס איז אַריינגעפּרעסט צווישן פּרעמדע געזעלשאַפטלעכע באַציונגען, שוין אויספּאַרמירטע — ווערט נאַטיר־לעכערהייט אַ ספּעציפּישער און פּאַראַיינזאַמטער קיבוץ, וועלכן ס'וועט נישט געגעבן ווערן די מעגלעכקייט צו דערנענטערן צו דער גרונטיקער באַפעלקערונג. אויף דעם פּאלק וועט פון אומעטום לויערן די נאַציאָנאַלע קאַנקורענץ און זייענדיק נישט צוגעגרייט צום געראַנגל, הילפּלאַץ, אָן אַן עקאָנאָמישער באַזע, אויף וועלכער עס זאָל זיך קאַנען שטיצן, איז דאָס פּאלק אויסגעשטעלט אויף פּאַרשטאַרקטער עקספּלאַטאַציע. די פּאַרפּוילטע קאַנקורענץ דרינגט אַריין אומעטום — סיי צווישן די קאַפיטאַליסטן, וואָס זענען גרייט לעבעדיקערהייט איינצושלינגען איינער דעם צווייטן; און אַפילו צווישן די אַרבעטער, וועלכע באַמיען זיך ווי עס איז אויפצוהאַלטן, כדי נישט אויסצוגיין פון הונגער און אַרבעטלאָזיקייט. די פּאַרגרעסערונג פון דער רעזערוו-אַרמיי און פּאַרשטאַרקטע קאַנקורענץ צווישן די אַרבעטער, טוען דאָס זייעריקע: שטויסן אַרויס די יידישע אַרבעט פון דער גרויס-אינדוסטריע און פּאַרשטופן זיי אין די אַפּגעשטאַטענע פּאַרמען פון קליינער פּראָדוקציע. (פון „די יידישע אַרבעטער“).

די מקורות פון שנאת ישראל

מיר זענען פּרעמדע און מיר האָבן אין ערגעץ נישט דעם סאַציאַלן כּוח, וואָס זאָל אונדז פּאַרוואַנדלען אין האַרן פון דער לאַגע; מיר זענען אַפּגעריסן פון דעם קאַנטאַקט מיט דער נאַטור און מיר האָבן נישט קיין אייגענע לאַנדווירטשאַפט — דאָס אַלץ מאַכט אונדז שרעקלעך אויסגעוואַרצלט; אונדזער געשיכטע ווערט נישט געשאַפן און איז קיינמאָל נישט געשאַפן געוואָרן מיט אונדזערע אייגענע כּוחות — פון תּמיד אָן איז אונדזער גורל געווען אַפּ-געניק פון אויסערלעכע באַציונגען; און צי קאָן דער פּראַגרעס אין גלות

אויסלייזן אונז פון דער נישט זיכערער לאַגע פון הענגענדיקע אין דער לופטן ? כל זמן די שנת ישראל, די פיינטשאפט צו אונז, ווייל מיר זענען פרעמדע, — כל זמן זי וועט עקזיסטירן, וועט דער פראַגרעס אונז בלויז פאַר-וואַנדלען אין מער פילבאַרע, מער אויסגעשטעלטע געטראָפן צו ווערן, אָבער פון סוביעקטיוון שטאַנדפונקט וועט זיך אונזער לאַגע פאַררעגערן ביז נישט אַריבערצוטראָגן. די שנת ישראל וועט נישט אויפהערן, סייזן ביי אַ דעצידירנ-דיקער געזעלשאַפטלעכער איבערקערעניש, אָדער דורך בהדרגהדיקער אַטראַפיע. אַ סך אַפטימיסטן גלויבן, אַז דער מקור פון שנת ישראל איז אין די וויר-טשאַפטלעכע כוחות פון אונזער צייט און ווען ס'וועט פאַרקומען אַ גרינטלעכע רעפאָרם פון דער עקזיסטירנדיקער געזעלשאַפטלעכער אָרדנונג, וועט אויך פאַר-שווינדן די שנת ישראל אַלס באַשאַף פון דער דאָזיקער אָרדנונג.

ווען מיר וואַלטן אַביסל אַפגעטראָטן אין אַ זייט און געוואָנדן זיך צו די גרונט-פרינציפן פון דער גאַנצער ציוניסטישער טעאָריע, וואַלט מעגלעך געווען צו באַווייזן, ראשית: אַז שנת ישראל — איז נישט קיין וירטשאַפטלעכע דערשיינונג, נייערט זי וואַרצלט אין דער סאָציאַלער פסיכאָלאָגיע, וואָס האָט איר מקור אין געוויסע כוחות, וועלכע ווירקן ווי אַ נויטווענדיקייט אין יעדער געזעלשאַפט; צווייטנס: אַז יידן ווערן נישט ספעציעל עקספּלאַטירט און נישט צוליב זייער כלומרשטער עקספּלאַטאַציע דערוועקן זיי צו זיך די שנה און אפילו אין דער קאָנקורענץ איז נישטאָ קיין שום אויסטייטשונג פאַרן אַנטי-סעמיטיזם, וועלכער אַנטפלעקט זיך נישט זעלטן אין די אַכזריותדיקע פאַרמען צווישן יענע געזעלשאַפטלעכע שיכטן, וואָס זייער לאַגע שטויסט זיי נישט צו קיין קאָנקורענץ מיט יידן ווי אַ שטייגער: פויערים, אַרבעטער און באַאַמטע; אויך די נאַציאָנאַלע קאָנקורענץ דינט נישט דאָ פאַר קיין שום אויסטייטשונג, ווייל די יידן האָבן נישט קיין באַדן פאַר אַזאַ קאָנקורענץ; דריטנס: די דעצידירנ-דיקע ענדערונגען אין דער געזעלשאַפטלעכער אָרדנונג זענען דירעקט נוגע בלויז די יורדישע אינסטיטוציעס, נישט די מענטשלעכע געפילן, צו וועלכע ס'געהערט אויך שנת ישראל. די געפילן, וואָס וועלן פאַרלירן נאָך דער רעוואָלוציע די יורדישע פאַרמען, אין וועלכע זיי זענען פריער געקומען צום אויסדרוק, וועלן זיך שאַפן נייע פאַרמען, כדי צו געפינען זייער באַפרידיקונג; פערטנס: יענע סאָציאַלע איבערקערעניש, אויף וועלכער ס'האָפן אַזוי די אַפטימיסטן, וועט זיך גאַרנישט אַזוי אײלן צו קומען, אפילו ווען זי וועט שוין קומען. און צום סוף: שנת ישראל, ווי אַ געפיל וואָס איז פון גאַרנישט אַפהענגיק, ווי סתם

א וויזיע, ד.ה. — א וויזיע וואָס האָט זיך שוין לאַנג באַפרייט פון אַלע מינים תירוצים און מאַטיווי־רונגען; אַ שנה, וואָס איז באַקאַנט אַלס אַזאַ אָן אַ שום פאַרוואַס, צום זשיד, ווייל ער איז אַ זשיד, וועט קאָנען פאַרשווינדן נאָר אין גאַנג פון אַ פּראָצעס פון רואיקער סאַציאַלער אַנטוויקלונג, אַ לאַנגדויערנדיקער און זי וועט אויסגיין די שנה פון מאַנגל אין יניקה, ווייל אירע תירוצים וועלן אַלץ ווייניקער געפינען ווערן מיטן פּראָגרעס פון דער געזעלשאַפט.

היוצא מדברינו — מיר וועלן דאַרפן וואַרטן אַ לאַנגע צייט אויף דער ישועה, אַזאַ לאַנגע צייט, אַז מען וועט דורך דער צייט קאָנען אויסבויען אייניקע יידישע מדינות... און ביז ס'וועט קומען די נחמה, וועט אַרויס די נשמה. אמת, נאָך אַביסל וועלן מיר אינגאַנצן זיין איבעריק און ס'וועט אויס־פעלן דער זאַפּאַס, פון וועלכן מיר שפייזן זיך דערווייל. פון דער צווייטער זייט איז עס נישט קיין סוד, אַז אין די לענדער, ווו מען לאַזט אונדז נאָך אימיגרירן — אין די פאַרייניקטע שטאַטן און אין ענגלאַנד — זענען מיר שוין געוואָרן שטאַרק אַנזעעוודיק. דאָ און דאָרט דערוועקט מען קעגן אונדז די ברענענדיקסטע שנאת ישראל און אונדזער אַרעמקייט האָט שוין אַזוי איבערגעפולט דאָרט די געטאַס, אַז מען מוז שוין איבערלאָזן דער שפיל פון גורל די וועלכע קומען איצט. מען מאַכט שוין באַגרענעצונגען פאַרן אַריינקום אין די דאָזיקע לענדער און זיי קאָנען נאָך בקרוב אינגאַנצן פאַרשלאָסן ווערן פאַר אונדז. דאָס שטרעבן צו עמיגראַציע איז ביי אונדז אַנטשטאַנען אונטערן שווערן דרוק פון דער שטיקנדיקער אַטמאָספּער אין תחום המושב. און נייע וועגן, צו לענקען אַהין די עמיגראַציע־שטראַמען, ווערן נישט דערעפנט; און ווער וועט עס וועלן אַרייננעמען פרעמדע מענטשן, פּאָפּעריזירטע, היימלאַזע, וואָס זענען נאָך דערצו נישט פעיק צו פּראָדוקטיווער אַרבעט?

(צו דער פּראָגע פון ציון און טעריטאָריע)

צווישן יחיד און פּאָלק

ישטאָ אויף דער וועלט נאָך אַזאַ פּאָלק, ווי דאָס יידישע, וואָס זיינע קינדער, אינדיווידועל, זענען אַזוי פעיק, פלינק, פליסיק, עלאַסטיש און פיל־פּנימדיק אין זייער אינדיווידועלן עקזיסטענץ־קאַמף. און נישטאָ אויף דער וועלט נאָך אַזאַ פּאָלק, ווי דאָס יידישע, וואָס זאָל זיין אַזוי שוואַך און הילפלאָז, אַזוי דערנידעריקט און נישט ווידערשטאַנדפעיק אין זיין קאַמף פאַר נאַציאָנאַלער באַפעסטיקונג. אָן אומפאַרגעסלעכער אינדיווידועלער כוח און

ביישפיללאַזע שוואַכקייט פון גאַנצן כלל — דאָס איז איינע פון די סתירות ביים יידישן פּאָלק אין גלות. צי איז דען פאַראַן אַ שיעור פאַר דער מאַסע פלייס וואָס איז פאַרבאָרגן אין די געדיכטענישן פון דער יידישער באַפעלקערונג? אָבער דאָס איז אַ פלייס פון אינדיווידועלע פעיקייטן, פון פאַריינצלטע אַנשטרענג-גונגען, וואָס אונדזער פּאָלק קאָן זיי נישט פאַרוואַנדלען אין אַ פלייס פון קאָלעקטיווער טאַט. און אַט אויף דער זייט פון דעם פרט, וועלכער איז אומ-באַוווסטזיניק דורכגעדרונגען מיט קאַריעריסטישע שטרעבונגען; וועלכער ווערט געלאָקערט צום אַרויסהייבן זיך אפילו פאַרן פריז פון אַפרייסן זיך פונעם שלים-מזלדיקן, אַרעמען און אויסגעוואַרצלטן כלל — אויף דער זייט פון דעם פרט שטייט די אַסימילאַציע-אַנשוונג אין אַלע אירע אַנטפּלעקונגען. אַוודאי, איז אויך דאָס קלאָר, אַז דער יידישער קיבוץ, אַלס כלל — וואָס איז איבער-געלאָזט דורכן פרט, וועלכער איז דערפאַלגרייך און שטייגט אַרויף אויף דעם הפקר פון גורל — דער כלל נייטיקט זיך אין אחדות און אויפהייבן דעם קאַפּ. אויף דער זייט פון דעם קיבוץ שטייט די ציוניסטישע אידעאָלאָגיע אין אַלע אירע שאַטירונגען. דאָ, אין דער שטומער שנאה צווישן דעם דערפאַלגרייכן פרט און דעם פּאָלק, וואָס איז אַרעם אין מעשים, דאַרף מען זוכן די „מאַטעריעלע“ אַנטאַגאָניזמען פון אינטערעסן, וואָס דערפירן צום צוזאַמענשטויס פון אידע-אַלאָגיעס ביים ייזנטום.

(דאָס צוזאַמענבינדן זיך פון די שונאי-ציון)

די ספּעציפּישקייט פון דער יידישער עקאָנאָמיק

ואָס איז, איינגטלעך די ספּעציפּישקייט פון דער יידישער עקאָנאָמיק? כדי דאָס צו פאַרמולירן דאַרף מען זיך ווענדן צו דער אַלטער „פועלי-ציון“-ליטעראַטור אין רוסלאַנד פון מיט איבער צען יאָר צוריק, אָדער נאָך בעסער, גיין ווייטער און ווענדן זיך צום גרעסטן גייסט פון אַנטיקן גריכלאַנד — צו אַריסטאָ. ער איז נישט בלויז געווען אַ געניאלער פּילאָזאָף, נאָר אויך אַ גרויסער מלוכה-מאַן און טיפּער עקאָנאָמיסט. נישט בחינם ציטירט אים קאַרל מאַרקס מיט אַזאַ יראת-הכבוד. וויל איך טאַקע דאָ ברענגען איין געדאַנק פון אַריסטאָ, וואָס איז לגמרי פאַרגעסן און פאַרנאַכלעסיקט געוואָרן פון די מאַרקסיסטן, דאָס איז זיין טעאָריע וועגן צוויי מינים פרנסות: דאָס מפרנס זיין זיך פון דער נאַטור און דאָס מפרנס זיין זיך פונעם מענטשן. דער ערד-אַרבעטער, דער קוילן-גרעבער, דער פישער — זיי שעפן זייער אויסהאַלטונג

פון דער נאַטור; דער סוחר, באַנקירן, דער דאַקטאָר, אַדוואָקאַט — זיי לעבן פונעם מענטשן.

צו וועלכן מין געהערן די יידישע פרנסות? לויט אַריסטאָס פאַרמולירונג דרינגט אַרויס דער ענטפער אַליין פון זיך: נישט ווי אַלע אַנדערע פעלקער, וועלכע זענען זיך מפרנס בעיקר פון דער נאַטור, לעבן די יידן בלויז פון פרנסות, וואָס קומען פון מענטשן.

...דער חלק פונעם באַדן, פון דער נאַטור, אין דער יידישער פראָדוקציע איז דאָך אַ מינימאַלער, דאַקעגן דער חלק פון מענטשלעכער אַרבעט איז אומ-פאַרגלייכלעך גרעסער. נישט אַזוי ווי ביי די אומות העולם, וואָס דער באַדן האָט ביי זיי אַ גרויסן אַנטייל אין דער פראָדוקציע.

נישט בחינם ווערט געזאָגט, אַז די יידישע עקאָנאָמיק איז אַ „לופט-עקאָנאָ-מיק“ און דאַס יידישע לעבן איז אַ „לופט-לעבן“. מאַקס נאַרדוי האָט עס נאָך מער פאַרשאַרפט — ער האָט געשאַפן אין דער ליטעראַטור דעם באַגריף „לופט-מענטשן“. דער זין פון דעם דאַזיקן באַגריף איז, אַז די יידישע אַרבעט איז אַפּגעריסן פונעם באַדן, פון דער נאַטור. אויך די אַרומיקע פעלקער שפּיין זיך נישט בלויז פון דער נאַטור. זייער פראָדוקציע באַשטייט פון צוויי עלעמענטן — באַדן און אַרבעט. און וואָס מער עס אַנטוויקלט זיך די אינדוסטריע, אַלץ מער וואָקסט דער חלק פון אַרבעט און פראָפּאַרציאָנעל ווערט פאַרקלענערט דער חלק פון „באָדן“. אָבער דער פונדאַמענט פון „באָדן“ בלייבט אַלץ אין דער עקאָנאָמיק פון פעלקער אַלס פונדאַמענט, אין דער צייט ווען ביים יידישן פּאָלק איז אַזאַ פונדאַמענט בכלל נישט בנמצא און די יידישע פראָדוקציע שטיצט זיך בלויז אויפן פונדאַמענט פון „אַרבעט“.

און אַרבעט גופא באַשטייט פון צוויי מינים: האַנט-אַרבעט, אָדער ריכ-טיקער — „פיזישע“ אַרבעט; מוח-אַרבעט, אָדער ריכטיקער — „גייסטיקע“ אַרבעט. עס איז אַ באַקאַנטער פאַקט, אַז צווישן די יידישע פרנסה-צווייגן פאַרנעמט די גייסטיקע אַרבעט אַ סך אַ גרעסער אָרט, ווי ביי אַלע אַנדערע פעלקער. אמת, אויך ביי די אומות העולם פאַרגרעסערט זיך דער אַנטייל פון גייסטיקער אַרבעט מיטן וווקס פון דער קולטור. אָבער קיינמאַל דערגייט עס נישט ביי זיי צו אַזאַ גרויסן פראָצענט, ווי ביי יידן.

דער קאָפיטאַליסט אינוועסטירט אין זיין פאַבריק בעיקר „גייסטיקע“ אַרבעט. ער אַרגאַניזירט די אונטערנעמונג, פירט זי אָן. דער לויף-אַרבעטער, לייגט אַריין אין דער פראָדוקציע בעיקר זיין „פיזישע“ אַרבעט. און לויט דעם,

ווי יידן זענען פון דער נאטור מער גענייגט צו מוח-ארבעט, דרינגט דערפון ארויס דער גייסט פון זייער איניצאטיוו, וואָס שטויסט דעם יידישן אַרבעטער צו ווערן דער באַלעבאַס פון אַ קליינער, זעלבשטענדיקער אונטערנעמונג. דער אינדיווידואליזם פון דער יידישער עקאָנאָמיק שעפט זיינע זאַפּטן בעיקר פון דער דאָזיקער היסטאָרישער אָפּגעריסנקייט. אַזוי זעען מיר צוויי וויכטיקע דערשיינונגען אינעם עקאָנאָמישן לעבן פון יידישן פּאָלק :

1. דעם גרעסערן אַנטייל פון דער אַרבעט, ווי פון באַדן ;
 2. דעם גרעסערן אַנטייל פון „גייסטיקער“ אַרבעט, ווי פון „פיזישער“.
- ... ס'זעט אויס, ווי די בייטש פון דער געשיכטע וואָלט די יידן אַלץ מער געשטויסן פונעם באַדן און פון דער נאטור ; געשטויסן זיי אַלץ העכער אין דער ספּערע פון דער שיטערער געזעלשאַפטלעכער אַטמאָספּער, ווי ס'וואָלט די געשיכטע פאַרבונדן אַ אַכזריותדיקן קנופּ איבער די יידישע מאַסן צו האַלטן זיי אין די פענטעס פון עקאָנאָמישער אויסגעוואַרצלטקייט, אַלץ מער זיי צו דערווייטערן פון דער ערד...
- (די עקאָנאָמישע אַנטוויקלונג פון יידישן פּאָלק)

דער לאגישער רעזולטאט

הונדערט יאָרן האָט דאָס יידישע פּאָלק געטאַפּט אין דער פינצטער און געזוכט אַ וועג זיך צוריק אומצוקערן צו דער נאטור, צום באַדן. ענדלעך האָט געפונען זיין וועג דער ציוניזם — דאָס איז דער וועג. דער ציוניזם איז אַ לאַגישער רעזולטאט, אַ נאַטירלעכער פּועל־יוצא פון דער עקאָנאָמישער איבער־קערעניש, וואָס קומט פאַר זייט הונדערטער יאָרן ביי די יידישע מאַסן. אונדזער פּאָלק האָט נאָך אין גלות געשטרעבט מיט אַלע כוחות צו ענדערן זיין אַרבעט און פרנסה, צו מאַכן זיי פּראָדוקטיוו און נאַטירלעך. אַבער די גלות־סביבה איז צו ענג און נישט־באַקוועם צו אַזאַ ראַדיקאַלער סטרוקטור־ענדערונג. דער־פאַר איז די דאָזיקע שטרעבונג פאַרבליבן בלינד, סטיכיש, פול מיט אינערלעכע סתירות, וואַקלונגען, צרות. אַט איז דער עמיגראַנט געוואָרן אַ פּראָדוקטיווער אַרבעטער און אַט ווערט ער ווידער געשלעפט צום מסחר — די יידישע טראַג־דיציע זייט דורות, — צו פעדלעריי, צו אַ לייכט לעבן אויפן חשבון פון אַנדערע, אַ לעבן פון עקאָנאָמישער פּוסטקייט, אַ לעבן פון עקספּלאַטאַציע.

דער ציוניזם דאָס איז די איינציקע באַוועגונג. וואָס איז בכוח אין דעם

אַריינצוברענגען אַ ליכט פון באַווסטזיין, פון סיסטעם און פּלאַן. דער ציוניזם איז אַן עקאָנאָמיש-היסטאָרישער מוז פאַרן יידישן פּאָלק. (די עקאָנאָמישע אַנטוויקלונג פון יידישן פּאָלק)

נישט קיין ווייטער היסטאָרישער אידעאַל

ו ען מיר האָבן זיך אָפּגעשטעלט אויפן מאַמענט פון אַן אומאויפהערלעכן סטיכישן פּראָצעס, וואָס הייבט אָן, אָדער וועט באַלד אָנהייבן, אַרי-בערצופירן אונדזער לעבן דאָרט, אויף דער טעריטאָריע, איז דער טעריטאָריאַ-ליזם מער נישט פאַר אונדז אַ ווייטער היסטאָרישער אידעאַל, נאָר אַ דרינגענ-דיקע טאָג-טעגלעכע נויטווענדיקייט. בכלל אָנערקענט נישט דער פּראָלעטאַר-יאַט קיין היסטאָרישע אידעאַלן, וואָס זענען נישט דירעקט פאַרבונדן מיט זיינע באַדערפענישן.

דער סאַציאַליזם דערנענטערט זיך יעדע שעה, מיט זיין יעדן נייעם שריט, צו אַ קאָנצענטראַציע פון די פּראָדוקציע-מיטלען.

אונדזער פּראָגנאָז איז, אַז דער מאַרגנדיקער טאָג וועט געבוירן צווישן די יידישע מאַסן, די געצווונגענע עמיגראַנטן — די וואָס גרייטן זיך ערשט אין וועג אַריין, אַזוי ווי די, וואָס האָבן זיך שוין געריירט פון אַרט — די דרינגענ-דיקע באַדערפעניש צו באַקומען אַ פּרייען אַריינגאַנג קיין ארץ-ישראל און שפּעטער: איינפירן אַ דעמאָקראַטיזאַציע אין דעם לעבן פון לאַנד. לגבי דעם יידישן פּראָלעטאַריע, וועלכער פילט מיט יעדן טאָג אַלץ מער די פעלערהאַפ-טיקייט פון זיין סטראַטעגישער באַזע און די נויטווענדיקייט צו בייטן זיין וווינ-אַרט — וועלן די לעבנס-שוועריקייטן אין ארץ-ישראל נישט זיין קיין אַבסטראַקטער ענין, נייערט אַ פּראַקטישע, ברענענדיקע פּראָגע. די דאָזיקע טאָג-טעגלעכע לעבעדיקע פאַראינטערעסירונג וועט אַלץ בולטער ווערן מיטן וואָס פון די שטערונגען און אָפּהאַלטן, וועלכע יידן וועלן אַנטרעפן בעת דער עמיגראַציע אין זייערע פּריערדיקע איינוואַנדערונג-לענדער. מיר חוזרן איבער: פאַר אונדז איז דער ציוניזם נישט בלויז אַ היסטאָרישער אידעאַל, נייערט אויך אַ טאָג-טעגלעכע באַדערפעניש פון די ברייטע יידישע מאַסן.

(„אונדזער פּלאַטפאָרם“)

נאַציאָנאַלער אונטערגאַנג און קעגנזייטיקע הילף

7 א, אַסמילאַציע קאָן ווערן אַ ראַדיקאַל הייל-מיטל, גראַד ווי דער טויט, אַדער זעלבסטמאָרד זענען די ראַדיקאַלסטע רפואות ביי פאַרשידענע מינים קראַנקייטן. ווען ס'וואָלטן בכלל נישט עקזיסטירט קיין יידן וואָלט מען פטור געוואָרן פון יידישע לייזן, פון דער יידישער טראַגעדיע און דער דער גרענעצ־לאַזער נויט. דאָך האָט זיך נאָך נישט געפונען אַ דאָקטאָר אויף גאָר דער וועלט, וואָס זאָל היילן קראַנקע, דורך פאַרסמען זיי אויף טויט. און מיר האָבן נאָך נישט געזען אַן אַרנטלעכן פאַליטיקער און אידעאָליסט אין גאָר דער וועלט, וואָס זאָל פרוּווּן צו לעזן, לאַמיר זאָגן, די פּוילישע פּראַגע דורך אומ-ברענגען די פּאָליאַקן. און וואָס וואָלטן געזאָגט די בעלגיער, ווען ס'קומט אימיצער צו זיי און ברענגט זיי אַ גוטע עצה אין זייער איצטיקער נויט (די שורות זענען געשריבן געוואָרן אין דער צייט פון דער דייטשער אַקופאַציע אין בעלגיע, בעת דער ערשטער וועלט-מלחמה, — דער צונויפּשטעלער) — צונויפ-צומישן זיך מיט די דייטשן און אויפהערן צו זיין אַ באַזונדער פּאָלק? בלויז ביי אונז, יידן, איז דערלויבט די חוצפה צו קומען אומפאַרשעמט צום פּאָלק און פּרעדיקן, אַז ס'איז בעסער עס זאָל באַגיין זעלבסטמאָרד. ס'וועט זיין אַ פּחיתות-הכבוד און פאַרשוועכונג פונעם ווערט פון אונדזער גרויס פּאָלק, וואָס איז אויסגעצייכנט מיט דער גבורה פון קרבנות, ווען מיר זאָלן גלויבן, אַז דאָס פּאָלק לייגט אַכט אויף די אוטאָפּיעס פון די אַסימילאַטאָרן און זייער העסלעכער אַרבעט, דאָס יידישע פּאָלק לעבט און וועט נאָך לעבן און אויפ-לעבן. נישט וויכטיק צי מיר וועלן זיין באַליבט, אַדער געהאַסט ביי אַנדערע פעלקער. דער שמד וועט אונז נישט פאַרניכטן, גראַד, ווי מ'האַט אונז נישט געקאַנט פאַרניכטן מיט גזרות און נישט דורך אַסימילאַציע.

אפּשר וואָלט נאָך געהאַט אַ זין זיך צו אַמפּערן וועגן דער פּראַגע פון אַסימילאַציע, ווען עס זאָל עקזיסטירן אַ מעגלעכקייט פאַר אַסימילאַציע. דער אמת איז אָבער, אַז אַסימילאַציע איז נישט מער ווי אַ שעדלעכע אילוזיע. די ברייטע יידישע מאַסן אַסימילירן זיך בלויז ביז אַ געוויסער גרענעץ — נאָר כדי זיך צוצופאַסן צו די אויסערלעכע אייגנשאַפטן פון זייערע שכנים: אין קליידונג, שפּראַך, עסן און אייניקע אַנדערע מיידות. אָבער אין גייסט בלייבן זיי פּרעמד דער אַנדערער קולטור. אויך די, וואָס האָבן זיך אַסימילירט ביזן סוף, ווערן נישט צונויפּגעמישט מיט זייערע שכנים. זיי פירן אַ באַזונדער יידיש לעבן און בלייבן אַפּגעטיילט. און ס'איז אוממעגלעך אַנדערש. כל זמן ס'וועלן עקזיסטירן

אויף דער וועלט פעלקער, וועט אויך עקזיסטירן דאָס יידישע פּאָלק. אַ טייל פון דער יידישער אינטעליגענץ און גרויס-בורזשואַזיע מאַכט די גרעסטע אָנשטרענג-גונגען, כדי צו פאַרלירן זייער יידישע וועלט. אָבער די יידישע מאַסן, דער יידישער אַרבעטער-קלאַס און די מאַסן אַרום זיי ווילן נישט און וועלן נישט דערלויבן, אַז דאָס יידישע פּאָלק זאָל זיך צונויפמישן צווישן די פעלקער און איינגעשלונגען ווערן אין זייער קולטור.